

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 90 (9092)

TRST, sobota, 19. aprila 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PO UMORU DVEH MLADIH ANTIFAŠISTOV V MILANU

Demonstracije in ogorčenje proti fašističnemu in policijskemu nasilju

Predsednik vlade razpravljal z voditelji KD, KPI in PSI o položaju v državi in javnem redu - Nadaljevanje preiskave v Milanu

RIM, 18. — Po vsej Italiji so dijaki in študenti danes stavkali. Sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL pa je napovedala enournno splošno stavko. Delavci in študentje so v vseh velikih in malih mestih priredili protifašistične demonstracije in shode. Protestirali so proti popuščanju vladnih oblasti in policije do fašistov in proti policijskemu grobemu nastopu in nasilju proti antifašistom.

Milanski dogodki so imeli velik odmev po vsej državi. Tudi vlada je danes o tem razpravljala. Predsednik Moro je o dogodkih v Milanu in položaju v državi govoril z notranjim ministrom Guiem, ki je včeraj v parlamentu dal nezadovoljiv in pristranski odgovor na zahteve demokratičnih strank, da je treba napraviti konec fašističnemu terorju. Predsednik vlade Moro je danes sprejel delegacijo krščanske demokracije, ki jo je vodil tajnik Fanfani in sta jo sestavljala še predsednik senatne in predsednik poslanske skupine. Po pogovoru so demokristjani sporočili, da je delegacija proučila skupno s predsednikom vlade položaj v državi, v zvezi z dogodki v zadnjih dneh. Sestanka se je udeležil tudi notranji minister Gui.

Za demokristjane je Moro sprejel tajnika KPI Berlinguerja ter predsednika skupin obeh parlamentarnih vej. Tudi ta pogovor se je nanašal na položaj v državi in na resne dogodke, ki so včeraj pretresli Milan in vso Italijo. Po srečanju z Morom je posl. Natta v imenu delegacije KPI izjavil, da so predložili predsedniku vlade svoje mnenje in zahteve v zvezi s položajem v državi, ki zbujajo veliko zaskrbljenost, zlasti pa še zaradi nesnega položaja na področju demokratičnega in javnega reda. Delegacija KPI je zahtevala od vlade jasno in dosledno protifašistično in demokratično politiko. Berlinguer pa je na kratko pripomnil, da so zahtevali takšno ukrepe, s katerimi bodo lahko popolnoma odpravili škvaldistično dejavnost ter zadušili vsa fašistična žarišča.

Socialistično delegacijo pri predsedniku Moru pa so sestavljali tajnik tajnika Mosca in člana orednjega vodstva Neri in Aiello. Mosca je pred sprejemom pri Moru imel daljši pogovor po telefonu s tajnikom De Martinom, ki je v Neaplju. Socialisti so izročili predsedniku vlade pismo, v katerem izražajo zaskrbljenost zaradi položaja v Milanu zaradi zverinega fašističnega umora. V njem zahtevajo da se vendar razbije strahoviti fašistični ustroj, ki izvaja kriminalno nasilje, da bi povzročil v državi nered. Socialisti so zaskrbljeni zaradi ravnanja policije ob podobnih priložnostih. Socialisti v pismu izražajo vsem milanskim delavcem in antifašistom svojo solidarnost in jih pozivajo, naj odgovorno nastopijo in naj ne nasedajo provokacijam.

Milanski šolski skrbnik je v dogovoru z občinsko upravo sklenil, da bodo lutri vse milanske šole vseh stopenj zaprte v znak žalovanja zaradi umora Claudia Varallija, ki je hudo pretrpel vso milansko mladino.

V Milanu danes ni prišlo do posebnih dogodkov, čeprav vlada v vsem mestu izredno napeto vzdušje. Dvurna splošna stavka vseh delavcev in stavka na vseh šolah sta omogočili delavcem in dijakom, da so se udeležili današnjih protestnih shodov proti fašističnemu in policijskemu nasilju. Na Trgu Cavour, kjer je fašist Bragiona imel daljši govor, so ga razbili in ga zadržali. V nekaterih protifašističnih organizacijah. Nekateri male skupine demonstrantov pa so napadle razne fašistične sedeže. Prišlo je do manjših spopadov s policijo. Velike demonstracije proti fašizmu so bile tudi v Rimu, Turinu, Bologni, Genovu, Neaplju in mnogih drugih italijanskih mestih in krajih. V nekaterih mestih je prišlo tudi do resnejših spopadov med demonstranti in karabinjerji, ki so strazili fašistične sedeže. Kljub temu pa je majhnim skupinam demonstrantov v mnogih krajih uspelo marsikatero fašistično gnezdo uničiti. V Bariju je neki fašist streljal na mladega antifašista in ranil neko tretjo osebo, ki je šla mimo.

Pozneje so sporočili, da je bil 20-letni Sirio Paccino, ki se je nocoj udeležil protifašistične demonstracije v Rimu hudo ranjen s strelom iz samokesa.

V Milanu pa je bil sestanek na prefekturi, katerega se je udeležil ministrijski podtajnik za notranje zadeve Zamberletti. Sestanka so se udeležili poleg visokih policijskih funkcionarjev predsednik dežele, predsednik krajevine, milanski župan, tajniki demokratičnih strank in predstavniki stalnega antifašističnega odbora, za obrambo demokratičnega republiškega reda. Razpravljali so o vprašanjih, ki kalijo javni red in poudarili, da

Tržaški dijaki, slovenski in italijanski, so včeraj zapustili šolo in uprizorili skupno demonstracijo proti fašističnemu nasilju. Na sliki slovenski dijaki v skupnem sprevodu

je treba z vso odločnostjo nadaljevati boj proti fašističnemu nasilju in provokatorskim skupinam ter odkriti in razgnati vsa provokatorska gnezda v mestu.

Medtem se nadaljuje sodna preiskava o umoru Varallija in Zibechija. Namestnik državnega pravdnika Alessandrini je danes zabil v zaporo dva neofašista, ki sta bila skupno z Bragionom, ko je streljal in ubil Varallija. Bragiona se niso našli. V vojaški bolnišnici pa je namestnik državnega pravdnika Alessandrini zabil karabinjerja Di Biaggi, ki je vozil kamion, s katerim je povozil in ubil Giannina Zibechija. Karabinjer trdi, da ga ni namerno povozil in da je zgubil oblast nad vozilom, ker sta ga v tistem trenutku zadela dva kamna, eden v lice in drugi v vrat.

Libijski premier v Beogradu

BEOGRAD, 18. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bije-din in predsednik vlade in član sveta revolucionarnega poveljstva Libije Abdul Salem Džalud sta danes nadaljevala večerjo začeto izmenjavami mnenj o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Predsednik o položaju in krizi na Bliznjem vzhodu, ter o jugoslovansko-libijskem sodelovanju na gospodarskem in drugih področjih.

Predsednika libijske vlade je po pogovorih, v katerih so pozitivno ocenili dosedanje sodelovanje in opozorili, da so možnosti za še hitrejši in uspešnejši razvoj gospodarskih stikov, proti večeru sprejel predsednik republike Josip Broz Tito.

SPOROČILO SINDIKALNE FEDERACIJE

22. aprila splošna vsedržavna stavka

RIM, 18. — Sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL je danes sporočila podrobnosti o vsedržavni štirurni splošni stavki, ki bo 22. aprila za socialne reforme, za naložbe in za razvoj Juga. Ob tej priložnosti bodo italijanski delavci stavkali tudi v znak protesta proti brezbrzičnosti državnih oblasti do fašističnega nasilja in podpori, ki jo na žalost fašisti še uživajo, da lahko še naprej morijo.

Sindikati so poskrbeli, da stavka ne bo prizadela predvsem tistih delavcev, ki so prebivalstvu nujno potrebne. Tako bodo železničarji stavkali samo od 11. do 13. ure, upravno železniško osebje pa bo stavkalo 4 ure. Uslužbenci javnih prevozov bodo stavkali od 10. do 11. ure, letalski uslužbenci pa od 8. do 10. ure.

Vsi ostali delavci, vključno šolniki, bodo stavkali 4 ure, in sicer od 8. do 12. ali pa v prvih starih urah delovne izmene. Sindikalne organizacije so sklenile, da tiskarji dnevnikov in pomožne osebe RAI-TV ne bo stavkalo, da bodo lahko časniki in RAI-TV seznanili javnost o poteku stavke.

Bumedienova poslanica Titu

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 18. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Mićić je sprejel danes alžirskega veleposlanika v Jugoslaviji Larbija Da-

PO PETIH LETIH JE MIR ZAVLADAL V DRŽAVI

Svobodna Kambodža slavi zmago nad ameriškim imperializmom

Demantirane provokatorske vesti o domnevni evakuaciji Phnom Penha - Čestitke kitajskih in sovjetskih voditeljev Sihanuku - Položaj v Južnem Vietnamu

PHNOM PENH, 18. — Kambodža slavi svojo zmago nad ameriškim imperializmom in njegovimi domačimi služabniki ter se pripravlja na težko delo rekonstrukcije države, ki jo je pet let krvave vojne povsem opustošilo. Kot je izjavil danes zunanji minister Sihanukove kraljevine, ki se mudi na obisku v Afriki, je pletena vojna povzročila 700.000 mrtvih in 400.000 ranjenih, medtem ko je več kot dva milijona oseb moralo zapustiti svoje domove. Če upoštevamo, da šteje Kambodža komaj sedem milijonov prebivalcev, je razvidno, da je bila to neznanska tragedija, za katero nosijo izključno odgovornost Američani in njihova pustolovska politika v Indokini.

Zaradi težav v telefonskih in telegrafskih zvezah so prišle danes iz Phnom Penha le dokaj skope vesti. Redki tui dopisniki, ki so bili še v mestu ob zlomu kolaboracionistične vojske, očitno še ne morejo redno oddajati svojih poročil. V takem položaju je imela velik odmev vest, ki so jo objavili v Bangkoku, po kateri naj bi reči Hmeri ukazali evakuacijo vsega prebivalstva iz Phnom Penha v pričakovanju ameriškega bombardiranja mesta. Vest, ki je bila očitno

neresnična, so povzeli nekateri za-hodni informacijski centri, ki so že začeli graditi nesmiselne domneve o pokolih predstavnikov poraženega režima. Šele zvečer je jugoslovanska agencija Tanjug, sklicujoč se na kambodške vire v Peking, označila tovrstne vesti kot »lažne in provokatorske« in dodala, da »mir in red vladata v kambodški prestolnici«. Medtem ko je večina najvidnejših predstavnikov proameriškega režima zbežala v tujino, ni za sedaj nobenih vesti o ministrskem predsedniku Lon Nolve vlade Long Boretu, o katerem so včeraj poročali, da je tik pred predajo njegovih sil zbežal s helikopterjem na Tajsko, kjer naj bi našel zatočišče v ameriški letalski bazi Utapao. Danes pa se je izkazalo, da ni Lon Boret nikdar prispel na Tajsko, čeprav so ugotovili, da se je včeraj resnično vkrcal na helikopter skupaj z nekaterimi sodelavci. O njegovem izginotju obstajata dve verziji: po prvi naj bi ga zajeli ređci Hmeri, ki so njegov helikopter pristal blizu Kompong Chunga, kakih 100 km od Phnom Penha, ker mu je zmanjkalo goriva. Po drugi verziji pa naj bi helikopter pristal na neki ameriški vojaški ladji, ki je plula vzdolž tajske obale.

Vlada princa Sihanuka prejema medtem z vseh strani brozjavice s čestitkami ob veliki zmagi. V poslanici, ki so jo podpisali Maoec-tung, Čuenaj in predsednik parlamenta Ču Teh, kitajski voditelji pozdravljajo osvoboditev Phnom Penha kot novo zgodovinsko fazo v boju Kambodže za nacionalno osvoboditev in kot nov zgovoren dokaz, da mala država, ki se bori za svojo neodvisnost lahko premaga tudi najmočnejšo silo. Ta zmagaja, še rečeno v poslanici kitajskih voditeljev, bo močno spodbudila revolucionarno boj vseh zatiranih držav in narodov.

Čestitke so poslali tudi sovjetski voditelji Brežnev, Kosić in Podgorni, ki so v brzojavki poudarili, da je Sovjetska zveza, zvesta načelom internacionalizma in solidarnosti z vsemi borci za nacionalno osamosvojitve, venomer podpirala kambodške rodoljube in da bo še naprej razvijala tradicionalne odnose prijateljstva in koristnega sodelovanja med SZ in Kambodžo. Sovjetski voditelji zagotavljajo tudi podporo kambodškimi voditelji v njihovih naporih za izgradnjo miroljubne, neodvisne, nevtralne in demokratične Kambodže.

Poročila iz južnovietnamskih bojišč ne omenjajo danes nobenih močnejših spopadov, pač pa vrsto manjših sabotažnih in diverzantskih ak-

URADNO SPOROČILO ENOTNEGA ANTIFAŠISTIČNEGA ODBORA

PREFEKT DI LORENZO JE URADNO SPOROČIL DA V RIŽARNI NE BO SLOVENSKEGA GOVORA

Antifašistični odbor ne bo sodeloval na otvoritvi, če ne bo slovenskega govora Isto stališče je sprejela Slovenska skupnost - Posredovanje tajnika KPI Rossettija, tajnika PSI Ghersija in tajnika Slovenske skupnosti Dolharja pri prefektu

Prefekt Di Lorenzo je včeraj sporočil enotnemu antifašističnemu odboru, da na otvoritvi narodnega spomenika - Rižarne ne bo slovenskega govora, na kar je enotni odbor zvečer soglasno sklenil, da v primeru, da ne bo izvedeno načelo rabe slovenskega jezika, odbor ne bo sodeloval na uradni manifestaciji. To pa tudi pomeni, da se uradne manifestacije v Rižarni ne bodo udeležila združenja bivših internirancev v nacističnih taboriščih, partizanska združenja, demokratične organizacije in stranke, kolikor — seveda — ne bo na otvoritvi tudi slovenskega govornika.

Uradno poročilo enotnega antifašističnega odbora se nanaša na razgovor ki ga je imel s tržaškim županom Marcellom Spaccinijem in odbornikom Eniom Abatejem ter na razgovor s prefektom dr. Antoniom Di Lorenzom, katerim so predstavniki odbora ponovno obrazložili štiri zahteve: 1. da se na otvoritvi govori slovensko; 2. da ne bodo prisotni neofašisti; 3. da bo svečanost z vojaškimi častmi in 4. da se povabi predstavnik žrtve nacističnega terorja iz Jugoslavije in drugih evropskih držav.

Vabila za otvoritev Rižarne bo poslal tržaški župan in je tako dokončno odstranena kakršna koli možnost prisotnosti neofašistov, predstavnikov MSI, ali drugih neofašističnih organizacij. Zagotovljena je prisotnost vojaškega oddelka, prisotna bodo tudi predstavniki italijanskih mest odlikovanih z zlato medaljo odprniškega gibanja.

Enotni antifašistični odbor potrjuje te izjave delegacije in podkrepi njuno, da se v program otvoritve vključi slovenski govor. Odbor poziva vse politične, sindikalne in socialne sile, da v tem smislu posredujejo. Odbor bo neposredno posredoval pri predsedstvu republike.

V primeru, da ne bo izvedeno načelo rabe slovenskega jezika odbor ne bo sodeloval na uradni manifestaciji.

Zvečer je enotni antifašistični odbor poslal predsedniku republike G. Leoneju telegram, v katerem izražajo zadovoljstvo zaradi otvoritve Rižarne in potrjuje njuno prisotnost slovenskega govornika, ker gre za izjavljanje neodtujljivega načela demokracije in za spoštovanje večine do žrtve odprniškega gibanja iz katerega je zrasla republika in ustava, ki jamči enakost vseh državljanov.

Odlotno stališče je sprejela tudi Slovenska skupnost, ki nam je posredovala naslednje uradno sporočilo: »Izvršni odbor Slovenske skupnosti je na svoji seji 18. 4. t.l. z ogorčenjem vzel na znanje, da na napovedani slovenski otvoritvi Rižarne kot vsedržavnega spomenika odprništvu, ki bo 24. t.m., ni predviden slovenski govor. IOSS meni, da gre za grobo žalitev spomina vseh žrtve Rižarne, ki so svoje življenje darovale za svobodo in za pravice vskega naroda. Obenem smatra IOSS prepoved slovenske besede ob tridesletnici osvoboditve in poraza nacifašističnih sil, za težko in nedopustno diskriminacijo in žalitev slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki je prispevala izredno visok krvni davek v boju proti fašizmu.

Slovenska skupnost odločno protestira proti tej nezaslišani diskriminaciji in zato se ne bo udeležila napovedane slovesnosti. Slovenska

skupnost bo zato poskrbela za dostojno in pravično počastitev žrtve Rižarne.

Deželni odbor krščanskih partizanov je poslal predsedniku republike Leoneju brzojavko, v kateri zahteva, da se na slovesnosti ob odprtju Rižarne omogoči slovenskemu predstavniku, da po Spaccinijevem govoru prinese kratek pozdrav v slovenski.

Popoldne so pri prefektu Di Lorenzu posredovali tajniki strank Giorgio Rossetti za KPI, Lucio Ghersija za PSI in Rafko Dolhar za Slovensko skupnost. Tajniki strank so odločno zahtevali, da se v Rižarni omogoči slovenski govor, ker so izgovori s protokolarnimi in podobni-

mi argumenti neprepričljivi. Po daljši razpravi je prefekt govoril o možnosti, da bo predlagal predsedstvu republike govor Slovenca, ki je bil v Rižarni zaprt in ki je na strahoto preživel. V tej zvezi so na razgovor povabili znanega antifašista, časnikarja Albina Bubbica, katerega so zaprosili, da je v svojih seznanih našel nekaj imen se preživelih bivših jetnikov. To ni bilo lahko, saj je bilo v Rižarni mnogo Slovencev, vendar jih je malo preživelo, še manj pa jih je pri močeh, da bi lahko po tolikem trpljenju spregovorili na tem tragičnem kraju. Rezultat te pobude se ni znan.

V Rimu zaključeni razgovori o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo

Izjava člana ZIS Jovića o zasedanju mešanega odbora

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Član zveznega izvršnega sveta dr. Borisav Jović se je danes vrnil v Beograd, potem ko je v Rimu vodil jugoslovansko delegacijo na zasedanju mešanega odbora za gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje. Zasedanje je potekalo pod visom visokega jugoslovanskega deficita v dvostranski trgovinski menjavi. Po besedah dr. Jovića po vrnitvi v Beograd, je za dober del tega deficita vzrok v trgovinskih in finančnih omejitvah, ki so bile lani uvedene v Italiji, in v prepovedi uvoza mesa v dežele Evropske gospodarske skupnosti, katere članica je tudi Italija. To se je — kot je dejal dr. Jović — odrazilo v celotnem jugoslovanskem izvozu v Italijo posebej pa v proizvodnji in izvozu mesa. Upati je treba — je nadaljeval predsednik jugoslovanskega dela mešanega odbora — da bo v bližnji prihodnosti prišlo do poslovnega zboljšanja razmer.

Mešani odbor je razpravljal tudi o razvoju in napredku industrijske kooperacije, kar je — kot je bilo ugotovljeno — v obojestranskem interesu. Zato bosta Jugoslavija in Italija vztrajali pri doslednem izvajanju prevzetih obveznosti o enakopravnem in uravnovešnem izvozu jugoslovanskih proizvodov iz kooperacije na osnovi še sklenjenih in prihodnjih poslov. Na ta način naj bi se po besedah dr. Jovića izognili deficitu na škodo Jugosla-vije na področju industrijske kooperacije. Priprave naše posle, ki niso ustrezali tako postavljenim zahtevam, je mešani odbor vrnil po-

slovnim partnerjem. Na zasedanju v Rimu so potrdili ugodne kreditne pogoje za še sklenjene posle in razpravljali o ustreznih pogojih za prihodnje kredite. Mešani odbor je veliko pozornost posvetil tudi dolgoročnemu sodelovanju na takšni podlagi, ki bi zagotovila trajen in stabilen izvoz jugoslovanskih izdelkov v Italijo. Govor je bil tudi o pobudah na področju energetike, proizvodnje hrane, živinoreje, bavnine metalurgije in kemije. Tem vprašanjem bodo v bodoče posvetili obojestransko pozornost.

Kot je izjavil dr. Borisav Jović so razpravljali tudi o drugih aktualnih vprašanjih iz jugoslovanske - italijanskih gospodarskih odnosov. Zasedanje je potekalo v vzdušju razumevanja in obojestranske želje, da se najdejo sprejemljive in učinkovite rešitve za odstranitev sedanjih prejemov v tekoči blagovni menjavi ter za povečanje in utrditev gospodarskega sodelovanja za daljše obdobje.

VLADO BARABAS

RIM, 18. — Grški zunanji minister Bitsios, bo 8. in 9. maja uradno obiskal Rim na povabilo svojega italijanskega kolega Rumorja.

PARIZ, 18. — Podpredsednik kitajske vlade Teng Hsiao-ping bo od 12. do 17. maja uradno obiskal Francijo. To bo prvi obisk nekega vidnega kitajskega voditelja na zahodu. Kitajskega predstavnika bosta med obiskom sprejela predsednik republike Giscard d'Estaing in ministrijski predsednik Chirac.

NA SEJI CK ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Šetinc o uspehih v preobrazbi družbe na načelih nove ustave

Obsojda političnega pamfleta, ki skuša ponarejati zgodovino NOB

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 18. — V Ljubljani je bila danes 4. seja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, na kateri so razpravljali o političnem in gospodarskem stanju v Sloveniji v obdobju odkar je v veljavi nova ustava.

Obširno poročilo o vseh vprašanjih političnega, gospodarskega in kulturnega stanja je na seji podal tajnik izvršnega komiteja Franc Šetinc. V uvodu je Šetinc ugotovil, da so očitni vidni uspehi v preobrazbi družbe na temelju nove ustave in sklepe prvih partijskih kongresov. Še bolj se je utrdila nova smer družbenega razvoja, katere temelji je novi delegatski sistem, ki omogoča delovnim ljudem tam kjer delajo in tam kjer živijo, da čimbolj popolno in čimbolj neopredeljeno odločajo o svojem delu, življenju in napredku. Novi sistem je še dosti bolj približal pravico družbenega življenja neposrednim izvajalcem, saj je samo v Sloveniji okrog 270.000 delovnih ljudi, kar pomeni četrtnina vseh volivcev, ki delujejo v raznih narodnih in lokalnih skupnostih, ki delujejo v različnih oblikah in sili, ki delujejo v različnih oblikah in sili, ki delujejo v različnih oblikah in sili.

Franc Šetinc je v nadaljevanju na široko govoril o poglobljenih nalogah, ki pomenjajo življenjskih v gospodarstvu in kulturnem življenju Slovenije. Vse prepovedi sredstev prizadevanja za združevanje sredstev v gospodarstvu, v kulturi pa je ena izmed pomankljivosti ta, da je čutili pre-

pad med tako imenovano vrhunsko kulturo in kulturnim življenjem najširših množic. Na področju političnega življenja je Šetinc zlasti poudaril pomembnost slovenske zveze, saj ni mogoče uresničiti uspešnega sistema samoupravljanja brez istočasnega političnega usposabljanja najširših plasti delovnih ljudi. V socialistični zvezi so danes po besedah Šetince na široko odprta vrata vsem tistim, ki so ne glede na svetovnonazorske razlike pripravljeni sodelovati pri graditvi socialistične samoupravne družbe. Toda v socialistični zvezi ni mesta za klerikalne težnje. Odlotno moramo zavrniti politizacijo cerkve, je poudaril Šetinc, kakor tudi vse poskušnje zlorabljanja verskih čustev v politične namene. Zveza komunistov, je dejal, je v svoji zgodovini črpala svojo moč iz najširše in najtesnejše povezanosti z množicami, se pravi tudi v zvezi. Med narodnosovobodnim bojem je uspelo partiji preprečiti namere tistih, ki so hoteli s protikomunističnimi gesli odvrti slovenski narod od komunistov in ga pahniti na pot sramotnega sodelovanja z okupatorjem.

Ko je Šetinc očrtal sedanj mednarodni položaj in vlogo nevrščene Jugoslavije v svetu je omenil tudi poskuse zunanjih pritiskov na Jugoslavijo. Za svoje orodje so si sovražniki naše države, je dejal Šetinc, izbrali tiste ljudi, ki so že dokazali, da so v službi tujih koristi in pri-

pravljeni vsak čas izdati svoje ljudstvo. Šetinc je pri tem omenil povečano dejavnost belogardistične emigracije, ki prihaja z gesli o političnem pluralizmu ali slovenski spravi. Temelj za tako »spravo« naj bi bila obsodba politike komunistov med narodnosovobodno vojno in izenačevanje borcev za osvoboditve z narodnimi izdajalci. Tiste, ki so se borili za svobodo, bi radi naredili moralno odgovorne za žrtve, ki so padle, ker so bile pod vplivom belogardističnih agitatorjev. Radi bi zmanjšali zaslugе partije za združitve vseh sil v slovenskem narodu, ki je tedaj bil razkosan, za njegovo usmeritev v boj za jasne družbene smote.

Kot odmev na pozive take vrste, ki jih razpošiljajo organizatorji bele garde, se je žal, oglašil tudi Edvard Kocbek v intervjuju z Borisom Pa-horjem v knjigi »Edvard Kocbek — pričevalec našega časa«. Ta politični pamflet, ki poskuša ponarejati našo zgodovino, zasluži našo pozornost toliko, kolikor pomeni odpiranje vrat za belogardistično demagogijo in politično akcijo.

Naš odgovor na notranje in zunanje pritiske, je poudaril Šetinc, je tudi danes tak, kakršen je bil vselej v zgodovini, dostojanstven, prežet s ponosom na prehojeno pot, oprt na še večjo ofenzivo socialističnih sil pod vodstvom Zveze komunistov.

DRAGO KOŠMRLJ

(Nadaljevanje na 8. strani)

DANES

Po vsej Italiji so bile včeraj šole zaprte. Dijaki so stavkali in se skupno z delavci, ki so se polnoštevilno udeležili enournne vsedržavne stavke, sodelovali na demokratičnih shodih, na katerih je antifašistično in antifašistično ljudstvo ogoteno protestiralo proti fašističnemu in policijskemu nasilju in zahtevalo učinkovite ukrepe proti fašizmu. Največja demonstracija je bila v Milanu. V Rimu in Bariju pa so fašisti tudi včeraj streljali na antifašistične demonstrante in dva precej hudo ranili. V Rimu je predsednik vlade Moro imel daljši pogovor z voditelji KD, KPI in PSI o položaju v državi po milanskih dogodkih. Tako komunisti kot socialisti so od Mora zahtevali odločen vladni nastop proti naraščajočemu fašističnemu nasilju in ukrepe, da se zatrejo fašistična gnezda.

Demokratični Trst je včeraj soglasno obsodil dvojni umor v Milanu. V vseh obratih, uradih in v prometu so delavci in namestniki uprizarili enournno splošno stavko, dijaki slovenskih in italijanskih šol pa so priredili močno mladinsko antifašistično manifestacijo po mestnih ulicah. Iz vseh posegov na delavskih skupščinah in na mladinski manifestaciji je izvenela obsodba prevratniških sil in tistih krogov v Italiji, ki dopuščajo ponovno porajanje črnega nasilja.

Tudi delavci v gorški pokrajini so včeraj z enournno stavko izkazali svoje ogorčenje ob novi fašistični provokaciji, enotni dijaški odbor pa je za danes oklical stavko na vseh višjih šolah na Goriškem.

PO DVOJNEM UMORU V MILANU

Dijaška protestna manifestacija in skupščine delavcev po tovarnah

Splošna obsodba sil, ki bi rade zaostrovale ozračje, ter represivnih organov države zaradi popuščanja pred fašističnim kriminalom

Enournna splošna stavka v vseh in-
dustrijskih obratih in uradih, zastoj
javnih prevozov in močnoga mladins-
ka antifašistična manifestacija pred
stavljajo odgovor demokratičnega Tr-
sta na umor dveh mladih antifašistov
v Milanu, od katerih so enega ubili
fašistični zločinci, drugega pa kara-
binjerji.

Najbolj otipljiv je bil odgovor mla-
dine, ki se je še enkrat mobilizirala
v vseh slovenskih in italijanskih šo-
lah ter na univerzi. Zbrali so se pri
Rossettijevem spomeniku in večje-
sočluga množica je ob skandira-
nju antifašističnih gesel krenila pro-
ti mestnemu središču po Drevo-
redu XX. septembra znanem legu trž-
skiškvadristov, ki pa se seveda niso pri-
kazali. Le na vogalu z UL Paduina,
kjer ima sedež mladinska škvad-
ristična organizacija novofašistične
stranke, je prišlo do hude provoka-
cije: fašisti so se prikazali na ok-
na in so ob mahanju črnih zastav
začeli posovati in izzivati antifašis-
tne mladince. Čudno pa je bilo pri
tem zadržanje sil javnega reda, ka-
rabinjerjev in policije, ki so »izgi-
nili«, tako da je bila pot do sedeža
škvadristične organizacije popolnoma
prosta. Na srečo so med samimi stu-
denti odgovornejši elementi prepre-
čili, da bi lahko upravičeno ogorčeni
manifestanti navlaili proti legu fa-
šistov in tako dali povod za oster
nastop sil javnega reda, ki očitno
niso čakale drugega.

Zatem je spoved mirno krenil proti
Goldonijevemu trgu, kjer so dijaki
imeli kraje zborovanje. Spregov-
rilo je več mladincev, ki so nagla-
sili, da je prava sramota, če se prav
v dne, ko se proslavlja 30-letnica
osvoboditve, spet poraja tako krva-
vo fašistično nasilje. »Odpornost
se nadaljuje...«, »Prepovedati MSI...«
so skandalizirali manifestanti in mar-
širali je tudi dal duška svojemu o-
gorčenju proti bližnjemu sedežu ita-
lijanskega tržškega dnevnika, ki je
v teh dneh nadaljeval svojo kampa-
no o »nasprotujočih si skrajnejših«,
češ da je »črno nasilje« enakovredno

Urniki obiskov v Rižarni

Tržška občina sporoča, da bo
Rižarna odprta, začeni s 26. a-
prilom, vsak dan rone ponedeljek,
od 10. do 13. ure. Obiski
dijakov in šol bodo organizirani
samo po predhodnem dogovoru.
Na dan 25. aprila pa bo Rižar-
na odprta nepretrgoma od 9. do
13. ure.

SODELOVANJE MED NAŠO DEŽELO IN AVSTRIJO

Dvodnevni obisk avstrijskega zveznega ministra za prevoze Lanca

Sosedna republika je pripravljena po-
spešiti gospodarske stike s Trstom

Avstrijski zvezni minister za pre-
voze Erwin Lanc je večeraj zaključil
dvodnevni obisk informativnega zna-
čaja v Trstu in se vrnil na Dunaj.
Minister, katerega je spremljal šef
kabineta Gerold Korherr, je imel v
četrtke kratko srečanje s predstavi-
ni obli, zvečer pa je bil gost
Verdijevske gledališča, kjer je pri-
sotoval premieri Straussove opere
«Kavalir z rožo». V petek dopoldne
je Lanc obiskal industrijsko cono,
kjer si je ogledal predvsem napra-
ve SIOT. Popoldan pa je obiskal še
novo pristanišče, v prvi vrsti VII.
pomol, ki služi v glavnem za kon-
tejnisk promet ter se je seznanil z
zmogljivostjo in z napravami trž-
škega pristanišča. Med svojim obis-
kom so je avstrijski zvezni minis-
ter sestel tudi s predsednikom de-
želnega sveta Arnoldom Pittomjem,
s katerim je razpravljal o številnih
vprašanjih, ki zadevajo tako deželo
Furlanjo - Julijsko krajino kot tudi
avstrijsko republiko.

Ob zaključku obiska je Lanc dal
izjavo, v kateri analizira možnosti
in perspektive sodelovanja med Av-
strijo in našo deželo. Minister pra-
vi, da bo odprtje Sueskega preko-
pa, ki je napovedano za drugo polo-
vico tega leta, omogočilo ponovno
oživitev prometne povezave srednje
Evrope in Perzijskega zaliva, vzhod-
ne Afrike ter Bližnjega in Daljnje-
ga vzhoda in to prek pristanišč se-
vernega Sredozemlja. V zadnjem ča-
su se je avstrijski izvoz v vzhodne
dežele znatno povečal, tendenca pa
je, da bo v bližnji prihodnosti še na-
rastel. Od tega razvoja se lahko
veliko koristi, seveda če bo znal
pravilno odgovoriti, prav Trst, ki je
zaradi tega prometa postal luka sve-
tovega pomena.

V tem smislu, je nadaljeval mini-
ster, lahko pričakujemo, da bo ko-
ličina pomorskega prometa v sever-
nem Sredozemlju taka, da tudi o-
pravilne morebitne naložbe ita-
ljanske države v tržško luko. Gre
torej za koordinacijo italijanske pri-
staniške s potrebami avstrijske tr-
govinske politike.

Na eni strani je torej tržško pri-
stanišče, ki si skuša zagotoviti av-
strijski promet, na drugi pa avstrijs-
ka republika, ki teži k temu, da
obdrži, oziroma, da še poveča svo-
je trgovske zveze z že omenjenimi
trgi: iz tega izhaja, da je treba vze-
ti v poštev obojestranske koristi.

Lanc je prepričan, da je danes
Trst v fazi, ko ima velike možnosti

rdečemu...». Dijaki so zaključili svo-
je zborovanje z obezvo, da bodo v
teh dneh nadaljevali in ojačili v vseh
šolah antifašistično budnost.

Tržški delavci so stavkali eno u-
ro. Stavka je zajela vsa podjetja,
tudi najmanjša in še posebej je va-
žno, da so se na protestni skupščini
zbrala tudi dekleta in trgovske po-
močnice večjih prodajal, kot je,
na primer, STANDA. Dekleta iz
Stande so izglasovale izredno oster
dokument, v katerem obojajo milans-
ko krvoprelitje in pozivajo delavski
razred k najodločnejši protifašistični
budnosti.

Delavci tovarne «Grandi motori»
v Boljuncu so se zbrali na splošni
skupščini, kjer so spregovorili de-
legati tovarniškega sveta. Na koncu
so iz razprave izluščili v skupnem
dokumentu osnovne misli. Tako po-
udarjajo, da ne zadostuje gnev za
milanske tragične dogodke, temveč
je treba razumeti, čemu se to da-
nes dogaja. So sile, ki težijo k za-
ostrovanju političnega življenja in
bi rade zasejale v Italiji kaos, v ka-

terem gojijo pustolovske, protidelav-
ske in prevratniške naklepe.

Podobne dokumente so na koncu
svojih skupščin sprejeli delavci ške-
denjske železarne, ladjedelnice in ar-
zenala, podjetij v industrijski coni
in v pristanišču. Še posebej je za-
nimivo stališče delavcev tovarne
«Stabilimenti meccanici - VM», ki
predlagajo vsem delavskim svetom
in političnim silam organizacijo pro-
tifašističnega odbora za stalno bud-
nost v industrijski coni.

Spet v drugih podjetjih pa so ob-
sodili negativno popustljivo zadrž-
anje sodnih in policijskih oblasti. »Ne-
dopustno je,« trdi ena izmed teh re-
solucij, »da se lahko fašistični mo-
ralistično svobodno gibljejo in pre-
lajvajo delavsko kri po Italiji, čeprav
so bili že večkrat prijeti in raz-
kinkani kot poklicni zločinci.«

Brez dvoma je večerajšnja anti-
fašistična manifestacija tržških de-
lavcev ponovno dokazala, da je v
Trstu fronta demokratičnih sil moč-
na, dokler ima tako množično oporo
v delavskem razredu.

SEDEM DNI OB DALMACIJI DO KRFA IN ATEN

POVRATEK 316 UDELEŽENCEV IZLETA NAŠEGA DNEVNIKA Z LADJO «ISTRA»

Prisrčna skupna proslava 30-letnice osvoboditve na otoku Visu
kjer so domačini pripravili našim izletnikom topli bratski sprejem

Udeleženci tradicionalnega izleta
Primorskega dnevnika z ladjo «Istra»
v Dalmacijo in Grčijo so se večeraj
dopoldne po sedemurnem križarje-
nju vrnili v Trst. Motorna ladja
«Istra», ki bi po prvotnem načrtu
morala pristati v Kopru, je zaradi
zapolnenosti kopskega pristanišča
pristala ob tržški Pomorski postaji.

Izlet je ves čas potekal v lepem
sončnem vremenu in tudi morje je
bilo na vsej poti mirno. Razpolo-
žje na ladji je bilo veskoki odlično
in mnogi izletniki so izjavili, da je
bilo doslej to potovanje eno izmed
najlepših in najbolj organiziranih.
Zasluga za to, pa gre v prvi vrsti
organizatorju izleta Egonu Krausu, po-
tem pa seveda kapitanu, komisarju,
oficirjem in vsej posadki ladje «Istra»,
ki se je glede na to, da so bili iz-
letniki Slovenci iz zamejstva, še po-
sebej potrudila, da je bilo počutje na
krovu kar najbolje.

Več bomo o poteku izleta še po-

ročali, tu pa naj od vseh doživeti
omenimo predvsem sprejem, ki so ga
našim izletnikom pripravili predstavi-
ki družbenopolitičnih organizacij in
prebivalstvo otoka Visa. Izletnike so
na kopnem po izkrcanju vseh z mo-
tornimi čolni (ladja je morala nam-
reč pristati na sidrišču) pričakali
predstavniki Zdrženja zveze borcev
in šolski otroci-pionirji s cvetjem.
Nato so se vsi skupaj z domačimi
predstavniki in otocani v sprevedu po-
šli k spomeniku padlim, kjer so v
imenu izletnikov štirje bivši pripad-
niki partizanskih prekomorskih enot iz
vrst izletnikov, položili venec. Po eno-
minutnem molku v počastitev spomi-
na padlih, je na ladji improvizirani
več kot 50-članski pevski zbor pod
vodstvom Zdravka Kanteja zapel za-
lostnoko »Zrtvam...«. Po ogledu zani-
mivosti otoka, muzejev NOB in revoluc-
ije ter drugih (ena skupina se je v
avtobusom podala na ogled »Titove
špilje« 13 km iz mesteca Visa, to ja
v skalno duplino, kjer je od junija
do septembra 1944 bival maršal Tito
s člani Vrhovnega štaba in oblastve-
nimi organi), je bila na vrtu Doma
JLA skupna proslava 30-letnice osvo-
boditve, na kateri so nastopili šolski
zbor šole «Marsala Tita», otoka fol-
klorna skupina, godba na pihala in
zbor naših izletnikov z »Istre«, spre-
govorila pa sta v imenu gostiteljev
predsednik Občinske zveze borcev
Ante Repanič in v imenu izletnikov
predstavnika našega dnevnika Jože Ko-
ren. Predsednik ZBB je izrekel izlet-
nikom dobrodoščilo, oba govornika pa
sta poudarila predvsem zgodovinsko
vlogo Visa v NOB, bivanje naših slo-
venskih prekomorskih brigad in dru-
gih enot na otoku, velik delež teh
enot v bojih za osvoboditve dalmat-
inskih otokov in obale ter prav tako
velik delež dalmatinskih borcev pri
osvoboditvi Slovenskega primorja.

Istre in Trsta. Dejala sta, da je v
skupnem boju za svobodo skovano
bratstvo trdnj in trajno, ker ga po-
vezuje cement skupnih žrtv in skup-
ne volje. Predstavniki našega dnevnika
pa se je domaćinom še posebej
zahvalil, ker so v tistem vojnem času
nudili našim primorskim borcem in
borkam vse, kar je najlepšega tisti
čas lahko nudil, bratsko gostoljubje
in borbeno solidarnost vseh jugoslo-
vanskih narodov. V imenu izletnikov
je nato izročil predsedniku ZBB spom-
inški album s slikami iz bojev za
osvoboditev Trsta in z zadnjega vseh
potevzja z »Istre« ter s podpisi vseh
udeležencev izleta predstavnikov Visa
pa so pred slovesom poklonili lepo
publikacijo o otoku. Vodstvo izleta je
skupno z domačini pripravilo še za-
kusko z ribami in domačim vinom.
Bila je to res lepa počastitev 30-
letnice osvoboditve, ki bi izletnikom
ostala še dolgo v spominu ne le za-

SINOČI V KULTURNEM DOMU

Nastop zbora «Tone Tomšič» ob 30-letnici osvoboditve

Akademski zbor iz Ljubljane, ki ga vodi Marko
Munih, ogrel predvsem z borbenimi pesmimi

Akademski pevski zbor «Tone Tomšič»
iz Ljubljane je tržškemu občins-
tvu že dobro znan. Številna njegova
dosedanja gostovanja v zamejstvu so
bila vselej prijetno umetniško dožive-
tje, saj zna zbor s svojo harmoni-
čno ubranostjo, sproščenim izvajanjem,
mladostnim zagonom in dovršeno in-
terpretacijo večkrat izredno zahtevnih
skladov ogreti in navdušiti občinstvo.

To je zboru mladih ljubljanskih aka-
demikov, ki jih izkušeno, spretno in
z globokim glasbenim znanjem vodi
Marko Munih, uspešno tudi na sinoč-
nem koncertu v Kulturnem domu. Po-
leg prisrčnega počutja in pravega do-
življenja, ki ga zbor s svojo preprič-
ljivo glasovno zlitostjo, intonativno in
interpretativno sigurnostjo zna pose-
dovati v svoji pesmi, je treba pouda-
riti še posebno razsežnost sinočnjega
koncerta. Priridev je bila namreč
posvečena 30-letnici osvoboditve. Z
vključitvijo tega zbora in borbenih,
partizanskih pesmi, ki jih obsega nje-
gov spored, v razpored svoje abon-
majske glasbene sezone, se je Glas-
bena matica oddolžila spominu na
slavne dogodke izpred trideset let,
ko si je naš narod za ceno hudih
žrtv in krvi izvojeval zmago in svobodo.

To je pred začetkom koncerta po-
udaril v kratkem nagovoru ravnat-
elj Glasbene matice prof. Gojmir
Demšar. S tem koncertom bomo po-
častili spomin na zmago, je med dru-
gim dejal prof. Demšar, zmago, ki
je prinesla osvoboditev in ki nam je
nihe ni daroval; morali smo si jo
krvavo priboriti.

Spored koncerta se je delil v tri
med seboj vsebinsko ločene dele, kar
je bila mogoče hiba sinočnjega kon-
certa. Škoda, da ni bil spored eno-
ten in da ni prav borbeno in parti-
zanska pesem, ki je počela največ
navdušenja številnega občinstva, nosi-
la večjo težo.

Prvi del sporeda je obsegal pester
izbor renesančnih in romantičnih
skladov, od pesmi «Alma tus in «Ardo
si» flamskega skladatelja Orlando di
Lassa, «Zuversicht» Roberta Schu-
manna, «Rust» angleškega skladatelja
Williamsa, «Crocifixus» Antonia Lot-
tija in «Salmo 67» ameriškega sklada-
telja Charlesa Ivesa do «Preludija»
in «Fuge in do» Johanna Sebastiana
Bacha. V tem delu je prišla predv-
sem od izraza ubranost in dobro
izoblikovana interpretacija.

V drugem delu smo čuli pesmi «Do-
novina je ena» Pavla Sivica, Pahorje-
vo «Prečuden cvet», Simonitijevo
«Nabrusimo kose», Vrabčevco «Bilean-
ko» in Gobčevco «Pesem o svobodi».
Občinstvo je najbolj ogrel ravno ta
del, izvrstno pa se je zbor izkazal
tudi v zadnjem delu, ko je zapel
Jenjkovo «Lipso», Vrabčevco «Polko»,
Venturinijevo «Noco! pa oh noco!»,
Pahorjevo «Pa se sliši» in Švarovo
«Moja očka so mi rekla». Na splošno
željo navdušenega občinstva je nato
dodal še štiri pesmi ter zaključil s
Prešernovo «Zdravico».

Nagradni natečaj nabrežinske občine

Občina Devin Nabrežina razpisuje
ob 30. obletnici osvoboditve za di-
jake stalno bivaajoče v tukajšnji ob-
čini in ki obiskujejo višje srednje
šole na področju pokrajine nagrad-
ni natečaj o temi «Odporniško gi-
banje».

Raziskovanja, prosti spisi, grafič-
ni in plastični izdelki se lahko se-
stavijo posamezno ali skupinsko in
jih je treba dostaviti občini najkas-
neje do 5. maja 1975.

Občina bo priredila razstavo, kjer
si bo lahko občinstvo ogledalo vse
dostavljene prispevke.

Udeleženci natečaja bodo prejeli
spominsko diplomu.

V Verdijevem gledališču bo ju-
tri dopoldne na proslavi spomina
E. Curiele nastopil tudi Tržški
partizanski pevski zbor pod vod-
stvom Oskarja Kjudra.

NA POBUDO ODBORNIKA MAURA

Ustanovljen deželni center za zadržništvo v šolah

Prispeval bo k družbeni vzgoji mladine

Pod pokroviteljstvom deželne u-
prave in na pobudo odbornika Mau-
ra ter zadržniških združenj je bil
v Trstu večeraj ustanovljen deželni
center za zadržništvo v šolah.

Za predsednika je bil imenovan
Gino Meneghesso, za podpredsed-
nika Luciano Peloso, v vodstvu pa
sta še Manlio Miccoli in Libera
Sorini.

Namen novega centra je v prvi
vrsti ta, da v čim večji meri
prispeva k socialni in državni
vzgoji mladitv in da ovenotni ide-
je zadržništva v šolah. Center da
je najmodernejši didaktičnim me-
todam. Prav zaradi tega je ena
izmed njegovih prvih pobud ta, da
naveže stike z mednarodnim biro-
jem za šolsko zadržništvo iz Pa-
riza, ki ima že bogate izkušnje na
tem področju.

Deželni center za zadržništvo
v šolah ima svoj sedež v Trstu pri
deležni službi za zadržništvo v
Miramarskem dvorcu, v 19. po-
membni pa je predvsem zato, ker
predstavlja prvo enotno združenje
vseh zadržniških zadržniških or-
ganizacij.

Javni uslužbenci in prijava dohodkov

Finančno ministrstvo je sporočilo,
da uslužbenci državnih, deželnih,
pokrajinskih in občinskih ustanov
lahko predložijo izjavo o dohodkih
za leto 1974 načelnikom svojih u-
rodov. Leti pa morajo na izjave
vistični pečat urada z datumom
ter jih predložiti okrožnemu uradu
za neposredne davke najpozneje do
30. aprila letos.

DANES PO RADIU KOPER Oddaja z naslovom «Trst, april 1945»

Danes bo po radiu Koper ob 17.15
v oddaji «Primorska in njeni ljudje»
reportaža na temo «Trst, april 1945»,
v kateri bodo nekateri protagonisti
takratnih dogodkov za osvoboditev
Trsta govorili o borbah tržškega de-
nokratičnega prebivalstva za svobodo

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 4;
Cipolla, UL Belgopigia 4; Al Due
Lucci, UL Gimnastica 44.

KMEČKA HRANILNICA IN POSOJILNICA v NABREŽINI

Jutri, 20. aprila 1975, ob 10. uri bo v dvorani PD «I. Gruden» v
Nabrežini v drugem sklicanju

REDNI OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo upravnega odbora;
2. poročilo nadzornega odbora;
3. odobritev bilance za leto 1974 in razdelitev čistega dobička;
4. volitve 2 članov upravnega odbora;
5. določitev najvišjega zneska posojil;
6. določitev prispevka novih članov v rezervni sklad;
7. določitev novih obrestnih mer;
8. razno.

Vabimo vse člane, da se udeležijo

Gledališča

KULTURNI DOM

Jutri, 20. aprila 1975, ob 16. uri
za abonma RED F - (okoliški), Mau-
rice Hennequin in Georges Duval
«Anatolov dvojnik».

Stalno slovensko gledališče v Tr-
stu gostuje danes, 19. aprila, ob
20. uri v Novi Gorici s predstavo
S. Majcna «Apokalipsa».

VERDI

Drevi ob 17.30 ponovitev Strauss-
ove opere «Kavalir z rožo». Glasbeno
vodstvo Ralf Weiker, režija Alfred
Wopmann. Zbor in orkester gleda-
lišča vodi Gaetano Riccitelli.

Pri gledališki blaginji vpišujejo a-
bonmaje na koncerte simfončne se-
zone «Pomlad 1975». V okviru turnu-
sa A bodo koncerti ob petkih ob 21.
uri, v okviru turnusa B pa ob so-
botah ob 18. uri. V turnusu B so
predvideni posebni popusti za dijake.

Razstave

V umetnostni galeriji «Corsia Sta-
diona» (UL Battisti 14) bodo drevi ob
18.30 odprti razstavo del tržškega
slikarja Pina Ferfolgie. Razstava bo
odprta do vključno 7. maja.

V umetnostni galeriji «Sant' Elena»
(UL degli Artisti 2) so odprli raz-
stavo del makedonskega slikarja Sto-
jana Razmovskija. Razstava bo od-
prta do 30. aprila.

V kraški galeriji razstavlja Deme-
trij Cel.

V Gregorčičevi dvorani (UL Geppa
9) razstavlja trije mladi ljubljani-
ski umetniki: slikarja Sergej Kapu-
šin in Marko Butina ter kipar Lujo Vo-
dopivec. Razstava bo odprta do 25.
4. m.

V umetnostni galeriji «Tribuna» bodo
jutri ob 11. uri odprli razstavo naj-
novejših del slikarja Folca Iacortija.

Občina bo priredila razstavo, kjer
si bo lahko občinstvo ogledalo vse
dostavljene prispevke.

Udeleženci natečaja bodo prejeli
spominsko diplomu.

V Verdijevem gledališču bo ju-
tri dopoldne na proslavi spomina
E. Curiele nastopil tudi Tržški
partizanski pevski zbor pod vod-
stvom Oskarja Kjudra.

Za ponovni nastop bo datum pra-
vočasno objavljen.

VOĐSTVO TRŽŠKEGA PARTIZANSKEGA PEVSKEGA ZBORA

obvešča, da nastop s celovečernim
koncertom v Kulturnem do-
mu v Trstu, napovedan za so-
botu, 26. aprila, odpade iz
tehničnih razlogov.

Za ponovni nastop bo datum pra-
vočasno objavljen.

Finančno ministrstvo je sporočilo,
da uslužbenci državnih, deželnih,
pokrajinskih in občinskih ustanov
lahko predložijo izjavo o dohodkih
za leto 1974 načelnikom svojih u-
rodov. Leti pa morajo na izjave
vistični pečat urada z datumom
ter jih predložiti okrožnemu uradu
za neposredne davke najpozneje do
30. aprila letos.

DANES PO RADIU KOPER Oddaja z naslovom «Trst, april 1945»

Danes bo po radiu Koper ob 17.15
v oddaji «Primorska in njeni ljudje»
reportaža na temo «Trst, april 1945»,
v kateri bodo nekateri protagonisti
takratnih dogodkov za osvoboditev
Trsta govorili o borbah tržškega de-
nokratičnega prebivalstva za svobodo

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 4;
Cipolla, UL Belgopigia 4; Al Due
Lucci, UL Gimnastica 44.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE v Trstu

Kulturni dom
GOSTOVANJE
EKSPERIMENTALNEGA
GLEDALIŠČA «GLEJ»
IZ LJUBLJANE

J. Messner
T. Salaman — D. Jovanovič

POGOVOR V MATERNICI KOROŠKE SLOVENKE

režiser Dušan Jovanovič
pomocnik režiserja Tonaž Kralj
scenograf Meta Hočevarjeva
dramaturg Marko Slodnjak
glasbena oprema Primož Lorenc
Milenko Amejshek

režiser filma Matija Milčinski
scenarist Ubald Trnkoczy
kostumograf Irena Felician
Preinfalk

V ponedeljek, 21. t.m. ob 20.30

vabi člane
na ekskurzijo
v petek,
25. aprila

v NOVO GORICO z ogledom
tovarne MEBLO
in vinske kleti v VIPAVI

Odhod avtobusa
izpred sodnije ob 7.30.

Prijave v uradnih urah
na tel. 734-265.

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30
«Repulsion» (1964) Romana Polan-
skega. Igrajo Catherine Deneuve,
Ian Hendry in Yvonne Farnau.

Ariston 16.00 «American graffiti».

Barvni film.

Grattacielo 16.00 «Le Rossignol et

Šolarji iz Pordenona so nas obiskali

Včeraj je naš «Primorski dnevnik» imel prijeten obisk. Prišli so mu v goste šolarji iz Prata di Pordenone v bližnji Furlaniji. Dijaki in dijanke 2. razreda srednje šole «G. Ungaretti», 32 dečkov in deklet, se je v spremstvu profesorjev hotelo približe spoznati z našim listom, z

uredništvom in tiskarno. Dijaki in njihovi profesorji so z velikim zanimanjem prisluhnili zgodovini edinega slovenskega zamejskega dnevnika, njegovi vlogi pri zamejskih Slovencih in ob stičišču dveh narodov. Zanimalo pa jih je tudi vsakdanje delo, tehnična plat in sploh

vse, s čimer je povezano vsakodnevno izhajanje našega lista. Če smo zelo zadovoljni, kadar nas obiskujejo dijaki naših slovenskih šol s Tržaškega, nas prijetno dirne tudi obisk tujerodnih šolarjev, ki jih neposredno zanima naša manjšina in njeno glasilo. Na gornji sliki včerajšnji gosti v naši tiskarni.

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM SGZ STANISLAVOM BOLETOM

Velike možnosti nadaljnjega sodelovanja med Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino

Positivna ocena obsega in razvoja izmenjave - Nekatera važna odprta vprašanja

V Ljubljani se je uspešno zaključil sejem Alpe - Adria, ki je vzbudil veliko zanimanje gospodarskih operaterjev naše dežele in sosednje Socialistične republike Slovenije. Na sejm samem in v raznih manifestacijah je bil govor o poteku in o perspektivah gospodarskih odnosov obeh dežel in zato smo prosili za razgovor predsednika Slovenskega gospodarskega združenja Stanislava Boleta, da nam odgovori na nekatera vprašanja o načelnih usmeritvah izmenjave, o obsegu gospodarskega sodelovanja in o ustreznih perspektivah, možnostih, pa tudi pomanjkljivostih.

Vpr.: Katera so osnovna načelna vprašanja, ki so sedaj v ospredju gospodarskega sodelovanja dveh dežel in kakšen je obseg ter osnovna usmeritev tega sodelovanja?

Odg.: Iz načelnega vidika je treba omeniti jasno stališče, ki ga je sprejela slovenska skupščina letošnjega februarja in kateremu bi bilo treba posvetiti večjo pozornost v tiskani in drugi. Treba pa je tudi omeniti stališča, ki jih je o nujnosti sodelovanja izrekel na otvoritvi sejma Alpe - Adria deželni odbor za industrijo in trgovino Nereo Stopper.

Obseg izmenjave in sodelovanja je treba okvirno pozitivno ocenjevati, ker narašča osebni - turistični promet in ker prihajajo do izraza konkretna težnja za čedalje širše gospodarsko sodelovanje. Glede obsega in turističnega prometa je treba ugotoviti, da se stvari zboljšujejo in normalizirajo po lanskem zastopu, do katerega je prišlo zaradi izrednih političnih, valutnih in gospodarskih razlogov in motenj. Lani je tako osebni promet tržaškega področja z Jugoslavijo v obeh smereh s prepusničnimi in putnimi listi dosegel 28 milijonov prehodov in torej 23 milijonov prehodov manj kot 1973. leta. Vendar to ne velja za vse mesece in se je že proti koncu lanskega leta položaj normaliziral, povsem pa se je ustalil v prvih mesecih letošnjega leta.

Zlasti pa so važni podatki o blagovnem prometu tržaškega avtonomnega računa za prve tri mesece letošnjega leta in primerjava s prejšnjimi leti. Letos je bilo v obeh smereh (uvozu in izvozu) v razdobju januar - marec doseženih 3 milijarde 916 milijonov lir prometa, 1974. leta 3 milijarde 293 milijonov, 1973. leta

13 milijarde 710 milijonov, 1972. leta 2 milijardi 967 milijonov in 1971. leta 3 milijardi 832 milijonov lir.

Če vzamemo za osnovo leto 1971, ko je indeks prometa znašal 100, je bil v naslednjih letih dosežen naslednji razvoj: 1972. leta indeks 77,42, 1973. leta indeks 96,82, 1974. leta indeks 85,94 in 1975. leta indeks 102,19. Indeks, kot tudi absolutni podatki, se vedno nanašajo na promet prvih treh mesecev v letu.

Pri tem je treba upoštevati tudi zanimiv promet, ki se odvija preko goriškega avtonomnega računa in ki je dosegel v razdobju januar - marec 1975 705,5 milijonov lir v obeh smereh. Pri vsem tem pa je treba upoštevati tudi pomemben delež, ki ga v splošni italijansko - jugoslovanski izmenjavi, ki je dosegla lani vrednost preko milijarde dolarjev, ima dežela Furlanija - Julijska krajina.

Obseg izmenjave je torej zelo velik, podatki govore o zelo živahnem gospodarskem sodelovanju in vsi pokazatelji pričajo o krepitvi te izmenjave, pa naj gre za osebni in turistični promet, avtonomne račune, ali za splošno italijansko - jugoslovansko izmenjavo.

Vpr.: Katera so sedaj najbolj pereča vprašanja in kakšne so perspektive za prihodnost?

Odg.: Lahko rečemo, da pozitivna izmenjava ter pozitivni razvoj gospodarskih tokov, kot tudi realistična ocena nadaljnjih možnosti, narekujejo gospodarskim operaterjem na obeh straneh in oblastnim organom, da v bodoče v večji meri organizirajo in konstruktivno delujejo za doseg nadaljnjih rezultatov. Prepričani smo, da bo k temu prav gotovo pozitivno prispevalo stališče skupščine SR Slo-

venije, kakor tudi programske usmeritve dežele, ki jih je izrazil odbor za industrijo in trgovino ob zadnjem obisku v Ljubljani ter stališča, sprejeta na srečanju v Rimu. Pri vsem tem smatramo za potrebno, da posebej poudarimo pomen osebnega in turističnega prometa, za katerega je treba tudi v bodoče težiti, da se ohrani in da se razvije v obojestransko korist in za kar so potrebni ustrezni sporazumi.

Ze dalj časa prihaja v ospredje trdnost valut in zato je treba preko narodnih bank, ali preko konzorcija zainteresiranih bank in zavodov doseči, da se iz valutnega pretakanja, izključijo manipulacije tretjih držav, da se prepreči škodljive spekulacije in da se zagotovi stabilnost valut.

Obmejni blagovni računi so do kazali, kako so lahko koristni in zaradi tega bi bilo treba njih vlagajnost razširiti na celotno deželo Furlanijo - Julijsko krajino ter na osnovi določenih statističnih podatkov, da se doseže stabilnost obmejnih sporazumov in da ne bodo ti sporazumi podvrženi občasnim omajitvam, kot je bil to primer depozita na uvoz, ali določenih valutnih restrikcij, ki otežujejo normalno poslovanje. Negativni je sedanj primer odvajanja aktivnega salda iz avtonomnega v generalni račun.

Na zasedenih delegacij italijansko - jugoslovanske zbornice v Trstu in v Milanu, kot tudi na zadnjem zasedenju italijansko - jugoslovanskega komiteja so obravnavali stvarne možnosti za poglobljeno sodelovanje v smeri gospodarske, tehnične in industrijske kooperacije kot tudi, da se preko avtonomnih računov pretekajo sredstva špediterjskih prevoznikov, turističnih, zdravstvenih in drugih storitev. Poseben poudarek pa velja za sejemsko sodelovanje. Možno in koristno pa bi bilo skleniti konvencijo z zdravstvenimi zavodi, kot je na primer zavod v Valdobbi.

Slovensko gospodarsko združenje in gospodarski operaterji na splošno menijo, da je v smeri navedenih programskih predlogov treba zagotoviti ustrezno finančno politiko, saj obstoječi meddržavni sporazumi niso prilagojeni modernim potrebam, ki je treba doseči učinkovitost, hitrost in operativnost.

Ne smemo izgubiti iz vida, da se z odprtjem Sueskega prekopa odpirajo nove možnosti za tržaško pristanišče, za katerega so zainteresirani gospodarstveniki naše dežele in SR Slovenije, kar vse spada v okvir obstoječega geo-ekonomskega položaja, pristaniških, prometnih in drugih infrastruktur. Prav te infrastrukture, kot so cestni, železniški promet in druge komunikacije pa je treba prilagoditi in izpopolniti.

Generalni konzul Renko obiskal tržaški velesejem

Generalni konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko je v četrtek v spremstvu konzula Srečka Kovačiča obiskal vodstvo tržaškega velesejma. V razgovoru s predsednikom dr. Slovcichem, ravnateljem dr. Chiasurinom in načelnikom tiskovnega urada L. Cobauom je konzul Renko obravnaval nekatera vprašanja v zvezi s sodelovanjem jugoslovanskih podjetij na letošnji mednarodni prireditvi. Jugoslovanski razstavljavci bodo tudi letos nastopili s kolektivno razstavo v Palači narodov, v okviru mednarodne lesne razstave, v okviru turistične prireditve in v Gastronomskem parku. Podjetje Kras iz Sežane bo letos zavzelo teraso nad paviljonom B, glavnem vstopu na sejm. Uradni dan Jugoslavije na sejm bo 18. junija.

Resolucija vzgojnega društva

Zahteva po večji demokratizaciji

Na zadnji seji odbora vzgojnega društva «Movimento Cooperazione Educativa» so izdali resolucijo, v kateri protestirajo proti okrožnici št. 69, ki je izdala solsko minist-

DANES MORDA ODLOČILNI POGOVOR NA DEŽELNI UPRAVI

Lastnik napovedal stečaj podjetja LACEGO

Policija izgnala delavce iz županstva

Pod kakšnimi pogoji je Friulia pripravljena prispevati javna sredstva, da obnovi proizvodnjo v tovarni in zaposli skoraj 300 delavcev

Lastnik kartonažne tovarne LA CEGO dr. Stavro di Santarosa je na včerajšnjem sestanku na sedežu zveze industrijske s predstavniki sindikalnih organizacij ter tovarniškega sveta v svojem imenu ter v imenu delničarjev izjavil, da bo v ponedeljek, 21. aprila, ukinil proizvodnjo ter tovarno spravil v stečaj pri goriškem sodišču.

To je hudo dejanje, ki je še poslabšalo še itak zapleten in težaven položaj. Drugo hudo dejanje pa sta storila župan in občinski odbor v Gorici, ki sta pritrtila državnemu pravdnstvu, da so delavci zasedli županstvo, in sta s tem dala prokurir povod, da je v petek nekaj predpolnočja s policijo izpraznila županstvo.

Vendar je vsem znano, da delavci niso zasedli županstva, ampak so samo hoteli od predstavnikov oblasti dobiti zagotovila, da se bodo sedaj, ko gre zares, zavzeli za uresničitev njihove pravne zahteve po povratku na delo in po zaposlitvi v tovarni.

Zaradi tega so delavci sprejeli posredovanje policije z orožjem, medtem ko so sindikati slabo ocenili ravnanje občinskega odbora in župana.

Ob teh dveh dogodkih so papirničarji in tudi sindikalisti zaskrbljeni predvsem zaradi poka današnjega sestanka na deželno odborništvu za javna dela, kjer bo odbornik Dal Mas sklical prizadete stranke ter poslal, na kakšen način se namerava delna finančna družba Friulia vključiti v akcijo za ponovno odprtje tovarne.

Sindikalisti in predstavniki tovarniškega sveta Lacedo so že na včerajšnjih sestankih z županom iz Gorice in Sovodnem ter pokrajinskim predsednikom želeli izvedeti, kako deželni odbor gleda na zadnji razvoj dogodkov.

Prizadeti delavci želijo predvsem omeniti, kakšnim časom gredo na proti. Ali jim bodo spet odprli vhodna vrata v tovarno in pod kakšnimi pogoji. Zanimaja jih, če bo dežela pripravila javna sredstva delničarjem in v kakšni višini. In če bo izplačala javni denar za ponovno obnavljanje tovarne, kdaj bodo delavci se delavci in uradniki iz vse pokrajine izkazali z enurno stavko. Zaradi fašističnega umora so včeraj v dan stavkali tudi dijaki višjih srednjih šol na Trškem, dijaki slovenske trgovske šole pa zadnjo uro pouka.

Enotni dijaški odbor v Gorici je za danes oklical stavko na vseh višjih šolah. Verjetno se bodo stavke udeležili tudi dijaki treh slovenskih tistih šol. Enotni odbor dijakov v tiskovnem sporočilu izraza solidar-nost s študenti lombardijskega glavnega mesta ter ugotavlja, da se fašistično nasilje ni končalo 25. aprila 1945, ampak da se traja. Goriški di-

Ustanovljena konzulta za mestno središče

Na prvi seji rajonske konzulte za mestno središče v Gorici so izvolili za predsednika socialdemokrata Alfia Zampija. V tej rajonski konzultu je 30 članov, 20 so jih imenovali stranke, preostale pa organizacije in ustanove. V tej konzultu sta dva Slovenca. Na njenem področju živi okoli 11.000 prebivalcev. Ta konzulta je najštevilnejša in zastopa tudi največje število občanov.

Predsednik Zampi je za podpredsednika izvolil prof. Jolanda Pellegri. Zdel je, da bi se sestali enkrat na mesec in da bi se pred zapadlostjo mandata srečali vsaj petkrat. Prihodnja seja bo 29. tm. Prva seja je bila v dvorani občinskega sveta, v bodoče pa se bodo zbirali v poslopiju zavoda Lenassi. Predsednik je povabil člane decen-

traliziranega demokratičnega zastopstva občanov, naj za prihodnjo sejo sestavijo program vprašanj, potrebnih in predlogov, ki se nanašajo na življenje tako številne skupnosti. V razpravo je posegel samo predstavnik KPI, ki je predlagal, naj bi v rajonski konzultu ne sledili ustaljenim shemam, uveljavljenim v občinskem svetu. Zavzel se je za odločno odniranje fašistov od javnih poslov ter predlagal uresničevanje zgodovinskega sporazuma.

Izmed devetih rajonskih konzult so se doslej sestale tri, in sicer na Rojcah, v Podturni in v mestnem središču. Čeprav bodo po volitvah postavili nove konzulte, ki bodo odražale novo številčno razmerje sil v občinskem svetu v Gorici (to razmerje bi se po splošni sodbi moralo spet nagiti v korist levčarske sil), službi ustanavljanje teh posvetovalnih teles vendarle mobilizaciji občanov okoli javnih poslov in predstavljajo korak naprej pri utrjevanju demokratičnih organizmov, temeljev našega družbenega sistema.

OB NARAŠČAJOČEM NASILJU

Val ogorčenja tudi na Goriškem zaradi fašističnih izgredov v Milanu

Včeraj enourna stavka na vseh delovnih mestih - Danes stavka dijakov višjih šol v Gorici - Ob torkovi vsesplošni stavki sprevod in shod na Travniku

Fašistični umor mladega, komaj 18-letnega študenta Claudia Varallija in smrt 26-letnega Giannina Pia Zibecchija, ki so ga strla kolesa karabinijskega čzpa, sta povzročila val srdnega ogorčenja med vsemi prednimi in demokratičnimi državljani in tudi na Goriškem. To svoje ogorčenje so delavci in uradniki iz vse pokrajine izkazali z enurno stavko. Zaradi fašističnega umora so včeraj v dan stavkali tudi dijaki višjih srednjih šol na Trškem, dijaki slovenske trgovske šole pa zadnjo uro pouka.

Enotni dijaški odbor v Gorici je za danes oklical stavko na vseh višjih šolah. Verjetno se bodo stavke udeležili tudi dijaki treh slovenskih tistih šol. Enotni odbor dijakov v tiskovnem sporočilu izraza solidar-nost s študenti lombardijskega glavnega mesta ter ugotavlja, da se fašistično nasilje ni končalo 25. aprila 1945, ampak da se traja. Goriški di-

jaki nadalje opozarjajo vse občane, naj bodo budni, ker so fašistični pretepači dvignili glavo tudi na Goriškem. Nadalje ugotavljajo, da nosijo največje krivdo za trajanje fašističnega nasilja prav vlada in tisti pristojni državni organi, ki nečesto za-treti fašizma že pri koreninah.

V okviru vsedrvene 4-urne splošne stavke, ki jo je sindikalna federacija oklicala za torek, 22. aprila, s katero bodo zahtevali novo proizvodno politiko in večje finančne naložbe v produktivne namene, bodo tudi na Goriškem v okviru te stavke okrepili boj proti fašizmu ter izsledili nezadovoljstvo zaradi vladnega popuščanja do fašističnih provokatorjev, ki imajo en sam cilj: ustvariti državljane in preprečevati družbeni napredek.

V zvezi s torkovo splošno stavko, katere se bodo udeležili delavci in uradniki vseh kategorij, je pokrajinska sindikalna federacija pripravila na Goriškem dve manifestaciji, eno v Gorici, drugo pa v Trzinu. V Gorici bodo pripravili sprevod po mestnih ulicah (zbirališče bo ob 9. uri pred parkom Rimembranza) ter shod z govori predstavnikov političnih sil, sindikatov in borbevske organizacije ob 10. uri na Travniku. Ob tej priložnosti bodo stavkojčki izkazali podporo delavcem kartonažne tovarne LACEGO.

Razdeljevanje kave proste cone

Trgovinska zbornica obvešča, da so začeli razdeljevati bone za nakup kave proste cone. Za vsakega družinskega člana goriške in sovojske občine bodo dali 1,6 kg kave, medtem ko bodo v ostalih občinah goriške pokrajine prejeli po 1,2 kilograma kave. Bone bodo razdeljevali do 31. maja.

Trgovinska zbornica ob enem sporoča, da bodo 28. aprila pričeli razdeljevati bone za javne lokale.

Izvelčki pokojnih na poštah uradih

Zavod za socialno skrbstvo (INPS) je te dni pričel razdeljevati upokojencem, ki od tega zavoda prejema-jo pokojnine, izvelčke lanskoletnih

NA JUTRIŠNJI SVEČANOSTI V ČEDADU

PERTINI BO ODKRIL PARTIZANSKI SPOMENIK

Prijeti trije mladi fašisti, ki so pisali provokacijska gesla

Proslave 30-letnice osvoboditve, ki jih te dni prirejajo po vseh furlanskih krajih, bodo dosegle vrhunec z odkritjem partizanskega spomenika jutri, 20. aprila v Čedadu ob prisotnosti predsednika poslanske zbornice Pertinija, odlikovanca z zlato medaljo za zasluge v odporniškem gibanju, ministra za delo Torosa in predsednika deželnega odbora Comellija.

Svečano razpoloženje, ki spremlja priprave na tako pomemben dogodek, so motile fašistične provokacije, ki so jih karabinjerji prekinili s hitro akcijo, ki je presenetila storilce. Karabinjerji so namreč aretirali tri mlade fašiste, ki so pisali provokacijska gesla po šolskih zidovih in lepah, objavljenih v zvezi z odkritjem spomenika.

Udeleženci jutrišnje svečanosti bodo ob 10.30 v sprevodu odšli izpred železniške postaje ter prišli ob 11. uri k spomeniku. Ob tej uri bodo izročili zlato medaljo za vojaške zasluge materi padlega partizana Manfreda Mazzocco - Torda. Sledili bodo pozdravi predstavnikov oblasti ter govor predsednika poslanske zbornice Pertinija.

Ves dan so na spredu prireditve v počastitev obletnice. V prostorih

delavske zadruge bodo odprli fotografsko razstavo posvečeno odpornišemu gibanju, ob 17. uri pa bo v dvorani gledališča Ristori koncert, na katerem bodo podo furlanskih zborov nastopili tudi člani kriškega oktetja iz goriških Brd.

Spomenik padlim partizanom je delo kiparja Luciana Ceschie.

Fotografski natečaj «Shod folkloristov»

Precejšen uspeh je doživel fotografski natečaj z naslovom «Shod folkloristov», ki ga je organiziral Enal ob sodelovanju Pro Loco in goriškega fotografskega krožka. Ocenjevalna žirija, ki so jo sestavljali Carlo Bevilacqua, prof. Aulo Rubino in prof. Renzo Perco je ocenila več kot 60 fotografij. Zmagovalci tega natečaja so: Silvio Medea, Giuseppe Assirelli, Antonio Fabris, Luigi Cargnel, Santino Caratolano in Nicodemo Plet. Vse fotografije bodo razstavljane v prostorih Pro Loco na Verdiejevem korzu.

Urniki mejnih prehodov druge kategorije

Poveljstvo obmejne policije nam je poslalo urniki mejnih prehodov druge kategorije za mesec april.

Mirnik: od 7. do 19. ure.
Jenkovo: od 6. do 20. ure (ob nedeljah od 6. do 21. ure).
Plešio: od 6.30 do 20. ure (ob nedeljah od 6.30 do 21. ure).
Vipolje: od 6. do 19.30 (ob nedeljah od 6. do 20.30).
Števerjan: od 6. do 19.30 (ob nedeljah od 6. do 20. ure).
Podasabotin: od 6.15 do 19. ure (ob nedeljah od 6.15 do 19.30).
Solkan: od 6. do 19.30.
Rafut: od 6. do 19. ure (ob nedeljah od 6. do 20. ure).
Sempeter: od 6. do 19.30 (ob nedeljah od 6. do 20.30).
Miren: od 6.30 do 19. ure (ob nedeljah od 6.30 do 20. ure).
Dometaki: od 6. do 19. ure.
Jamlje: od 6.15 do 19. ure (ob nedeljah od 7. do 19. ure).

KMEČKA ZVEZA

priridi predavanje o

DAVČNI PRIJAVI

danes, 19. aprila, v dvorani prosvetnega društva «Brški grič» v Števerjanu (ob 19. uri).

Predaval bo dr. Stanislav Oblak iz Trsta.

Vsakdo naj prinese s seboj tiskovino za prijavo, posesne pole, izvelčke plače ali pokojnine in drugih dohodkov v letu 1974.

Razna obvestila

Goriška sekcija ANPI obvešča vse bivše partizane in garibaldince, da je še odprl rok za vlaganje prošnje za priznanje partizanstva. Kolikor to zanima, naj se ob ponedeljkih in četrčkih od 16. do 18. ure zgleda na uradu delavske zbornice v Ulici 24. maja št. 1, kjer mu bodo člani borbevske organizacije dali vsa potrebna pojasnila.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 «Emanuelles». A. Cuney in S. Kristel. Mladini pod 18. letom prepovedan.
CORSO 16.45-22.00 «Profumo di donna». A. Momo, V. Gassman in A. Belli. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.30-22.00 «California poker». G. Segal in E. Gould. Barvni film.

CENTRALE 16.30-21.30 «Silvestro contro Gonzales». Barvna risanka.
VITTORIA 17.00-22.00 «La matrigna». J. Andersen in K. Justice. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Tržič

AZZURRO Zaprt.
EXCELSIOR 16.00-22.00 «Agente 007, l'uomo dalla pistola d'oro». R. Moore in B. Eklund. Barvni film.
PRINCIPE 17.30-22.00 «Il monello». C. Chaplin.

Nova Gorica

SOCIA «Velika gneča v Parizu». francoski barvni film ob 16.00. «Lov za plenom» italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Safi v Afriki». ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Velika gneča v Parizu». francoski barvni film ob 16.00. «Skorpion». ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada
ROJSTVA: Ilaria Cossar, Alberto De Marco, Serena Marega, Christian Rigano, Erik Peric.
SMRTI: upokojenec Alojz Frandolič, 69-letna gospodinja Italia Furlan vd. Bradaschia, 76-letni upokojenec Massimo Ros.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Franciska 4, tel. 21-24.

V okviru gibusa predavanj o davčni prijavi, ki ga organizira Kmečka zveza, je strokovnjak dr. Stanislav Oblak iz Trsta včeraj nastopil v dvorani Prosvetnega društva «Brški grič» v Števerjanu. Podobno predavanje bo drevi ob 19. uri v dvorani prosvetnega društva «Brški grič» v Števerjanu.

DOVČERAJSNI SKRAJNO «LOJALNI» DRŽAVLJANI

Etiopska zemljiška gospoda misli na «kontrarevolucijo»

Bivši policijski general in njegov pribočnik sta dobila, kar sta iskala
Dva brata lastnika enega milijona ha zemlje - 40.000 veleposestnikov

ADIS ABEBA, sredi aprila. — Veliki dogodki v svetu, posebno zmaga osvobodilnih sil v Kambodži in na predpovratni osvobodilni sil v Južnem Vietnamu, dogajanja na Portugalskem in razni drugi pomembni dogodki po svetu so potisnili ob stran pomembna dogajanja v Etiopiji, ki jo bila še pred nedavnim na nemnem redu svetovnih dogajanj zaradi spopada med eritrejskimi osvobodilnimi silami in etiopsko vojsko. In vendar se tudi v tem času, ko svet — tem ne govori, dogaja tu zanimivi, pomembni dogodki.

Iz raznih krajev Etiopije prihajajo vesti o «trčanju» med mlado, novo Etiopijo in med ostanki stare, srednjeveške ali vsaj fevdalne Etiopije. Ponavljamo, da gre za trčenja, za spopade, ne pa za obsežnejši upor, kot to dogodek skušajo nekateri prikazati, računajoč pač z možnostjo, da bo do s tem prestrašili mlade etiopske vojske, ki so usodo dežele prevzeli v lastne roke.

Bivši policijski general Tadesse Beru, ki je pred nekaj meseci odšel v partizane, je kaj slabo končal. Zjeli so ga in ga obsodili na smrt. Enako usodo je doživel tudi podpolkovnik Ailu Egease, ki se je bil priključil «vojemu generalu». Ailu Ragase pa je pred odhodom «v partizane» poveril 25.000 etiopskih dolarjev, torej kaj čedno vsoto, ki jih je «zaslužil» z razpečevanjem značke z napisom «Etiopia tikdem» — «Predvsem Etiopija». Kakor se dobro spominjamo, je to revolucionarno geslo mlade etiopske oblasti, toda policijski polkovnik je najprej skušal zaslužiti čedno vsoto pa čeprav na račun nove Etiopije, nato pa se je umaknil «v partizane».

Toda le nekateri bivši generali in polkovniki, tudi bivši latifundisti doživljajo bolj slabo usodo. V pokrajini Šoa je padlo pet veleposestnikov, ki so skušali upreti vojski. Niso bili sami. Okoli sebe so imeli majhno družino plačancev, Abesinska vojska je vse likvidirala. V istem kraju, kjer so abesinske oblasti zajele generala in polkovnika, pa se je brez boja predal krajevni zemljiški veleposestnik, ki je tudi upal v «revolucijo», bolje povedano v kontrarevolucijo, ki pa je propadla. Še prej so abesinske oblasti zajele tudi brata Biru. Gre za staro abesinsko zemljiško posestniško «aristokracijo». Brata sta bila lastnika približno enega milijona hektarov zemlje. Spadala sta med najbolj bogate zemljiške posestnike v vsej Etiopiji.

V zgodovinskem mestu Lalibeli, ki je znana kot oporišče krščanstva in tudi po tem, da je tu več cerkva izklesanih v skalovju, je tudi bil za dušen upor, ki ga je vodil Berhane Maskal - Deste, ki prav tako spada med največje zemljiške posestnike v tej pokrajini in v Etiopiji. Še več, v Lalibeli je prišlo do spopada tudi na samem letališču in Maskalovim upornikom je uspelo zažgati potniško letalo DC-3, last etiopske nacionalne letalske družbe. Toda to je bilo vse.

Etiopska revolucija je prej dobila svojega normalnega rekla bi nujnega sopotnika — kontrarevolucijo. Vojaškemu gibanju, ki je prevzelo nase nalogo izpeljati Etiopijo iz fevdalnega stanja, v dvajseto stoletje, je tako rekoč usojeno, da so med etiopskimi ljudmi našli tudi razne Kolčake, Denikine in podobne kontrarevolucionarje, kot so jih našli na svoji poti revolucionarji v vseh deželah, vse od oktorske revolucije do danes.

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

datkov sicer ni, toda računa se, da je na njihovih veleposestnih živelah tlačansko življenje več milijonov poljedelskih delavcev, ki pa bi jih ne mogli imenovati s tem imenom, kajti v fevdalnih razmerah, ki so do nedavnega vladale v Etiopiji, to niso bili težaki, pač pa pravi pravcati tlačani, sužnji.

Dokler etiopska mlada vlada ni izdala zakona o agrarni reformi, se etiopski fevdalci niso niti zganili. Celotno v času, ko je bil njihov fevdalni secar Haile Selasije v nevarnosti, se niso zganili. Meseci in meseci so ovojaki lovili in zapirali cerasjeve zaupnike in ožje sodelavce, vlastela, zemljiška gospoda niti s prstom ganila, ni skušala pomagati cesarju, niti se upreti novim oblastem. Ko pa so nove oblasti, povsem logično, zasedle njihovo zemljo in jo začele deliti resničnim obdelovalcem, so ti do tedaj tako mirni, lojalni državljani prišli za orožje. To je tudi logično in hkrati poučno. To nam namreč pove, da je etiopska revolucija, revolucija mladih etiopskih častnikov za dobila svoj razredni značaj.

«Vse do dne, ko smo 12. decembra zrušili cesarja in tudi nekaj mesecev pozneje, ko so spremembe v Etiopiji imele izključno institucionalni značaj, so ti ljudje ostali mirni, je zemljiška gospoda ostala «lojalna», pa čeprav je v Etiopiji prihajalo do dramatičnih dogodkov. Toda v trenutku, ko se je revolucija, prava revolucija začela, ko je revolucija dobila svojo socialno vsebino, tedaj so se dovčerajski «lojalni državljani — uprli.» Tako pravi mlad etiopski častnik, ki razlaga in pojasnjuje razliko med prvimi dogajanj v Etiopiji v lanskem letu in med sedanjimi dogajanj, ko mlada etiopska oblast nima več opravka z dvorom in njegovo ožjo okolico, pač pa z najpomembnejšim razrednim sovražnikom, veleposestniki.

To razliko med začetkom revolucije in dejanskim izvajanjem osnovnih načel so torej razlašeni Etiopci dokaj kasno spoznali. To je sicer nekoliko čudno, ko pa vendar vemo, da so takšni krogi zelo tenkočutni. Toda sedaj se logično postavlja vprašanje, ali ima ta odpor in če hoče upor tudi kako možnost uspeha.

V odgovoru na to vprašanje je treba upoštevati dejstvo, da je Etiopija 90-odstotno kmečka dežela. Zato tudi njena vojska ne more biti drugačna kot — kmečka. In to tako v negativnem kot v pozitivnem smislu, tako za novo Etiopijo kot tudi proti novi Etiopiji. In zato bi bilo težko verjeti, da bi se kmetije, ki vendarle predstavljajo pretežno večino etiopske vojske, mogli boriti za vlastelinsko gospodo, da bi ponovno tlačanili na njenih latifundijih. Res je, da so tradicije pri preprostem človeku zelo pomembne. Res je, da je cesarstvo v Etiopskem človeku tako rekoč zakoreninjeno, toda ljudje so se tudi nekoliko odvadili poslušati le e-

To razliko med začetkom revolucije in dejanskim izvajanjem osnovnih načel so torej razlašeni Etiopci dokaj kasno spoznali. To je sicer nekoliko čudno, ko pa vendar vemo, da so takšni krogi zelo tenkočutni. Toda sedaj se logično postavlja vprašanje, ali ima ta odpor in če hoče upor tudi kako možnost uspeha.

V odgovoru na to vprašanje je treba upoštevati dejstvo, da je Etiopija 90-odstotno kmečka dežela. Zato tudi njena vojska ne more biti drugačna kot — kmečka. In to tako v negativnem kot v pozitivnem smislu, tako za novo Etiopijo kot tudi proti novi Etiopiji. In zato bi bilo težko verjeti, da bi se kmetije, ki vendarle predstavljajo pretežno večino etiopske vojske, mogli boriti za vlastelinsko gospodo, da bi ponovno tlačanili na njenih latifundijih. Res je, da so tradicije pri preprostem človeku zelo pomembne. Res je, da je cesarstvo v Etiopskem človeku tako rekoč zakoreninjeno, toda ljudje so se tudi nekoliko odvadili poslušati le e-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

Jedro kontrarevolucije so, kot smo videli, razlašeni latifundisti, ki jih je v Etiopiji okoli 40.000. Točnih po-

V Slavoniji in Baranji brnijo kmetijski stroji

Posejati je treba z raznimi kulturami 400.000 ha površin - Največ bodo posejali koruze: 220.000 ha - Ko bi vreme ne nagajalo

Komaj nekaj mesece je minilo, ko so po Slavoniji in Baranji še iz blata reševali koruzo in sladkorno peso, ker so vremenske razmere včasih onemogočale, sicer pa vedno otežkočale pobiranje pridelka, in že smo spet v dobi, ko je na poljih vse živo, ko vsa Slavonija in Baranja tako rekoč brnita od ropota strojev in motorjev, ker so v zadnjih dneh zaradi primernega vr mena tako rekoč mobilizirali vse sile, da bi ob času opravili spomladanska dela. V letošnji pomladi bodo namreč na področjih Slavonije in Baranje posejali z raznimi kulturami v glavnem z žitom, koruzo, sladkorno peso in sončnicami nič manj kot 400.000 hektarov polj.

Polja po Slavoniji in Baranji dajejo te dni izjemno sliko. Povsod brnijo motorji, ki vlečejo za seboj vozove z gnojili, s semenom ali tudi plugi. Traktorji in sejalni stroji so zaposleni tako rekoč od zore do mraka, kajti prearati in posejati površino 400.000 hektarov ni majhna stvar.

Močan dež, ki je konec preteklega tedna zajel tudi ta področja, je prisilil ljudi, da so se umaknili za nekaj dni s polj in ta prisiljen nekajdnevni «počitek» je treba nadoknaditi. Ponokod pa ljudje še niti ne morejo s stroji na polja, ker je zemlja mokra oziroma preveč vlažna, saj je v zahodnih predelih Slavonije padlo zelo veliko, preveč dežja, ponokod tudi 60 milimetrov. V vzhodnih delih in sicer na področjih občin Vin-

kovci, Vukovar in Osijek ter v Baranji pa se setev normalno razvija in to tako na družbenih posestih kot tudi pri zasebnikih. Če ne bo več dežja, bodo tudi v zahodnih delih Slavonije že konec tedna in v začetku prihodnjega začeli ponovno z najnujnejšimi setvenimi deli.

Dela je veliko, obveznosti še več in ljudje, ki skrbijo za uspehe v kmetijstvu, in še posebej delavci na družbenih posestvih in zavodih so to nalogo sprejemali kot nekakšno strateško nalogo, tako da računajo s slehernim nastopom in v vsakim primernem trenutku. Kaže, da bo to razpoloženje rodilo ustrezne sadove. Sladkorno peso so skoraj že v celoti posejali in to ni kar tako: posejali so jo na 30.000 hektarjih površine.

Največ so je posejali na družbenih posestvih, toda tudi zasebniki uvidevajo koristi od te kulture. Prav tako so posejali že jetmen in oves, lotevajo pa se že sejanja sončnic in koruze.

Največ pa bo v vsem tem področju koruze. Načrti predvidevajo, da bodo posejali s koruzo nič manj kot 220.000 hektarov. In čeprav se s to kulturo ne mudi in je po nekaterih starih navadah sejanje koruze še prezgodno, so v velikih posestvih «Vinkovci» in «Vukovar» že posejali s koruzo nad 2500 hektarov zemlje. Izkušnje pravi, da je bolje posejati neko kulturo dan prej kot pozneje. Ker vremenske razmere to dopuščajo, se kmetijski delavci na družbenih posestvih tega držijo.

V FILMSKIH KROŽKIH

Nov ciklus
v Mladinskem

Danes, v soboto, 19. aprila ob 15.30 bosta v Mladinskem krožku v Ul. Ginnastica 72 na sporedu dva filma: s prvim se približuje h koncu ciklus režiserja Cecilia B. de Milla, z drugim pa se začneja ciklus novejših filmov igralke Barbare Steele. Prvi film «Gli invincibili» (Unconquered, 1947, barvni film, traja 146 minut) je velika pustolovščina v proizvodnji Paramount, v kateri nastopajo Gary Cooper, Paulette Goddard, Boris Karloff in Katherine de Mille.

Drugi film je «5 tombe pe un medium» (1966, traja 90 minut), grozljivka režiserja Ralpa Zuchera, v kateri nastopata poleg Barbare Steele še Walter Brandt (Brandt) in Marilyn Mitchell (Mirella Maravidi).

Matarazzu
v dar
v klubu
Cappella

V ponedeljek, 21. t.m. ob 19.00 in 21.30 bo krožek La Cappella Underground organiziral v sodelovanju z univerzitetnim tečajem filmske zgodovine poklon umrlemu italijanskemu režiserju Raffaellu Matarazzu, ki ga je dolgo let italijanska kritika prezirala, sedaj pa ga odkrivajo, predvsem v Franciji, kjer mu je lanski festival v Avignonu posvetil retrospektivo.

La Cappella bo prikazala enega izmed njegovih bolj zanih filmov, «Catone», ki je leta 1950 začel serijo melodram s parom Amedeo Nazzari - Yvonne Sanson.

S. G.

RADIO TELE VIZIJA

SOBOTA, 19. APRILA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: V pričakovanju otroka
12.55 Komični filmi: NORE GLAVE in STANLIO in OLIO
13.30 DNEVNIK in Dames v parlamentu
14.10 Odpri šola: Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
15.25 Nogometna tekma ITALIJA — POLJSKA
17.15 DNEVNIK in Izžebanje loterie
17.30 Program za mladino
18.30 Poljudna znanost: Monografije
18.55 Sedem dni v parlamentu
20.00 DNEVNIK
20.40 Tri vprašanja: RADOVEDEN ČLOVEK
Mož je star 45 let, ni poročen in bil je strasten igralec na biljard, vrne se v svoj rojstni kraj, kjer ga že dolgo let ni bilo. Domov se vrne brez varjara v žepu, sam in začne iskati stare prijatelje in oživljati spomine iz mladih let. Rad bi napravil obračun nad zgorelim življenjem in našel samega sebe. Ko zve, da je njegov prijatelj grof Luigi Ambrosi bil pred petimi leti umorjen, kar obstane. Ugotovili so, da je grof ubil neki Panozzo, ki ga je sodišče obsodilo na 25 let ječe. Morilec je torej v zaporu, toda v kraju še vedno vlada preplah. Ob nekem srečanju z grofiko - vdovo Luiso Ambrosi, ki po oddbi Panozza ni več prestopila praga svoje vile, Moriondo zve nekaj, kar vzbudi njegove sume. Dva dni pozneje je tudi grofika mrtva. In tudi njo je neznanec umoril na enak način kot pred petimi leti njenega moža
A - Z: Dogodek, kako, zakaj
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

16.00 do 17.00 TV šola
19.00 Tedenska športna oddaja Dribbling in Sportne vesti
21.00 VEČERNI KONCERT
20.30 DNEVNIK
21.00 Kdo, kje, kdaj: PAOLO BORTOLUZZI
Paolo Bortoluzzi je skupno s Carlo Fracci pripomogel k ponovni oživitvi baleta v Italiji. Bortoluzzi se je rodil 1938. leta v Genov in se uveljavil na tretjem festivalu baletne umetnosti v Nervi. Nato je šel v Bruselj, kjer je dolgo let nastopal v tamkajšnjem kraljevem gledališču. Nato je iz Bruslja potoval v razna velika središča sveta in žel od kraja do kraja mnogo in mnoge uspehe. Kaže, da je zbral pravilno pot, kajti ves čas, odkar se ukvarja s plesom, gre njegova pot navzgor. Po Bruslju ga je z navdušenjem sprejela Nemčija, pa tudi Praga, kjer je igral v nekem filmu Nižinskega. Odrč bi bilo na srečanju vloge, ki jih je doslej imel. Seznam bi bil predolg
Števanje z ansambelom Dirk Dik

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

9.15, 10.35, 12.00 TV šola:
Seminarij, Osvojitev vsakdanosti, Boris Papandopulo,
15.55 Nogometna tekma: Sloboda - Velež, prenos iz Tuzle
18.00 UČITELJEV DNEVNIK, nova nadaljevanka
Učitelj dnevnik je dnevnik mladega učitelja z italijanskega juga, ki je imel le nekaj praktičnih izkušenj, pa so mu z upali pouk v gosto naseljenem predmestju Rima in to v razredu, ki so ga sestavljali v glavnem repetenti in nedisciplinirani učenci.
19.30 DNEVNIK
Znanje politični komentar
19.50 Gledališče v hiši
20.00 BORIS CAVAZZA IN RIFLE
20.45 Oddaja Boris Cavazzi in Rifle je zasnovana v obliki showa. V njej se križajo in prepletajo pevke in humoristične točke, v katerih imata pomembno vlogo Cavazza in Janez Hočevar. Skeči so delo različnih avtorjev. Tekste za pesmi je prispeval Ervin Fritz, uglašil pa Mojmir Sepe. Pesmi poje Boris Cavazza, ki se tokrat prvič predstavlja kot pevec, celo kot dober pevec
21.20 KAKTUSOV CVET
Greza ameriški barvni film, ki ga je 1969. leta napravil Gene Saks. V njem igra tudi Ingrid Bergman.
21.30 Je to izrazita komedija, posneta po istoimenski komediji in predstavlja zaključnega samca, ki svoji ljubici laže, da ima tri otroke in ženo, da bi se s tem zavaroval pred morebitnimi ambicijami mladega dekleta, če bi ga hotela ujeti na limanice. Dekle, ki je vendarle zaljubljeno, noče uničiti «zakona», vendar pa bi rada spoznala ljubčkovo «ženo»
23.00 DNEVNIK
23.15 NOGOMETNA TEKMA ITALIJA — POLJSKA, posnetek

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

15.25 NOGOMETNA TEKMA ITALIJA — POLJSKA, prenos iz Rima
17.30 SVETOVNO PRVENSTVO V HOKEJU: SZ — ŠVEDSKA
19.45 Otroški kotiček, burleska
20.15 DNEVNIK
20.30 Ne pozabite, serijski film
21.10 Zločinski bankirji, serijski film

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Ponovno na sporedu: 13.30 Glasba po želji; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.50 Koncerti naše dežele: pianistka Nava Merlak; 18.50 Glasbeni collage; 19.10 Liki iz naše preteklosti: Jernej Legat; 19.20 Orkester; 20.00 Sport; 20.50 «Alamut» - dramatisacija
KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 20.30, 21.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.45 Pisana glasba; 9.30 Priljubimo jim: 12.00 Glasba po želji; 15.30 Jug. pevci; 16.45 Za konec tedna; 17.15 Primorska in njeni ljudje; 18.30 Zapijmo in razjarmimo; 19.30 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 22.00 Glasbeni vikend.
NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Uroci: 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Pevske; 9.00 VI in jaz; 10.00 Reportaža; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.35 Plošča za poletje; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se dilemti; 14.05 Drugi zvoki; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.15 Nogometna tekma Italija-Poljska; 18.00 Pisan glasbeni spored; 19.30

Plošče: 20.15 Rossinijeva opera: Seviljski brivci.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Program stare popevke; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Plošča za poletje; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zbori iz vsega sveta; 12.40 Pol stoletja italijanskega radia; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 16.35 Odrske novosti; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Veliki variete; 19.55 Plošče; 22.50 Človek v noči.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tehnik; 9.35 Plesni orkester; 10.15 Sedem dni na poti; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob bistrem potoku; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.45 «Vrtljak»; 17.00 Iz albuma lahke glasbe; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Gremo v kino; 18.05 S knjižnega trga; 18.20 Čutervjuji; 11.35 Plošča za poletje; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se dilemti; 14.05 Drugi zvoki; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.15 Nogometna tekma Italija-Poljska; 18.00 Pisan glasbeni spored; 19.30

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Da bi se ognili neprijetnemu presenečenju, posvetite v svojem delu ustrezno pozornost tudi drobnim vprašanjem. Potovanje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Sreča je danes na vaši strani. Posvetite večer sebi. Ne bodite preveč občutljivi.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Napačna izbira sodelavca bi utegnila imeti za vas neugodne posledice. Prijetne ure z ljubljeno osebo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Imejte zaupanje vase in sledite svojem programu. Svoje srčne zadeve ne boste rešili.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Skušajte uveljaviti svoje sposobnosti, toda bodite potrpežljivi, če ne boste nalešli še na razumevanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Imeli boste vse možnosti za povečanje ugleda. Odpravite nepotrebno besedičenje med prijatelji.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Bodite pozorni in ne poslušajte oseb, ki se vam skušajo približati iz sebičnih računov.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Spremenitev stališča vašega nasprotnika bi utegnila pospešiti uspešnost vašega nameta.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Na zaupanje preveč tveganim načrtom svojih sodelavcev. Ohranite svojo hladnokrvnost v neke družinskih sporu.

KOZOROČ (od 21.12. do 20.1.) Imeli boste podporo neke vplivne osebe. Ne sodite prestrogo nekaterim vam tuje navade mladine.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Uporabite v poslih udi svojo fantazijo, toda samo do neke mere. Zagotovili si boste spoštovanje svojih prijateljev.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Uspeh je zagotovljen vsem, ki ljubijo igrati in drzne podvige. S posrečenim miselnim prijemom boste rešili neki psihološki problem.

V OGNJENEM VRTINCU

od danes, 19. aprila

predlagamo nakup mode
ne da bi jo drago plačali.
Izkoristite številne
priložnosti za nakup
po izredni ceni.

GRANDI MAGAZZINI
IL LAVORATORE
Korzo Saba 15 Trst

18. marec 1970 — Ljudska skupščina Kambože odstopi prinoša Sihanuka, ki je že od 4. januarja na zdraviljenju v Franciji, s položaja šefa države. Oblast prevzame proameriška trojka Lon Nol, Sirik Matak in Čeng Heng.

29. marec 1970 — Lon Nolova vlada je pristojna priznati, da so se začele vojaške operacije proti osvobodilnim silam. Tri dni poprej je vodstvo rdečih Khmerov izrazilo popolno podporo Sihanuku, ki v Pekingju ustanovi Združeno narodno fronto Kambože.

5. april 1970 — Saigonske čete začno operacije proti osvobodilnim silam. 14. aprila Lon Nol izjavi, da je pripravljen sprejeti tujo pomoč in dva dni pozneje State Department sporoči, da je Phnom Penh zaprosil za ameriško vojaško pomoč v orožju.

1. maj 1970 — Ameriške čete vdor v Kambožo in se pridružijo saigonskim enotam v boju proti osvobodilnim silam.

5. maj 1970 — V Pekingju na Narod-

nem kongresu kamboškega ljudstva izvolijo vodstvo Združene fronte in ustanovijo Kraljevsko vlado narodne enotnosti, katere vodstvo prevzame Penn Nouth.

6. maj 1970 — Jugoslavija prizna kraljevsko vlado.

5. oktober 1970 — Lon Nolova vlada razglasi republiko. Po vsej državi se nadaljujejo orožni spopadi.

6. maj 1971 — Lon Nol, ki ga je sredi aprila zadela srčna kap, po večtedenski krizi sestavi novo vlado.

16. oktober 1971 — Lon Nol odziva parlamentu zakonodajno oblast in ga spremeni v ustavodajno skupščino, z nalogom, da izdela osnutek nove ustave.

20. oktober 1971 — Lon Nol objavi sklep, da bo vladal sam z dekreti.

17. december 1971 — Prepovedana so politična zborovanja in demonstracije proti vladi. Policija dobi izredna pooblastila.

10. marec 1972 — Lon Nol pred samim seboj zapre kot novi predsednik re-

Kamboških pet let

publike. Dotedanji predsednik Čeng Heng odstopi, vodstvo vlade prevzame Sirik Matak, a le do 20. marca, ko ga zamenja Son Ngoc Thanh.

4. junij 1972 — Predsedniške volitve na osnovi nove ustave, sprejete aprila. Po uradnih podatkih Lon Nol dobi večino glasov.

19. junij 1972 — Princ Sihanuk odpotuje na turnejo po državah, ki priznavajo novo vlado. Med njimi obišče tudi Jugoslavijo.

23. januar 1973 — Podpis pariških mirovnih sporazumov, ki priznavajo neodvisnost, omejevaljo nedotakljivost in nevtralnost Kambože in Laos.

6. april 1973 — Princ Sihanuk sporoči,

da je prebil več kot mesec dni na osvobojenem ozemlju v Kamboži.

16. maj 1973 — Konec ene izmed mnogih vladnih kriz. Novi premier je In Tam.

15. maj 1973 — ZDA ustavijo vojaške operacije v Kamboži, vendar še naprej dajejo pomoč Lon Nolu.

5. do 9. septembra 1973 — Princ Sihanuk sodeluje na IV. vrhunski konferenci neuvrščenih. Konferenca prizna kraljevsko vlado narodne enotnosti kot edinega zakonitega predstavnika Kambože.

24. oktober 1973 — Sovjetska zveza zapre veleposlanstvo v Phnom Penhu. Kraljevsko vlado priznava še nekaj deset

držav. SZ izrazi pripravljenost sodelovati z njo in Združeno narodno fronto.

9. september 1973 — Kraljevska vlada narodne enotnosti sporoči, da kontrolira 90% kamboškega ozemlja, na katerem živi pet in pol milijona ljudi. Vlada ministrstva se selijo na osvobodeno ozemlje.

Premiera Penn Nouth, ki ostane v Pekingju, zamenjuje podpredsednik vlade, voditelj rdečih Khmerov Khieu Samphan, ki je hkrati obrambni minister.

26. december 1973 — Zopet nova vlada v Phnom Penhu. Premier je Long Boret, bivši zunanji minister.

23. december 1973 — Začetek dvome-sečnega obleganja Phnom Penha.

26. april 1974 — Na obisk v Jugoslavijo prispe delegacija Združene narodne fronte in Kraljevska vlada pod vodstvom njenega podpredsednika, obrambnega ministra in vrhovnega poveljnika oboroženih sil Khieuja Samphana.

4. in 7. junij 1974 — Osem ministrov

odstopi, potem ko je bil v spopadu med policijo in študenti ubit prosvetni minister. Pred tem je policija množično aretirala profesorje in študente. Vlada je že sredi maja prepovedala zbiranje v skupinah, večjih od pet oseb.

15. november 1974 — V vlado narodne enotnosti so imenovane osebnosti z osvobodnega ozemlja.

Januar 1975 — Začetek velike ofenzive osvobodilnih sil, ki preseka vse poti do Phnom Penha. Lon Nolov režim se oskrbuje edino še preko ameriškega zračnega mostu.

2. april 1975 — Lon Nol v spremstvu nekaterih sodelavcev ubeži iz Phnom Penha.

9. april 1975 — Začetek ofenzive na Phnom Penh. Tudi Sokham Khoy je pobegnil, niti režima pa poskušajo držati v rokah Long Boret, ki je bil odpotoval z Lon Nolum, a se je spet vrnil v Phnom Penh. Agonija prehaja v zadnjo fazo.

Za nagrado — rože

Široka vsekrajška kampanja za »komunistično prostovoljno delo« — Zakaj delavce Čang ni šel v bolnišnico?

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

ČENGČOU, aprila — Ko človek stopi v katerega od obratov tekstilnih strojev v Čengčou, glavnem mestu pokrajine Honan, ki ima 50 milijonov prebivalcev, mu najprej zbudi pozornost to, da so posamezni stroji okrašeni s papirnatiimi rdečimi rožami. To pa je tudi edina posebnost, obrati so sicer taki kot povsod drugje. To je precej sodobna tovarna z okoli 2000 stroji, pri katerih dela 5100 delavcev, na stenah pa vise grafikon, ki govorijo o nenehnem povečevanju proizvodnje.

Zakaj rože? Rekli so, da je to nagrada za tiste, ki so v minulem mesecu izpolnili plan pred rokom. V konkretnem primeru je šlo za delavce oziroma skupine delavcev, ki so »skrajšale mesec za celih osem dni. Te rože pa so tudi edina nagrada za to, da so presegli plan, kajti za svoje delo so plačani toliko, kolikor jim država lahko plača — povprečno 57 junov (okoli 55 dinarjev) na mesec. Zdi se kot da delavci prav nič ne moti, da ne dobe več. Njihovo geslo je: delamo za revolucijo, ne pa za denar.

Toda tu se dela ne samo v delovnem času, ampak tudi izven delovnega časa. Od kar je predsednik Mao razglasil geslo, da je treba proučevati teorijo in krepi ti diktaturo proletariata, se razplamteva akcija »komunističnega prostovoljnega dela«.

Kot prvi predsednik revolucionarne komiteja tovarne Ču Ke Li, je ta akcija pripeljala do tega, da delavci odklanjajo materialno pobudo, nagrade za nadurno delo. Vedno več jih je, največkrat kakih 40 do 50 odstotkov, ki prihajajo delat tudi ob nedeljah.

Kako zelo se je ta kampanja »prijetla«, ponazarja primer delavca Čanga, ki bi moral spremeniti člena svoje družine v bolnišnico, a je to

odložil za popoldne, ko je zvedel, da je za dopolnitev povedano »komunistično prostovoljno delo«. Predsednik revolucionarnega komiteja pravi, da pri organiziranju dela dela ni bistveno, da izpolnijo planske naloge, temveč da se z ureditvijo planskih nalog razvija zavest ljudi.

Sicer pa so še naprej v veljavi predpisi, po katerih ima vsakdo pravico — če hoče — dobiti odškodnino za nadurno delo. Tako se v praksi izvaja ločevanje, in sicer očitno na široki, vsedržavnj ravni, na tiste, ki so to odškodnino pripravljeni sprejeti, in na tiste, ki jo odklanjajo in se vključujejo v prostovoljno delo.

Nedvomno je ta akcija popularizirala prostovoljnega dela sestavi del kampanje, s katero dokazujejo, da so na Kitajskem tudi taki, ki so postali novi buržoazni elementi, ki jim je samo za denar in za čim boljše življenje, revolucije in revolucionarne zavesti pa jim ni mar. V tem okviru dobiva omenjeni proces ločevanja izrazit pomen in gotovo je, da bo vedno manj tistih, ki bodo hoteli plačilo za nadurno delo.

Boj proti materialnim spodbudam, ki jih tu imenujejo »volajene krogle buržoazije«, se je začel že v

prvih dneh kulturne revolucije. Boj traja že dolgo in še ni končan, ker je tudi pri proizvajalcih še vedno čuti željo po večjih zasluhkih. Zdi se, da se želja kar najostreje kvalificira kot vrčanje na kapitalistični pot, in zato je sedanja, najnovejša politično-ideološka in ekonomska kampanja na Kitajskem, imenovana »boj za krepitev diktature proletariata«, že začela ustvarjati ugodna tla za dokončni obračun z materialno stimulacijo.

Pri tem imajo pred očmi dva poglobljena cilja. Prvi vsem gre za prizadevanje uradne politike, da bi zatrla potrošniško miselnost in vsaj odložil prehod v potrošniško družbo, ustvarjal politično ozračje, v katerem je za posameznika vsaj politično neoportuno in nepriljubljeno, da se uvrsti med pristajše kapitalizma. Drugi razlog in cilj pa je v želji, da bi obdržali visoko stopnjo akumulacije, saj že od januarja letos napovedujejo nov kitajski »skok napreje«, za to pa je potrebno samoodpovedovanje sedanje generacije, tako da bi se Kitajska še pred koncem tega stoletja, ki je rekel premier Ču En Laj na zasedanju parlamenta, uvrstila »med prve države sveta po ekonomski moči«.

MIHAILO SARANOVIC

Spodrežan frak

... Med zakoni, ki jih bodo predlagali v ameriškem predstavnem domu in na katere bo predsednik GERALD FORD dal veto, je tudi predlog, naj bi za vladne potrebe kupili 80.000 novih avtomobilov. To je za 8.000 to z več, kot jih imajo sedaj, pri tem pa je potrebno upoštevati, da je okoli 4.500 avtomobilov starih manj kot leto dni ter da je nekaj tisoč takšnih, da jih še nekaj let ne bodo zamenjali...

x x x

Ameriški tehnik »Time« je v zadnji številki zapisal, da so funkcionari saigonskega režima skušali v Svitcu prenesti za 73 milijonov dolarjev zlatih palč. To zlatu je bojala last vodje saigonskega režima Nguyen Van Thieuja in poveljnika vojske generala Thieuja, ki je bil v Svitcu leta 1968. Ameriški tehnik nadaljuje, da so se funkcionari saigonskega režima konec marca pri agentu družbe Swiss-Air zanimali za to, ali bi bila ta letalska družba pripravljena preprečiti »osebne predmete« Thieujeve družine in Nolon denar. Ko se je izkazalo, da gre za 16 ton zlata, je družba tudi ta predlog gladko zavrnila...

BERITE REVIZO
DAN

Grajanii kritikastri

Generalni sekretar CK KPČ Gustav Husak odkrito napadel Dubčka in vse tiste, ki obrekujejo partijino politiko

PRAGA, 17. aprila (Tanjug) — Generalni sekretar CK KPČ Gustav Husak je v daljšem govoru na včeršnjem plenarnem zasedanju vodstva ljudske fronte češkoslovaške izjavil, da lahko bivši generalni sekretar češkoslovaške partije Aleksander Dubček, ki je bil po dogodkih 1968. leta odstavljen s tega položaja, če hoče, jutri zapusti češkoslovaško.

Husak je v svojem govoru polemiziral s švedskim premierom Palmem, ki je pred nekaj dnevi zagovarjal Dubčka. Dubček lahko — je rekel Husak — »pripravi koveč in odide v katerokoli buržoazno državo, katere svobodo cenil bolj kot revolucionarno pridobitve češkoslovaškega ljudstva, bolj kot socialistično skupnost.« Ta-kih državljanov ne potrebujemo. Če pa vendar ostane tukaj, potem mora — kar velja za vse druge — popolnoma spoštovati češkoslovaške zakone. Vse posledice kršenja zakona zadenejo njega in njemu podobne tako kot vsakega drugega.

Husak je nadalje dejal, da se češkoslovaška posveča konstruktivnim vspranjem: po kakšni poti usmeriti silo, da bi se stanje nadalje izboljšalo, da bi premagali težave in odpravili pomanjkljivosti.

»Naši nasprotniki pa nas silijo, da se moramo že spet zamisliti nad obdobjem krize v letih 1968 in 1969. Mednarodna reakcija si je po tem obdobju na vse kriplice prizadevala ovirati konstruktivno pot češkoslovaške — z obrekovanjem, kritikarstvom, s tem, da nam je metala pod noge vsa mogoča polena, pa še samo na mednarodnem prizorišču. Ta reakcija je poklicala na pomoč tudi razne protirevolucionarne elemente iz let 1968 in 1969 — razne emigrante in dezertarje delavskega in komunističnega gibanja, ki so prestopili na odkrite proti-

komunistične in protisovjetske pozicije. Tej propagandi se je pridružil tudi Smrkovski, ki je bil hudo bolan in s katerim smo ravnali humanito in potrpežljivo. Po smrti Smrkovskega pa so njemu privrženi »smrkavci« zadnje mesece vzdignili novo gonjo proti češkoslovaški, v zvezi z njegovimi tako imenovanimi »Spominke«.

Po Husakovih ocenih gre pri Spominih Smrkovskega za potvorbno zgodovino, sprevaljanje dejstev, osebno hvalisanje, za sovražstvo do marksistične politike češkoslovaške partije in držav, za nespravljanje antisovjetizem.

Zadnje dni zganja buržoazni tisk pravo senzacionalistično historijo v zvezi z Dubčkovim pismom, ki ga je Dubček formalno poslal češkoslovaški zvezni skupščini. Toda to pismo s svojo vsebino praktično koketira z mednarodno reakcijo in buržoazno propagando zoper češkoslovaško. Dubček v tem pismu obrekuje našo partijo in njeno politiko, obrekuje državne organe, trveze laži o dozdernem policijskem teroru v češkoslovaški, napada odnose z zavezniki, obrekuje Sovjetsko zvezo.

KPČ in češkoslovaška druž-

ba sta sklenila, je rekel Husak, da proti vsem tistim, ki so v letih 1968 in 1969 prizadevali velika škoda ekonomiki in sploh ugledu države, ne bosta nastopili z administrativnimi maršev s političnimi metodami, ter

da pozdravlja in podpira vsako pozitivno akcijo z namenom, da bi se ljudje, ki so bili zapeljani, vrnili na pravo pot v družbi in na delovnem mestu. Toda posamezniki prehajajo na opozicijske, razbijaške in sovražne pozicije. Husak je opozoril na odgovornost tistih, ki so po njegovi oceni privedli češkoslovaško v letih 1968 in 1969 na rob propada. Rekel je, da se je govorjal z Dubčkom v jeseni 1969. leta, ko je bil odstavljen s funkcije v predsedstvu partije. Dubček je takrat izjavil pravi Husak, da se čuti komunist, da pa se boji aretacije in ostrih sankcij. Husak mu je odgovoril, da ni pristal takih metod in da si bo prizadeval za politično ureditev.

»Treba pa je jasno reči, da ima vse svoje meje.« Je dodal Husak. »Primer Dubčka in Smrkovskega ter vseh njima podobnih, v tujni ali doma, je tipična pot odpadnikov delavskega gibanja, ki gredejo od oportunizma v teoriji in praksi do odkritega izdajstva.«

Husak je poudaril, da je o vseh teh vprašanih spregovoril zato, ker se je razveljavila kampanja proti češkoslovaški. »Mislimo, da se bojimo odkritja govorit o teh vprašanjih.« Je rekel Husak, ter pripomnil, da je predvsem važno, da delovni ljudje češkoslovaške vidijo, s kom imajo opravka, da vidijo, kje so se znašli »dubčevci« in njim enaki.

Na kratko

Poljski fiat konkurenčen na angleškem trgu

LONDON — Poljski fiat P-125 že močno konkurira britanskim in drugim vozilom iz tuje, ki so v prodaji na britanskem tržišču. Ta avtomobil stane 1150 funtov šterlingov, manj kot najcenejši britanski vozilo mini morris, ki stane 1200 funtov. Poljski fiat je hudo konkurenca tudi za italijanski fiat na britanskem tržišču, saj je cenejši kar za 600 funtov šterlingov. Poleg tega pa je italijanski fiat napovedal za 8 c. stotok višje cene. P-125 izdelujejo v Varšavi po licenčni italijanskega fiat; tovarna naredi po 250.000 vozil na leto, od tega 60 odstotkov za izvoz. Avtomobile izvažajo v približno 40 držav.

»Mobil Oil« investira za plin v Indoneziji

DIJAKARTA — Ameriška družba Mobil Oil Company bo vozila približno 3,4 milijarde dolarjev v tovarno zemeljskega utekočinjenega plina na severni Sumatri; tako je sporočila indonezijska časopisna agencija Antara Najdišče na severni Sumatri, ki so ga odkrili leta 1971, ima dovolj rezerv za komercialno proizvodnjo za približno 20 let. Mobil Oil bo na podlagi sporazuma z indonezijsko družbo Pertamina zgradila stanovanjska poslopja, urade, letališče, luške naprave in tovarne za predelavo na tem območju. Proizvodnja naravnega utekočinjenega plina pa naj bi stekla leta 1977. Indonezija je že podpisala sporazume z Japonsko in ZDA o prodaji plina.

Za gram sveta

... Toda zagovorniki dialoga z Južno Afriko za devajo na odločen odpor večine voditeljev držav, članic organizacije afriške enotnosti, ki obtožujejo prizadevanje pogajanj kot vsidajalce afriške svrati in pozivajo k okrepljeni mu oboroženemu boju. V teh okoliščinah hočeta obe struji druga drugo prehiteti. Pristaši dialoga, katerih argumenti se zdijo niso popolnoma neosnovani, lahko v tej dirki zmagajo samo, če se bo

pretorijanska vlada resno lotila procesa »desegregacije« v Južni Afriki. Do kler bo tamkajšnji režim vzeljati pri rasni diskriminaciji, Južna Afrika ne more upati, da do dobila pozitiven odgovor na svojo diplomatsko ofenzivo, na kateri, gledano dolgoročno, gradi svoj obstoj...

Le Monde

Pri beograjski založbi »Medjugorodna politika« je izšla knjiga »Bolgarska vojska v Jugoslaviji 1941 do 1945«. Avtorji so polkovnik Boro Mitrović, dr. Venceslav Glušić in polkovnik Tomo Ristovski. Knjiga je izšla v angleškem, francoskem, ruskem, srbohrvaškem in slovenskem jeziku. Gre torej za delo, ki naj tudi tujini posreduje resnico o vlogi, ki sta jo Bolgarija in njena vojska odigrali v Jugoslaviji med zadnjo vojno.

Knjiga, ki se izčrpno in dokumentirano loteva tega vprašanja, je bila gotovo nadvse potrebna; pobuda za izdajo, ki jo je izdala, in to še v več jeziki, je vredna vse pohvale. Vsaj v slovenski nam doslej ni bilo dostopno delo, ki bi tako vsestransko in temeljito obravnavalo to plat zadnje vojne pa tudi v širšem jugoslovanskem okviru je bilo pomanjkanje podobnega dela več kot očitno. Pri tem gre po eni strani za prikaz dela našega narodnoosvobodilnega boja, čeprav to ni osrednja tema knjige; toda v Makedoniji in vzhodni Srbiji je bil ta boj usmerjen seveda proti bolgarskim okupatorjem in tako obravnavanje bolgarske medvojnne vloge v Jugoslaviji nujno daje tudi razmeroma široko panoramo tistega dela narodnoosvobodilnega boja, katerega osrednji nasprotnik je bila bolgarska okupacijska vojska.

Nič manj pomembno pa ni, da smo s to knjigo, vsaj v slovenski, prvič dobili razmeroma izčrpen in dokumentiran pregled prave vloge Bolgarije, njene vojske in njene »poslanstva« na Balkanu med zadnjo vojno. To je toliko pomembnejše spričo dolgotrajne in izredno močne bolgarske propagande, ki z metodo zamolčevanja in odkritega potvarjanja dejstev prikazuje bolgarsko politično in vojaško vlogo med vojno malodane kot napredno — vsaj kar se »makedonskega vprašanja« tiče — minimizira politični in vojaški pomen Bolgarije kot Hitlerjeve zaveznice, po drugi strani pa brezmejno pretirava »veliko osvobodilno vlogo bolgarske vojske, ki se je po 9. septembra 1944 čez noč postavila na stran zmagovalnih zaveznikov. Bolgarska propaganda pri tem zlasti napihuje vlogo, ki jo je ta spreobrnjena vojska odigrala v bojih za dokončno osvoboditev Jugoslavije, in ji pripisuje zasluge, ki jih dejansko ni imela, pri tem pa »pobablja« na njeno več kot triletno vlogo okupatorja velikega dela jugoslovanskega ozemlja in tudi na to, da je jugoslovansko vodstvo dovolilo spreobrnjeni bolgarski fašistični armadi sodelovati v sklepnih operacijah proti Nemcem na jugoslovanskem ozemlju izključno le zato, da bi ne vemu, demokraciji vodstvu Bolgarije in bolgarskim naprednim si-

lam omogočilo vsaj delno sprati krivdo minulih let in ustvariti moralne temelje za graditev nove, napredne Bolgarije.

Knjiga je razdeljena v tri poglavja. Prvo nosi naslov Bolgarska okupacijska vojska (aprila 1941—9. septembra 1944). V njem je na kratko, a vendar dovolj izčrpno orisana politična plat bolgarske zavezništva s Hitlerjem ter bolgarskih posebnih računov in interesov v zvezi z Makedonijo in deli Srbije, ki jih je Bolgarija upala uresničiti v zavezništvu z Nemčijo.

Fašistična okupacijska armada

Težišče poglavja pa je na dokumentiranem prikazu dejavnosti bolgarskih oboroženih sil v Makedoniji in Srbiji. Iz navedenih podatkov in dokumentov je jasno razvidno, da se je bolgarska vojska obnašala kot fašistična okupacijska armada, ki ni opravljala le čisto vojaških nalog, ampak tudi tipično policijske in politične. Podatki o množičnem nasilju in zločinih, ki so jih bolgarski okupatorji zagrešili v Makedoniji in Srbiji, so naravnost pretresljivi, zlasti tisti, ki so se dogodili v Makedoniji, se, ker so zaradi jugoslovanske želje, da bi po vojni ustvarili čim ugodnejše razmere za razvoj sodelovanja med KPJ in Bolgarsko delavsko partijo, ki je obstajala ves čas, daj v razmeroma omejenih okvirih. KPJ in BDP sta namreč ves čas imeli različne poglede na nekaj bistvenih vprašanj; tako je na primer bolgarska partija menila, da razmere v Bolgariji niso primerne za partizansko vstajo proti fašističnemu režimu in sodelovanju z Nemci, in ker je bila

Knjiga o manj znanem poglavju zadnje vojne

Bolgarska vojska v Jugoslaviji

Bolgarska fašistična armada je zagrešila številne zločine

lili moške, nato pa še žene in otroke... Decembra istega leta so bolgarski vojaki pri vasi Papradište v Makedoniji ujeli hudo ranjeno partizanko Neveno Nikolovo-Dunjo; po zverinskem mučenju so vojaki dekletu odsekali glavo, jo natakili na kol in nekaj dni nosili po vaseh. Dunjin mrtolice je dobil nagrado v znesku 40.000 levov... Bolgarska okupacija je v Makedoniji zahtevala smrt 24.000 ljudi, v Srbiji pa več kot 11.000, med katerimi je na stotine žena in otrok, ki so jih pobesili in poklali...

Ti in podobni podatki (tu smo naveli seveda samo drobec) s tragično prepričljivostjo dokazujejo, da bolgarska vojska na jugoslovanskih okupiranih ozemljih ni opravljala nikakršnega osvobodilnega poslanstva, kot to želi prikazati sodobna bolgarska propaganda, ampak je nastopala kot fašistični okupator in tudi uporabljala take metode.

Različni pogledi in ocene

Drugo poglavje je posvečeno sodelovanju med narodnoosvobodilnim gibanjem Jugoslavije in antifašističnim odporiškim gibanjem Bolgarije. Tu je osvetljeno predvsem sodelovanje med KPJ in Bolgarsko delavsko partijo, ki je obstajalo ves čas, daj v razmeroma omejenih okvirih. KPJ in BDP sta namreč ves čas imeli različne poglede na nekaj bistvenih vprašanj; tako je na primer bolgarska partija menila, da razmere v Bolgariji niso primerne za partizansko vstajo proti fašističnemu režimu in sodelovanju z Nemci, in ker je bila

Makedonija okupirana s strani Bolgarije, je ocenjevala, da tudi v Makedoniji razmere niso primerne za oborožen odpor. Antifašistični boj bolgarske partije je bil v glavnem omejen na propagandno delo znotraj vojske.

Naslednji bistveni razloček pa je bil v pogledih na tako imenovano makedonsko vprašanje. KPJ je v svojem programu priznavala obstoj makedonskega naroda in njegovo pravico do oboroženega boja za osvoboditev, nacionalno afirmacijo in samoodločbo, medtem ko BDP ni priznavala obstoja makedonskega naroda kot posebnega naroda. Jasno je, da tako bistveni razločki niso olajševali sodelovanja, ne glede na to, da bo proti fašizmu v Bolgariji ni bil ravno razvit in kdo ve kako močan. Razločki so v marsičem celo ovirali razvoj narodnoosvobodilnega boja v Makedoniji, zakaj politika bolgarske partije, ki je razglasila geslo »Eno ozemlje — ena partija« in s tem de facto priznala okupacijo Makedonije, je vnašala zmedo med del makedonskih komunistov.

Za razumevanje zgodovine narodnoosvobodilnega boja v Makedoniji je to poglavje zelo dragoceno, ker razmeroma izčrpno opisuje odnose med partijama, politiko BDP in posledice, ki jih je imela na stanje v Makedoniji. Žal avtorji — kot navajajo v uvodu — niso imeli dostopa do dokumentacije Kominterne, zaradi česar je marsikakšna nejasnost s tega področja ostala nejasna.

Kot že rečeno, je bolgarska partija svoje delo omejevala v glavnem na vzgojno in propagandno delovanje v armadi. Partizani v Makedoniji

in Srbiji so to upoštevali in pogosto ujete bolgarske vojaške izpuščali ali jih vključevali v partizanske enote, šele proti koncu leta 1943 in leta 1944 pa so začeli ustanjavljati tudi prve bolgarske partizanske enote na jugoslovanskem okupiranem ozemlju. Vendar kakšnih večjih uspehov pri tem ni bilo, o čemer zgovorno priča podatek, da je v več kot treh letih v Grčiji in Jugoslaviji skupaj šlo v partizane samo kakih 3000 bolgarskih vojakov in še od tega večina po kapitulaciji fašistične Bolgarije septembra 1944.

Tretje in zadnje poglavje je posvečeno udeležbi enot očetovstveno frontovske Bolgarije v bojih na ozemlju Jugoslavije ob koncu vojne. Osmega septembra 1944 so enote tretje ukrajinske fronte prodirle na bolgarsko ozemlje. Centralni komite BDP je imel pripravljen načrt za prevzem oblasti, in ko so sovjetske sile prestopile državno mejo, je dal znak za začetek akcije, s katero je 9. septembra Očetovstvena fronta (Ljudska fronta) prevzel oblast nad razpadajočo državo in vojsko. Istega dne je očetovstvenofrontovska vlada ukazala bolgarskim okupacijskim silam v Makedoniji in Srbiji, naj začno boje proti Nemcem.

Položaj nove vlade je bil izredno težaven, saj je morala delovati s starim fašističnim administrativnim in vojaškim aparatom. Težak je bil tudi njen mednarodni položaj, saj Velika Britanija in ZDA Bolgarije nista hoteli priznati za zaveznico. Edino ZSSR je bila to pripravljena storiti, za Bolgarijo pa je bilo izrednega pomena tudi, kako bo ravnala Jugoslavija. Nova bolgarska vlada je zaprosila za sestanek z jugoslovanskim vodstvom

do katerega je prišlo 5. oktobra 1944 v Craiovi (Romunija), kjer se je maršal Tito ustavil, ko se je vračal iz Moskve. Na tem sestanku je Tito sprejel prošnjo bolgarske delegacije in v imenu Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije dovolil udeležbo enot bolgarske ljudske armade v bojih proti nemškimi enotam na delu ozemlja Jugoslavije.

Bolgarija je prosila dovoljenje

Seveda se jugoslovansko vodstvo ni odločilo ugoditi bolgarski prošnji zato, ker jugoslovanska narodnoosvobodilna vojska ne bi bila v zadnjih tednih vojne sposobna sama osvoboditi jugoslovanskega ozemlja, ampak predvsem zato, da bi bolgarskemu narodu nudilo možnost vključiti se v protihitlerjevo koalicijo, pa čeprav v zadnjem hipu, in da bi si tako pridobil moralni kapital za drugačen povojni razvoj.

„Slovenika“ se obrača proti morju

Pred zaključkom priprav za gradnjo štiriposlovne Razdrto — Senožeče

SEZANA, 15. aprila — Najjužnejši del »Slovenika« bo kmalu od Razdrtega z enim krakom začel siliti proti morju. H koncu grede namreč priprave na graditve naslednjega, 3,4 kilometra dolga, odseka štiriposlovne. Po načrtih se bo pri Razdrtu ta del slovenske magistrale razcepil. Za zdaj pripravljajo vse potrebno za graditve odsepa proti Senožečam, pozneje pa bodo gradili še drugi krak od Razdrtega proti Vipavski dolini.

Sežanska občinska skupščina je v prvi fazi priprav za graditve odseka do Senožeč v precej zamudnem postopku uredila vse potrebno glede zemljišča. Vzporedno s tem je tekla izdelava načrtov, investitor — republiška skupščina — republiška skupščina za ceste — pa je na podlagi javnega natečaja že zbrala ponudbe gradbenih podjetij, ki so pripravljena prevzeti izvedbo.

Po načrtih bodo v Razdrtu zgradili vozlišče z odcepom, tako da bo tu pozneje mogoče nadaljevati gradnjo kraka proti Goriskim. Cesta od Razdrtega proti Senožečam bo tekla po povsem novi trasi. Najzanimivejši objekt med Razdrtom in Senožečami bo dvojni, okoli 800 metrov dolg tunel, s katerim bodo izravnavali vzpone in spuste sedanje ceste na sorazmerno kratki razdalji.

Za graditve tega odseka so se na natečaj prijavila tri podjetja. Dve izmed njih sta že doslej sodelovali pri gradnji te slovenske cestne magistrale. Gradbeno podjetje »Primorje« iz Ajdovščine je sodelovalo pri gradnji ceste med Postojno in Razdrtom, pri tem pa sodeluje v okviru gradbeniškega združenja s podjetjem »Gradis« iz Skopja. Člani tega združenja so doslej sodelovali pri graditvi odseka slovenske štiriposlovne magistrale med Logatcem in Umcom. Tretje podjetje je gradbeno podjetje »Hidroelektra« iz Zagreba. To se je preizkušalo v moderni cestni gradnji na hrvaški magistrali Zagreb — Karlovac.

Pričakujejo, da se bodo do politja po strokovnih pregledih in ocenah vseh ponudb odločili, katero podjetje bo prevzelo graditve odsepa »Slovenika« proti Senožečam.

GUSTAV GUZEJ

Parada ob 9. maju

Vojaško paradu, s katero bomo proslavili 30 let zmage nad fašizmom, bo vodil generalpolkovnik Djoko Jovanović

OD NASEGA BEOGRADSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 15. aprila — Tridesetletno osvoboditve naše države in zmage nad fašizmom bomo proslavili v veliki paradu 9. maja v Beogradu. Pred svojim vrhovnim komandantom maršalom Titom bodo tega majskega jutra defilirali predstavniki oboje sil in vseh drugih sestavnih delov vseljudske obrambe.

Danes je bila v Beogradu tiskovna konferenca o značilnostih parade, njenem programu in poslanstvu. Novinarje sta s tem seznanila komandant parade, narodni heroj generalpolkovnik Djoko Jovanović in načelnik štaba parade generalmajor Slavko Djurdjević s svojimi sodelavci.

Udeleženci parade, razvrščeni v esalone, bodo simbolično izrazili našo revolucionarno pot — z bratstvom in enotnostjo do zmage, z bratstvom in enotnostjo v prihodnosti. To bo edinstvena manifestacija naše pripravljenosti, da ohranimo in razvijamo pridobitve narodnoosvobodilnega boja, socialistične revolucije in izgradnje, je dejal komandant parade Jovanović. Poudaril je, da je naša armada velika šola socialistične vzgoje. Fantje v njenih vrstah so izvrstno izurjeni in usposobljeni za vojskovanje. V paradnih esalonih je veliko članov ZKJ. V JLA jih je bilo mnogo sprejetih v partijo.

Na letošnji parad, je rekel med drugim general Jovanović, se bo jasno pokazalo, da je naša družba sposobna za lastnimi močmi opremiti svoje orožne sile z najsobočnejšo tehniko in orožjem.

Naša parada ni grožnja nikomur, z njo bomo še enkrat pokazali, da krepimo svoje oborožene sile zato, da bi obvarovali svobodo, neodvisnost, samopravno, enotno jugoslovansko socialistično skupnost. Želimo in prizadevamo si, da bi na svetu prevladal mir, naš prispevek k miru pa bo tem večji, čim večja bo naša skupna moč — gospodarska, moralopolitična in obrambna. To bo po svoje pokazala tudi letošnja parada, je končal Jovanović.

Na tiskovni konferenci so novinarje obvestili, da bo parada sestavljala enajst esalonov. V prvem bodo poleg štaba parade in zastavne voda, ki bo nosila državne, republiške in partijske zastave ter zastave proslavljenih enot NOV, sodelovali tudi borci revolucije. V drugem esalonu bodo predstavniki vojskih sil in akademij, v tretjem pa enote teritorialne obrambe, po en

bataljon iz vsake republike in pokrajine. V četrtem esalonu bodo nastopili predstavniki mladine, civilne zaštite in organizacij za telesno kulturo. V petem bodo enote organov za notranje zadeve. Šesti esalon je specifičen, sestavljajo ga bodo sile, namenjene za podporo enotam teritorialne obrambe. V sedmem in osmem esalonu bodo pripadniki oddelkov kopenske vojske — motoriziranih in mehaniziranih — oklepnih. Po tem bodo nastopili pripadniki vojne mornarice, protiletalska obramba in na koncu, po tradiciji, esalon našega vojnega letalstva.

Vsa parada bo trajala približno eno uro, dolga pa bo skoraj deset kilometrov. Defile se bo začel z raportiranjem vrhovnemu komandantu maršalu Titu.

Udeleženci parade se bodo zbrali v Beogradu že v naslednjih dneh. Zanje je pripravljeno posebno naselje v Beogradu, na Banjici. Naselje, ki ga bodo vse do parade v velikem številu obiskovali beograjski učenci in beograjski delovni kolektivi, je dobilo simbolično ime: »Bratstvo in enotnostjo do zmage«.

SLOBODAN VUKMIROVIĆ

Na kratko

Darilo Banjaluke občin Šmarje

BANJALUKA, 17. aprila (Tanjug) — Na seji občinske skupščine Banjaluke, na kateri so bili tudi predstavniki občine Šmarje, so ob 30-letnici OF Slovenije in osvoboditve te krajske občine sklenili 27. aprila slovesno predati namenu novo osnovno šolo v Šentvidu, darilo delovnih ljudi in občanov Banjaluke. Sklenili so, da se bo šola imenovala »Bratstvo in enotnost Šentvid-Banjaluka«.

Najavljen velik obisk skandinavskih turistov

STOCKHOLM — Nordijske turistične agencije predvidevajo, da bo v letošnjih ob jadranski jugoslovanski obali in drugih turističnih centrih v notranjosti države letos preživel poletno rekordno število turistov iz Švedske, Finske, Norveške in Danske. Prvič pa bodo ob Jadranu letovali tudi Islandci. Med to sezono bo na poletnicah v naši državi približno 180.000 turistov iz severoevropskih držav. Med glavno turistično sezono je predvidenih več kot 20 čarterskih poletov na teden. Letos bo prvič sodelovala finska agencija Matkarengas, ki se zanima za Piran in Portorč. Novost letošnje sezone je tudi poseben program skandinavskih letalske družbe SAD in JAT, ki predvideva osemredno poslovno turistično bivanje v Zagrebu, Beogradu in Dubrovniku, med zimsko sezono pa v Kranjski gori.

Proizvodnja bombaža

V Makedoniji bodo letos posejali bombaž na 5200 ha, od tega bo 60 odstotkov v družbenem sektorju. Največ bombaža bodo pridelovali v Titovem Velešu, Kavadarcih, Negotinu in Svetem Nikoli. Proizvajalec bombaža bodo, kot so sklenili na redni letni skupščini delovnega združenja »Jugopamuk«, dodatno izplačali za lanske bombaže še po 45 par za kilogram. B. P.

Manj hudih kaznivih dejanj v SRS

Razprava o enotnosti kazenske zakonodaje republik in pokrajin

LJUBLJANA, 17. aprila — Razmišljanjem širokega kroga pravnih strokovnjakov, kakšna naj bi bila bodoča zvezna in republiška kazenska zakonodaja, so se z obravnavanjem nekaterih pravnih vprašanj o novih kazenskih zakonih priključili tudi člani komisije za pravosodje republiške skupščine.

Delegati v komisiji so že koncem lanskega leta podprli izhodišča za republiški kazenski zakon, ki jih je v obliki načrta predložila izdajalna delovna skupina pri inštitutu za kriminologijo ljubljanske pravne fakultete. Na dopolnilski seji pa so osrednjemu pozornosti posvetili vprašanja enotnosti kazenske zakonodaje v vseh republikah in pokrajinah in možnosti določanja kaznivih dejanj v drugih republiških zakonih ter obravnavanju razlogov za ali proti uvedbi smrtnih kazni kot možne kazenske sankcije v republiškem kazenskem zakonu.

Republiški kazenski zakon lahko predvidi izrek smrtnih kazni za dve kaznivih dejanjih: kvalificiran uboj in roparsko tatvino, pri kateri je bil kdo naklepoma ubit. V zadnjih letih je bilo na področju Slovenije storjenih zelo malo takih kaznivih dejanj. V leto 1969 na primer devet ubojev, naslednje leto en sam, leta 1970 štirje, in leta 1971 pet, medtem ko leta 1972 ni so zabeležili nobenega primera storitve kvalificiranega uboja. Prav tako je bilo malo najhujših oblik roparske tatvine. Sodišča so v obdobju petih let samo v letih 1969 in 1970 izrekli v dveh primerih najstrožjo kazen zapor, in sicer 20 let strogega zapor. V zadnjih petnajstih letih tudi ni bila izvršena nobena smrtna kazen.

Člani komisije so poudarili, da je potrebno možnost izreka smrtnih kazni omestiti res na najhujša kaznivih dejanja. Menili pa so, da v sedanjem času ne bi bilo smotno, da bi republiški kazenski zakon povsem izključil smrtno kazen kot kazensko sankcijo.

ALENKA LESKOVIC

Samo v
stop
10 TV programov

Nazaj k premogu

Na Hrvaškem so pred desetletjem zapirali rudnike, jutri pa bodo odpirali nove — Kakšne so naše možnosti?

OD NASEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

Na Hrvaškem se gibljejo razmišljanja od skrajnosti, da od premoga nimamo kaj pričakovati, do tega, da obstoječe rezerve lahko zadovolje našo zvečano energijsko lakoto, — pravi predsednica sveta za energijo republiškega IS inž. Olga Miličić-Arsanagić. Seveda pa bodo morali najprej ugotoviti, koliko premoga imajo in kakšen je, šele potem pa poskrbeti za njegovo izkoriščanje.

Za Hrvaško, ki ima velik energetski primanjkljaj, je zelo važno, ali bo izrabila vse izvore energije, ki so ji na voljo. Potem ko so pred desetletjem začeli zapirati rudnike v hrvaških Zagorju, Podravini, Istri in v Dalmaciji, je zdaj nekoliko presenetljiva trditve Hrvatov, da je premog — poleg moli rek — eden izmed primarnih virov energije. No, v to jih ne silijo le razprave na temo, pa tudi v sili, temveč tudi dosedanja (sicer skromna) raziskovalna dela na tem področju, ki kažejo, da rezerve so in da bi jih bilo potrebno le aktivirati.

Prvo pravi, da družbeni dogovor o temeljni razvoja proizvodnje premoga do 1980, ki ga je lani sprejel ZIS, obvezuje tudi Hrvaško.

Značilno je, da so v republiki izkopali pred dvema letoma le še okrog pol milijona ton premoga, porabili pa so ga skoraj 2,5 milijona ton na leto. Za

raziskovalna dela na tem področju, ki kažejo, da rezerve so in da bi jih bilo potrebno le aktivirati.

Prvo pravi, da družbeni dogovor o temeljni razvoja proizvodnje premoga do 1980, ki ga je lani sprejel ZIS, obvezuje tudi Hrvaško.

Značilno je, da so v republiki izkopali pred dvema letoma le še okrog pol milijona ton premoga, porabili pa so ga skoraj 2,5 mi-

ljona ton. Doslej so računali, da bodo do 1980. dobili premog le iz »Raše«, in sicer po 320 tisoč ton na leto, čeprav ga industrija, termoelektrarne, promet in ostali potrošniki porabijo okrog 2 milijona ton na leto. Razlika so nameravali »vuzati« iz drugih republik, predvsem iz BiH. Te pa bodo tudi same potrebovale vse več premoga.

Razumijo, da so zato v republiki sklenili, da bodo najprej preučili možnost lastne proizvodnje premoga. Koliko je in kje — to vprašanje je precej neraziskano, saj že 13 let ne odmerjajo denarja za takšna raziskovalna dela. Nekaj zaloga so odkrili delavci INE, ki so iskali nafto, našli pa so premog. Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov meni, da je upravičena in možna proizvodnja premoga v republiki do 2 milijona ton na leto. Za

MARJAN KUNEJ

Znamka ob 30-letnici osvoboditve

BEOGRAD, 17. aprila (Tanjug) — Ob proslavi 30. obletnice zmage nad fašizmom in osvoboditvi Jugoslavije bo skupnost jugoslovanskih ptt podjetij 9. maja izdala priložnostno znamko v vrednosti 3,20 dinarja. Kot motiv za to znamko služi spomenik, ki ga grade borci na srem-ski fronti in je del Dušana Džamonja. Znamka bo izšla v 450.000 primerkih. Isti dan bo urad za poštne znamke začel prodajati priložnostno kuverto, na dan izdaje pa bodo uporabljali tudi priložnostni žig.

ANDREJ ARKO

Berite

Primorski dnevnik

»Na koncu zgodbe smo vsi trudni in postarani, izpti mladeniči in čez noč zdebeltene punce, ki so bile še včeraj prav brhke, in tako nas konec moje knjige čaka počasn, prijetna neboleča smrt od dolgočasnja življenja, posvečenega drugim: otrokom, možem, ženam, sorodnikom, poslovnim prijateljem, ostarelim staršem, domovini — konec moje knjige vsi lepo sedimo v naslanjajih pred televizorjem, ki nas počasi obseva s svojim konfeksijskimi zgodbami, vse manj se ločimo od drugih, vse manj smo izjemni — razblinja se vrlina za vrlino, iskra v očeh nam ugaša, lasje izgubljajo lesk, postajamo tedenski prežvekovalci dogodkov, ki so se pripetili drugim, zmeraj drugim, na smrt utrujeni, spavajo po kosilu, to je konec moje knjige, ki si jo tako želim napisati, a dobro vem, da je ne bom.«

Tako je v uvodu k svojemu romanu »Prevarant« napisal Momo Kapor, pisatelj srednjega rodu. Knjiga — uspešnica, o kateri govori ta novinarska razglednica, ne literarna kritika, je izšla v Zagrebu v založbi Znanja ter v Beogradu to zimo in pomlad, postala najbolj brana knjiga, knjiga z največjo naklado: kmalu bo v beograjski knjigarnah pošla že druga izdaja.

Kaj privlačuje pozornost bralcev Kaporjevega romana? Marsikaj — od sloge do fabule, od okusa življenja nekdanjih fantov, ki so prišli s podeželja v Beograd, in raznih veleumskih deklet v času — o, romantični čas mladosti — med leti 1950 in 1960. O tistih, ki se brez strehe potikajo po Beogradu, sanjarijo, da bodo postali slavni — v filmu — sanjarijo o sreči, o denarju, v žepu pa nimajo niti prebite pare. Prvi osrednji junak je želel postati filmski režiser, vendar je na izpitih kar naprej padal: »Na hodnikih akademije sem odkril zavržene nesrečne, podobne sebi.« Tako odkrije kinoteke, kjer mladi ljudje gledajo dobre stare filme. Hranijo se in mrzli, za posušenih študentovskih menzah (ena izmed njih se imenuje Pri treh okostnjakih), zahajajo v galerijo grafične kolektiva na Obiličevem vencu, potem pa tudi v kavarno Kolarac. Ne pozabna Mima Laševska — odkrili so jo kot model, ki se guga v izložbi Novi dom v ulici kneza Mihajla — postane njihova delna sopotnica: tukaj so prvi junak neuspeli režiser, z njim je prvi junak Ale, študent s podeželja, podoban Jamesu Deanu, in Mima Laševska, ki ljubimka, se sprčnaja, jima plačuje kavu, vstopnino v bar Lotos, povrh pa so tu kaj še umazane kravate, ki si jih vežeta čez črna pulloverja, kajti brez kravate ne smeš v ...

Se stranske poti

Slike iz romana tečejo v tem harmoničnem trikotniku, vendar ima Mima Laševska še vrsto drugih, stranskih poti, da bi v življenju uspela. To Mimo, »lenobno in bujno«, opazi, kot manekenko na razstavah v Sodobnem domu; najpogostejše je obuta v bele platnene copate. Ta »sladka nesramnica« je znala poslušati mnogo gostov v baru Majestica. »Mima se je kakor nihče drug znala uvesti, na stol, na posteljo ali mizo, na kako oga, vseeno kam, kot mačka.« Medtem ko je poslušala monodrame »gospoda Zdenkeca« v baru, je morala počiti v toaleti, a prej ga je milo pogledala: »Wo, ne, prosim te, nikar ne pripoveduj naprej, dokler se ne polulam, niti ene same besedice ne smem zamuditi.«

Ti trije, dva fanta, ki živita zavojeno življenje in se trudita, da bi prodrla v »svet uspehov«, in Mima Laševska, ki ju obiskuje — lahko pa tudi prebije veliko časa z bogatimi beograjskimi gizdalini, ki jim nekaj ne more vstati, ko pridejo z njo v spalnico — imajo neugnan, nora mladost: pride poletje, hodijo na Savo, kjer ima Mima jadrnico, jadraj po reki okoli Ade Ciganlije, vrhunc razburjenja pa dosežejo v rokavu Save pri neki zapuščenih tovrni ladji, kjer slikar Bane Jegulja lov, pobija in de va iz kože podgane ter jih sila, sila, sila ... Čudni, egocentrični slikar Bane Jegulja jim priredi pravo predstavo s svojim podganami, nekoga dne pa jo mahne v Pariz — skupaj z Mimo Laševsko. Bane v Parizu uspe, Mima se vrne v Beograd k starim tovarišem, s fotografijo Jamesa Deana v torbici, Jamesa Deana, ki je podoban drugemu junaku Aleu, in ... avantura se nadaljuje v Košutnjaku, kjer so v šestdesetih letih snemali stotine koprodukcij-

Novinarska razglednica

Beograjska kraljica iz Tajlezije

Kaj je napisal Momo Kapor, da ga tolikanj berejo

skih bebastih filmov.

Medtem vsi trije, fanta in Mima, preživijo večer v pivnici Grand na ulici Kneza Mihajla. Jejo pastetke, kar pristopi k njim gospod in reče: »Otroci, kar jejte pastetke, za danes in jutri pijte, plačam jaz, nič ne skrbite.« »Vse to sploh ni važno, otroci, ali veste, kaj je važno: skrajšek je najvažnejši v življenju.« je rekel ta človek. Dal jim je posnetico. Poleg imena je pisalo, da je direktor izvozno-voznega podjetja, zraven pa še naslov in telefon.

Filmska histerija

»Še opazili nismo, kako je Beograd čez noč postal najbolj filmsko evropsko mesto,« piše v romanu. »Filmski mrhovinarji, ki so pred tem obredili Italijo, Grčijo in Španijo, so se kakor iata kobilice zagnali nad Jugoslavijo. Odkrili so objavljeno deželo filma: krajine, ki lahko uspešno zamenjajo predragi Colorado, udobne hotele, konjenico in skoraj brezplačne statiste, mlade tople bratce, pripravljene na najrazličnejše usluge, dramske pravke, ki za drobšč prevzemajo epizodne vloge indijanskih poglavarjev, ruskih muzikov in medvedov.«

»Povsod po svetu so ljudje že sprevideli lažnost filma, povsod razen v Beogradu, kjer ima še zmeraj čaroben prizvok, kjer velja kamera za polbova, za sveto napravo, ki smrtnika povzdigne v nebeško kraljestvo. Beograd — odprto mesto — nori za filmom.«

»Obdajali so ga pribočniki, ki so mu vodili cele čete deklet.« Nato: »Za Delonom pride zdelani Jean Marais z lažnimi mišicami mušketerja, lažnimi zombi, lažnimi lasmi in lažnim smehom.« Nato: »Naduti Richard Widmark, ki naredi škandal zaradi tople vode v kopalnici,« za njim režiser Claude Autant Larra, salonski levičar, ki demonstrativno je v meniz tovarne motorjeve v Rakovici, ne da bi snel čepico z glave, istega večera pa histrično zmee vs posteljnino skozi okno svojega apartmaja v hotelu Metropol, ker mu je tisti dan po naključju niso zamenjali ...« Nato: »Potem smo pričakali Curda Jürgensa, specialista za vloge nacističnih oficirjev ...« Curd Jürgens se nikoli ni ločil od svoje velikanske doge. Debeli Beba mu v apartma Majestica pripelje dve dami — Goldiko in Milo Daisy, pozneje pa se jima pridruži še Sofija Muf. Naj se ljubijo, reče Curd Jürgens. Topli klobčičnjihov teles se cmokajoč prelija po oguljeni perzijski preprogi v hotelski sobi. Curd Jürgens se opija. Doga sovražno reži. Curd Jürgens je popoln pruski gospod. Sofija Muf se pripelje k njegovim nogam in tam jo premaga spanec. Mila in Goldika, ukrajeta Curdu, medtem ko spi, ves denar, kar ga ima pri sebi, in izgineta v beograjski noči, tako kakor druge punce, nore beograjske kurbe, ki zavohajo bližino vročega denarja. Ekipa »Rimskih devic«, režiserjeve asistentov, pederastov, vseh mogočih filmarjev, ki so privreli v naše glavno mesto, da bi snemali koprodukcije spektakle v eastman colorju, konji iz slovite kobilarne Zobnatice, cele čete stativov mrgolijo po Košutnjaku, mnogi pa pijani in ponoreli cvilijo, cvilijo, medtem ko ženske jahajo in jih »po stegnih žgečka gladka, ostrina in temna diaka čisto krvnih konje.«

Filme snemajo kot v nekakšnih vročinskih blodnih filmarji so že preobjedeni mladega ... ntega mesa, se ... in v veliki zornice

ksa, domačih specialistov in starih vin, velikih požitij in cvenka, ki se na vsakem koraku trkja pod nogami.«

Velika filmska histerija privlači nova in nova imena: nihče več se ne čudi, če na ulici sreča mumificiranega Stewarta Grangerja, razvaljeno Susan Strasberg ... pa Jacka Palanca ... Pri povedujo, da Orson Welles popije na dan po tri steklenice francoskega konjaka in da mu zatekajo noge, potem pa hodi na snemanje v noževskih Pripovedujejo, da polje po dvanajst na pol pečenih biftekov, da svoje scenarije cele ure vpije v telefonsko slušalko z druge strani oceana, v upanju, da bo kdo izvrtil producenta in bo lahko posnel kak film — toda nihče mu ne verjame. Neke noči pusti svojo skromno prilago v hotelu in izgine v neznan smer. Za njim se poženejo upniki, vendar kar naprej izgubljajo sled ... V Beogradu se zbirajo konje-niški polki in naskakujejo nevidnega sovražnika. V Košutnjak pripeljejo bosanskega medveda, z njim se spopadajo kaskaderji iz Obrenovca. Njihova telesa so prežena z brago-tinami, iz oči pa jim žari lesk obupajočih gladiatorev.

No, v tej blazni vrtoglavični snemanja filmov v Beogradu dobi eden od osrednjih junakov romana Aleksandar, imenovan Ale, ki je po oceni Mima Laševske podoban Jamesu Deanu, kot statist vlogu v filmu, kjer bo izgovoril eno samo usodno besedo: »ogojen — fire«. In medtem ko čakajo cele čete statistik pred vrati filmskega mesta v Košutnjaku na svojo priložnost, medtem ko »stare beograjske domove predvojnih aristokratov — nekdanja svetišča patriarhalnosti in puritanske morale — oddajajo v našem za smešno nizko ceno, medtem ko po dragih hotelskih apartmajih prirejuje orgije svetovne nimfomanke in pederasti« — se zgodi enemu osrednjih junakov, Aleu, da dobi vlogo glavnega statista v filmu Zaklad Silver Valleya režiserja Franka Simonsa, da živ zgori v ognju kot kaskader!

Da in zares je živ zgorel ...

»Pravijo, da je bil pirotehnik tistega dne pijan ko mavra in da je na snemanje poslal svojega brata. Ale je dobil take opekline, da ga niso mogli rešiti v nobeni bolnišnici. Umrl je kot kaskader — fant, ki je spominjal na Jamesa Deana. Odpeljali so ga v rojstno vas Lipnico v Srbiji in ga pokopali. Pri grobu so stali tudi njegovi prijatelji in Mima Laševska in kup veleumskih postopakev, ki so ga poznali. V kmečki hiši, po pogrebu, sta Mima Laševska in Aleov najboljši tovariš — prvi junak iz romana — prebila noč, da, ravno v sobi pokojnega Alea sta prvič skupaj spala: »V Aleovi otroški sobi, na podstrešju železnice postaje Lipnica, točno pod Aleovim maturnatskim fotografijo, sem prvič v življenju kasala, — prvi osrednji junak, potem ko opiše, kako je to ...«

»Oj Moravo ...«

Potem — že smo na koncu romana — po petnajstih letih se osrednji junak spomi posnetice, ki jo je v pivnici hotela Grand dobil od generalne direktorja izvozno-voznega podjetja, napoti se k njemu in dobi zaposlitev ... kot kurir. Čez deset let toliko napreduje, da lahko vrti ročico ciklostilnega aparata, s katerim tiskajo interne informacije. Na koncu romana, po deseti letih ga direktor kot takega povabi v svoj kabinet in ga »predstavi gospodu Jašu Melviu, našemu veleposlaniku v Tajleziji«. Veleposlanik Jaša Melvi pripoveduje, da je prišel iz dežele Tajlezije na posveto vanja v državni sekretariat za zunanje zadeve, potem, po vmesnem vprašanju: »Ali poznate Mima Laševsko?« pa začne pripovedovati, da je bila nekoč v Tajleziji, kraljevski rezidenzi Ngu Di Thal, velika slavnost. Igrali so in peli, glavni instrument pa je bil pharhu-ban, »kombinacija primitivnega fagota, ki pa so ga opremili s štirimi strunami.« Zvoči so bili obredni, igrali so tudi plemskimi svečniki ...

Naš veleposlanik Jaša Melvi, ki se je udeležil te slavnosti v kraljevski rezidenzi Tajlezije, na vsem lepem otrpne: zaslišal je pesem Oj Moravo, moje selo ravno ... »Temperatura v Tajleziji se poleti povzpne na 45 stopinj v senci, zato sem pomislil, da imam priložnost, in v angleščini, ki je uradni jezik na vsem tajlezijemskem otočju — sem vprašal, kaj to pomeni. Pričakala se je osebnost kraljica Retha: vem, to ime je neprevledljivo, izvira iz sanskrita in pomeni nekaj takega kot »modrak«. No, vidite, ta kraljica, ta tajlezijška Retha ni bila nihče drug kot Mima Laševska. Neša rojakinja, pustolovka, ki je v Parizu spoznala tajlezijškega diplomata, ta pa je po državnem udaru in vrtnitvi v domovino postal kralj. Vidite, dragi moji, kaj je veleposlanik prinesel v podjetje Export-import, ker je osrednji junak romana delal kot polkurir.

In ta, osrednji junak, odgovori: »Da, poznam Mima Laševsko.« Veleposlanik pa: »Vendar ni samo peša pesmi Oj Moravo, temveč je vprašala tudi za Beograd, za Ade Ciganlijo, za Crveno zvezdo.« Osrednji junak: »Kje je Tajlezija?« Odgovor: »Tajlezija« čbsega 396 otokov med Taosom, Kamlandom in Mabodžom ...

In na koncu romana izroči veleposlanik Mimemu tovarišu iz mladih dni miniaturno šatuljo, okrašeno s safiri. V tej šatulji je Mima svojemu tovarišu poslal »tri neolajčne vstopnice za beograjsko kinotoke, predstava ob 21.30 ... na katerih je pisalo, da se ponorejanje kaznuje po zakonu.« To je, v poglavitnih besedah, vse, na Kaporjevih »Prevarantov« romana, ki ga v tej zgodnji pomladi v Beogradu najrajši berejo. Kmalu bo izšla že druga naklada ...

Zdravko Ilić

NOGOMET

DANES V RIMU

NOGOMET

AMATERSKE LIGE

ODBOJKA

V ŽENSKI C LIGI

Italija - Poljska za evropski pokal

V Trebčah vse v znamenju tekme Primorec-De Macori

Borovke bodo v Pordenonu odločale o usodi Brežank

«Azzurri» bodo skušali zabrisati spomin na poraz na SP v Stuttgartu

Zmagovalec tega srečanja se bo uvrstil v 2. AL

Če bi premagale Libertas, bi se možnosti Brega za obstoj v tej ligi precej povečale - Start 3. MD

RIM, 18. — Italijanska nogometna reprezentanca je danes opravila zadnje priprave pred jutrišnjim srečanjem za evropski nogometni pokal, ko se bo na olimpijskem stadionu v Rimu spoprijela s Poljsko. Tehnični vodja Bernardini je v razgovoru s časnikarji omenil, da bo tekma izredno važna za «azzurre», ki bi morali zmagati na vsak način. Po raz, pa tudi remi, bi jih praktično izločil iz tekmovanja za evropski nogometni pokal. Naloga bo težka, ne pa nemogoča, čeprav je Poljska opravila pomanjkljivosti na levi strani igrišča, kjer bosta spet igrala Gadocha in Maszycki.

Poljska državna reprezentanca (18 igralcev) je danes prispela pod vodstvom trenerja Gorskaga v italijansko prestolnico. Čeprav so bili igralci zaradi potovanja nekoliko utrujeni, so vseeno opravili lažji trening. Trener Gorski je izjavil, da niso njegovi varovanci v najboljši formi, saj se je pri njih prvenstvo pričelo v marcu, poleg tega pa je v Rimu kar pet stopinj topleje kot v Varšavi. Poljski so za Italijane trd oreh, kar so že dokazali na svetovnem prvenstvu v Zeh. Nemčiji, ko so jih v Stuttgartu izločili in zasedli nato tretje mesto.

Reprezentanci se bosta predstavili občinu v naslednjih postavah: ITALIJA: Zoff, Gentile, Rocca, Cordova, Bellugi, Facchetti, Graziani, Antognoni, Chinaglia, Capello in Pulici. Rezerve: Albertosi (12), Scirea (13), F. Morini (14), G. Morini (15) in Savoldi (16).

POLJSKA: Tomaszewski, Szymanski, Gorgon, Wawrowski, Szumda, Maszycki, Lato, Kasperczak, Deyna, Szarmach, Gadocha. Rezerve: Vratar brez številke Karwacki, 12 Wyrobek, 13 Cmiliewicz, 14 Kmiecik, 15 Bula ali Dziwiewicki.

Italijanska televizija bo neposredno prenašala tekmo med Italijo in Poljsko s pričetkom ob 15.25. Srečanje bo televizija prenašala neposredno tudi v Rimu, ker so na stadionu prodali že vse razpoložljive vstopnice.

NAMIZNI TENIS

DREVI V ŽENSKI A LIGI

Odločilna preskušnja za krasovke

Drevi bo v nabrežinski občinski telovadnici padla odločitev, kdo bo

ŠD PRIMOREC - PD PRIMOREC (Trebče)

ŠD POLET - PD TABOR (Opčine)

PLANINSKO-ORIENTAJSKI POHOD

ki bo 25. aprila ob priliki 30. obletnice osvoboditve. Vpisovanje vsak dan do 24. aprila po telefonu, od 16. ure dalje na št. 211870 in pol ure pred odhodom ekip dne 25. aprila.

NAVODILA ZA TEKMOVALCE: Vsaka ekipa mora imeti s seboj kompas, kotomer, specialko »POGGIOREALE DEL CARSO FO 40 II SO« in črtilce. Ekipo lahko sestavljajo najmanj 3 in največ 6 članov. Starost je neomejena: priporočila se, da tekmovalci izpod desetega leta gredo v spremstvu starejših. Vrstni red starta bo izbran pred pričetkom tekmovanja.

VPIŠNINA ZA VSAKO EKIPO ZNANA 1000 lir. Organizator odplača vsakršno odgovornost za morebitne poškodbe, ki bi jih utrpeli tekmovalci med pohodom. Priporočila se, da obutev. EKIPE NAJ SE ZBEREJO NA STARTU V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH 25. APRILA, DO OSME URE ZJUTRAJ.

FRANCI STRLE: PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

Vakciji smo zaplenili 20 pušk, kakih 1000 nabojev, 60 govedi, tri pare konj in precej živeža. Iz zažganih hiš, odkoder so na nas streljali, smo zaplenili mnogo perila, ki smo ga uporabili za šivanje partizanov in za ambulanto. Če po zavzetju Begovega Razdolja ob čiščenju vasi so iz neke hiše vžgali na partizane. Ti so jo takoj zažgali in nič ne vemo, kdo je v njej zgorel. Pri evakuaciji, se pravi pri zapuščanju Begovega Razdolja je neki oboženi civil (Srageji), ki je bil skrit v žitu, vrغل bombo na skupino partizanov, ki pa ni počila, z drugo je ubil samega sebe. Z naše strani sta bila 2 mrtva in 3 ranjeni...

Iz tega poročila je najbolj zanimiva navedba, da je bilo v šoli 16 žandarjev, ujetih pa je bilo dvanajst. Zgorela so torej trupla treh žandarjev in komandir, ki se ni hotel vdati. Gotovo so bili tisti trije žandari zadeti skozi line iz Viktorjeve ostrostrelske puške, kot je to povedal Tugo Grgruric. Žandari pa so bili pravzaprav ustaši. Z njimi je Viktor poravnal stare račune. Akcija goranskih partizanov na Begovo Razdolje je bila tako temeljita, da tu nikoli več ni bilo sovražne postojanke. Poslej se je ta vas nagnila na partizansko stran.

Z napadom na Begovo Razdolje je Viktor poskrbel za

2. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali 12. povratno kolo, v katerem od naših enajsteric igra le Jarja pred domačim občinstvom.

Primorje bo igralo v Križu proti Campanellam, ki imajo le točko več od Prosečanov. Tržačani so v zadnjih nastopih povsem zadovoljni. Na splošno je ekipa Campanell v povratnem delu prvenstva precej uspešna, saj je doživela le dva poraza (Libertas, Jarja). Primorje je spet pred trdo oviro vendar vlada v proseškem taboru optimizem za jutrišnji nastop, čeprav bo moral trener Barbiana uvesti v obrambi nekatere spremembe (zaradi odsotnosti diskvalificiranega Cimolina).

Juventina bo prišla v goste k vođeči enajsterici Stocka. Čeprav ekipi deli 15 točk, bo srečanje precej zanimivo. V vrstah Stocka se je v zadnjih nastopih pojavila utrujenost, kar je povsem razumljivo. Tržačani se že od samega začetka borijo za

končno zmago. Pred šestimi tedni so se povzpeli na vrh lestvice in to mesto hočejo obdržati. To je seveda precej izčrpalo predstavnike Stocka. Ti bodo jutri morali na igrišče brez diskvalificiranega «cistila» Tremula, ki je glavni stebel obrambe. To nekoliko skrbi trenerja Bandinija, saj se zaveda, da je morala Juventine po zadnjih dveh uspehih (Flaminio, Jarja) visoka. Standeržci so s temi uspehi znatno popravili svoj položaj na lestvici, vendar niso še na varnem, zato ne mislijo na Proseku odigrati podrejene vloge.

Jarja bo sprejela v goste solidno ekipo Sagrada, katero so Bazovci v zimskem delu prvenstva premagali s pičlim izidom. Za ta poraz se hočejo gostje maščevati, vendar imajo Bazovci s Sagrado odprte račune. Kot je dobro znano, je v lanskim sezoni Jarja zmagala tekmo s Sagrado za zeleno mizo in tega «rdečebel» niso pozabili. To smo videli v zimskem delu prvenstva, ko je Jarja napela vse sile in presenetljivo premagala Sagrado. Tudi tokrat Bazovci ne bodo popustili.

Vesna gre v goste k enajsterici Giarizzol, ki je matematično že obsojena na izpad. Ker Križani nimajo več problemov, bo verjetno trener Košta nekoliko pomladil postavbo s svežimi močmi. Poskrbeti bo moral tudi za nadomestitev diskvalificiranega Skrema. Kljub temu Vesna ne bi smela imeti problemov in bi morala nadaljevati s pozitivno serijo, ki traja že 11 nedelj.

V ostalih tekmah predvidevamo zmago Duina nad S. Anno, delitev točk med Edero in Portualem, zmago Isonza nad Costalungo in remi med Flaminio in Libertasom.

3. AMATERSKA LIGA

Na Goriškem bo Mladost odigrala zaostalo tekmo s Staranzanom. Upoštevajoč, da bo to za Mladost poslovilni nastop, navjajajo upajo, da bo do Marsion in tovaršni po dveh zaporednih porazih izbojevali vsaj eno točko.

Čeprav se je na Trzškem prvenstvo končalo bodo morali odigrati dve odločilni tekmi za določitev zmagovalcev O in Q skupine.

V skupini O se bosta v Miljah potegovala za prvo mesto Aurisina in Domio, v Trstu, v Ul. R. Sanzio pa Primorec in De Macori.

Trebenci se za ta odločilni dvoboj skrbno pripravljajo. Trener L. Kralj bo v nedeljo imel na razpolago tudi napadalca P. Kralja, medtem ko B. Čuk še ni okreval. V Trebčah se v

teh dneh ne govori drugega kot o tej tekmi. Vsi se namreč zavedajo važnosti tega tretjega dvoboja med Primorcem in De Macorijem. V prvem srečanju so zmagali Tržačani, drugič sta se enajsterici razšli pri neodločenem izidu, čeprav so Trebenci vodili že z 2:0. Bo tretjič uspelo priti do zmage Primorcu? To bi nedvomno predstavljalo za Trebence velik uspeh, zlasti ker bodo lahko prihodnje leto igrali na novem igrišču v Trebčah.

TURNIR «N. CORRENTE»

Jutri bodo odigrali prvo kolo nogometnega turnirja, katerega je organizirala nogometna zveza za enajsterice 3. AL. Za turnir se je vpisalo 20 enajsteric, med katerimi tudi Breg, Gaja, Primorec in Union. Razporejene so v štiri skupine. Zmagovalke posameznih skupin bodo šle v finale. Vsaka ekipa si lahko spodosti tri nogometase, ki so igrali v tej sezoni v 3. AL. Turnir, ki se bo predvidoma končal 11. maja, bo precej zanimiv.

B. R.

TOTIP

1 — prvi	2	2
2 — drugi	2	1
3 — prvi	1	1
4 — drugi	X	2
5 — prvi	X	X 2
6 — drugi	1	2 X
7 — prvi	1	
8 — drugi	2	
9 — prvi	2	
10 — drugi	1	X
11 — prvi	2	
12 — drugi	2	

Totocalcio

Avellino - Perugia	1	
Brescia - Alessandria	1	X
Catanzaro - Pescara	X	
Como - Atalanta	X	
Genoa - Foggia	X	2
Novara - Brindisi	1	
Parma - Verona	1	X 2
Sambenedettese - Arezzo	1	
Spal - Palermo	1	
Taranto - Reggina	X	1 2
Udinese - Seregno	1	
Modena - Sangiovannese	X	1
Acireale - Bari	1	X

DOMAČI ŠPORT

18.00 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor — SABA

DEČKI

19.30 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor A — CSI Milje

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA

21.00 v Nabrežini Kras — CSI Milan

JUTRI

NEDELJA, 20. aprila 1975

ATLETIKA

DEŽELNO PRVENSTVO V DESETEROBOJU

9.00 v Vidmu Nastopa tudi Adria

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Križu Campanelle — Primorje

15.30 na Proseku Stock — Juventina

15.30 v Bazovici Jarja — Sagrado

11.30 v Trstu, Ul. Flavia Giarizzole — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

15.30 v Dobrdo Mladost — Staranzano

11.45 v Trstu, Ul. R. Sanzio Primorec — De Macori

TURNIR «N. CORRENTE»

10.30 v Dolini Breg — Zauze

15.30 v Zavljah Union — Gaja

MLADINCI

12.30 v Zavljah Union — Costalunga

10.30 v Bazovici Jarja — Barcola

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Trstu, Ul. R. Sanzio S. Giovanni — Vesna

14.15 v Zavljah Union — Domio

15.30 na Padričah Primorec — Breg

12.00 na Padričah Libertas Rocol — Primorje

nedeljah dopoldne ob 10. uri. Že to je za Dolinčanke precej neugodno, ker v dopoldanskih urah praktično niso navajene igrati. Poleg tega pa Breg ne bo igral v popolni postavi in je le malo možnosti, da bi slovenske odbojkarice nudile tako zaigrzen odpor temu nasprotniku kot doma. Tekma v Dolini se je namreč končala s 3:2 v korist Marzotta. Tri kola pred koncem prvenstva je položaj Brega precej kritičen, toda prav zaradi tega je mogoče pričakovati tudi presenečenje. Niti domačinke ne bodo odšle na igrišče povsem sproščene, ker morajo zmagati za vsako ceno pred neposrednim obračunom z vođečim Moglianom Vetonem.

IGRALKE Bora se bodo v Pordenonu spoprijela s domačim Libertasom. Tržačanke so prvo tekmo odločile v lastno korist s 3:1. Prav skupini, ki igra domače tekme ob nedeljah dopoldne ob 10. uri. Že to je za Dolinčanke precej neugodno, ker v dopoldanskih urah praktično niso navajene igrati. Poleg tega pa Breg ne bo igral v popolni postavi in je le malo možnosti, da bi slovenske odbojkarice nudile tako zaigrzen odpor temu nasprotniku kot doma. Tekma v Dolini se je namreč končala s 3:2 v korist Marzotta. Tri kola pred koncem prvenstva je položaj Brega precej kritičen, toda prav zaradi tega je mogoče pričakovati tudi presenečenje. Niti domačinke ne bodo odšle na igrišče povsem sproščene, ker morajo zmagati za vsako ceno pred neposrednim obračunom z vođečim Moglianom Vetonem.

IGRALKE Bora se bodo v Pordenonu spoprijela s domačim Libertasom. Tržačanke so prvo tekmo odločile v lastno korist s 3:1. Prav skupini, ki igra domače tekme ob nedeljah dopoldne ob 10. uri. Že to je za Dolinčanke precej neugodno, ker v dopoldanskih urah praktično niso navajene igrati. Poleg tega pa Breg ne bo igral v popolni postavi in je le malo možnosti, da bi slovenske odbojkarice nudile tako zaigrzen odpor temu nasprotniku kot doma. Tekma v Dolini se je namreč končala s 3:2 v korist Marzotta. Tri kola pred koncem prvenstva je položaj Brega precej kritičen, toda prav zaradi tega je mogoče pričakovati tudi presenečenje. Niti domačinke ne bodo odšle na igrišče povsem sproščene, ker morajo zmagati za vsako ceno pred neposrednim obračunom z vođečim Moglianom Vetonem.

KOŠARKA

V PRVI DIVIZIJI

Na Opčinah in Kontovelu kar dva slovenska derbija

V mladinskih ligah težke tekme naših peterk

V tem kolu bosta na sporedu kar dva slovenska derbija. V A skupini bo jutri na Kontovelu derbi med domačim moštvom in Domom iz Gorice. Obe ekipi sta doslej brez točk. Jutrišnji derbi bo zato toliko zanimivejši in bo odločil, katera od dveh ekip bo zapustila neugodno zadnje mesto na lestvici.

Bor B pa se bo spoprijel s favoritom Radici Arte iz Gorice, ki je v dveh tekmah dosegel dve zmagi.

V B skupini se en slovenski derbi. Na Opčinah se bosta spoprijeli ekipi Poleta in Bora A. Poletovci doslej niso še igrali nobene tekme: v prvem kolu, ker je deževalo, v drugem kolu pa so počivali.

KADETI

V 8. kolu C skupine bo Polet povalil. Kontovel pa bo že danes igral doma proti Interju 1904. Varovanci

trenerja Micola so zanesljivo prvi na lestvici, tako da bo naloga naših košarkarjev res težka.

Tudi borovce čaka drevi izredno težka naloga. Naši košarkarji bodo namreč igrali proti ekipi SABA, ki je trenutno na drugem mestu na lestvici.

DEČKI

V C skupini bo Bor A imel lažjo nalogo, saj bo igral proti milškemu CSI, ki ga je že v prvem srečanju prepričljivo premagal. Kontovelci pa bodo spet pred težko preizkušnjo. Pomerili se bodo s prouvvrščenim Lloydom Adriaticom.

V D skupini bodo dečki Bora B počivali, medtem ko bodo imeli poletovci lepo priložnost za zmago, saj bodo igrali proti skromni peterki Juventusa.

edko

ODBOJKA

MOŠKA C LIGA

10.00 v Trentu ARA — Kras

ŽENSKA C LIGA

10.00 v Valdagno Marzotto — Breg

KOŠARKA

1. DIVIZIJA

11.00 na Opčinah Polet — Bor A

11.30 na Kontovelu Kontovel — Dom Gorica

10.30 v Trstu, stadion «1. maj» Bor B — R. Arte GO

DEČKI

9.30 na Kontovelu Kontovel — L. Adriatico

8.00 v Trstu, Ul. della Valle Juventus — Polet

KOLESTARSTVO

VETERANI A - B

9.30 v Bazovici Sodeluje tudi Adria

AMATERJI I. - II. KAT.

14.30 pri Trevisu Nastopa tudi Adria

AMATERJI III. KAT

14.30 v Lajpaccu (Videm) Tekmuje tudi Adria

gosteh, brččas pa bo potrebno igrati veliko bolje kot preteklo soboto v Bocnu. Z zmago Bora bi se upi Brega za obstanek v ligi izdatno povečali.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Tekma med Julio in Skolom je bila prelomna na kasneši datumi. Kontovel bo gostil solidni Inter, ki se je z zadnjo zmago nad mstnim tekmscem Julio premaknil proti sređini lestvice in zastaja za Kontovelom samo za dve točki. Po zdnjih ne preveč spodbudnih nastopih se Slogi nudi lepa priložnost, da do sedanjih izkupiček poveča še za dve točki. Torriana res ni tak tekmeč, ki lahko prekriza račune Pečarjevi četi. Ta jo igrala brez odlične Mire Grčičeve.

Tekma med AGI in Borom bo derbi spodnja dela lestvice. Po zadnjih vse bolj spodbudnih nastopih imajo mlade zastopnice Bora enkratno priložnost, da nasproticam od vzamejo tudi še kaj več kot set. G. F.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Po nedeljskem porazu v Pordenonu bo drevi igrali gorški "m novovno na domačih tleh, t. i. proti Il Pozzu iz Pradamana. Tekma je veljavna za 13. kolo prvenstva 1. moške divizije.

Prva tekma v Pradamanu se je zaključila z zmago Il Pozza s 3:1. Danes se bodo domovci gotovo hoteli maščevati za poraz v prvem delu prvenstva, ki je bil za vse pravo presenečenje. Poleg tega ima sedaj Il Pozzo na skupni lestvici le štiri točke, dve več kot Dom in zaseda predzadnje mesto. Če bo Dom drevi zmagal se bo tako lahko otrešal zadnjega mesta lestvice, kar je v njegovih načrtih. Možnosti, da bo Dom danes zmagal so morda precej verjetne, saj je ekipa že proti Olympii in Fiume Venetu pokazala lep napredek.

Za to tekmo so bili sklicani vsi igralci Doma, ki se bodo morali zbrati ob 19.45 pred telovadnico Stella Matutina.

Olympia iz Gorice bo danes ob 18. uri gostovala v Gradiscu, kjer se bo spoprijela z vođečo Torriano.

Tekma med prvim in drugim na lestvici bo zanimava, saj sta ti dve ekipi gotovo najboljši ne le v prvenstvu 1. divizije, toda tudi na nasploh zmore v tem trenutku goriska pokrajina v moški odbojki.

Favorit za zmago v tem srečanju je Torriana, v vrstah katere nastopajo izkušeni igralci. Toda prepričani smo, da Olympia v tej tekmi ne bo igrala podrejene vloge in bo tako nevaren tekmeč za Torriano.

I. K.

3. MOŠKA DIVIZIJA

V ponedeljek bo na sporedu prvo kolo moškega odbojkarkega prvenstva 3. divizije, na katerem nastopa tudi Kras, kot edini slovenski zastopnik. Predsednik vniki zgoniske občine bodo nastopili s svojo drugo postavbo, saj ne smejo stopiti na igrišče tisti odbojkarji, ki so letos že igrali v C ligi. Zaradi številnih revnega naraščaja razploga trener Drasić z malostevilnimi in neizkušenimi mladinci, ki naj bi si prav na tem prvenstvu »napravili kosti«. Zato star-tarja »čelo-rdeči« brez posebnih ambicij, vendar s trdno voljo, da zapustijo čimboljši vtis in po možnosti iztržijo nekaj zmag.

V prvem kolu se bo v ponedeljek ob 20.45 Kras srečal v nabrežinski občinski telovadnici s tržaško novoustanovljeno ekipo Solaris, za katero nastopa skupina študentov. Izid srečanja je prava neznanka in Kras bo zaradi poškodb nekaterih igralcev nastopil v okrnjeni postavi: krasovci najo zaigrati borbeno in po žrtvovano, rezultati pa bodo že sami prišli, kot logična posledica resnega dela.

-bs-

TARANTO, 18. — Giovanni Bat-taglin je zmagal v etapni kolearski dirki po Opčinah, ki se je zaključila danes, z osmimi sekundami prednosti pred Bitossim. V zadnji etapi je prvo mesto osvojil Santambrogio.

mora v interakcijo, so delih klerikalni željniki in zagrizenci v starotškem župnišču pod vodstvom župnika Presetnika in kaplana Kramariča. Tu se je odločalo o biti in ne biti. Gorje, če se nisi poprej plazil po kolennih okoli cerkve, če si morda pomagal nositi ranjenega brata-partizana, če si se na partizanskem mitingu spozabil in se odkrito račoval svobode!

Francka Kraševce je brž spoznala, kaj čaka njeno domaćijo in njo samo, če bo ostala doma. Po tistem, ko so Italijani zažgali hišo partizana Ludvika Tišlerja iz Markovca ter Razdrihovo, Gerletovo in Janežovo hišo v Kotu, to je bilo 14. avgusta, dan pred velikim šmarnom, ji je postalo jasno, da bo kmalu prišla na vrsto tudi osrednja Vrhnika. Počasi je iz hiše prenašala dragocenosti, boljše obleko in hrano ter jih skrivala po polju in v goščevi.

Nalviki šmaren je gorelo po vsej dolini. Črn dim se je valil proti nebu iz mnogih vasi. Vedela je tudi, kako Italijani ropajo. Najraje imajo kure in prašiče, pobirajo pa tudi govedo zlasti družinam, katerih posamezni člani so pri partizanih ali pa so se izognili smrti in se skrivajo po gozdovih. Namenila se je, da prašiče in govedo spravi v gozd. Že pred ofenzivo je dala partizanom velikega in debelega prašiča. Ko sta se zglasila 15. avgusta 1942 zvečer na domu kod Viktor in sin Milan, ju je nagovorila, da so zaklali še enega. Nekaj mesa sta takoj odnesla, drugo so nasolili in čakalo je, da ga odnese ob prvi priložnosti. Upala je, da bo tako ukanila požrešne tujce.

Nedelja je minila mirno. Ko je zvečer nesla jest Viktorju in Milanu, je na vrtu blizu sosedove hiše zapazila postavo, za katero je mislila, da je sosed-partizan. «Jakob kar pojdi domov, saj ni Italijan

KAJ KOMENTIRA ITALIJANSKI TISK

Stretni fašizem

Četrtekovi krvavi izgredi v Milanu, ki so terjali življenje mladega profesorja telesne vzgoje Gianina Zibecchia, so močno odjeknili v italijanskem tisku, ki z izjemo redkih izrazito desničarskih listov ostro obsoja nasilni poseg policije in karabinerjev proti mladim manifestantom.

Ena od omenjenih redkih izjem je Montanellijev list «IL GIORNALE», kateremu so demonstranti v četrtek onemogočili izhajanje zaradi pristranskega in zlonamerne poročila o krvoločnem napadu na mladega študenta Claudia Vallarja.

V uvodnem članku, ki ga je podpisal Montanelli, list poudarja, da se policija in karabinjerji niso ozvali na njihov klic na pomoč, ki so demonstranti vdrli v tiskarsko SAME, kjer se tiska list. «Edini glas, ki smo ga slišali — nadaljuje časniki — je bil glas nametnika državnega pravdnika Otavio Colata, ki je pozival množico, naj ne naseda provokacijam znanih desničarskih listov». Prav zaradi tega list poudarja, da ni naključje, da je večeraj v Milanu nasilje izbruhnilo s tako silo, če prestežek in kvestor ravna vedno tako ob podpori prevratniških sindikatov. V svojem izjavljanju Montanelli povsem osvaja zloglasno teorijo nasprotnih ekstremizmov in podpravlja nasilni in nedemokracijski poseg policije proti demonstrantom kot končno odločeno nastop proti prevratnikom.

Povsem drugačen je ton v uvodniku milanskega lista «CORRIERE DELLA SERA», ki poudarja kako je lombardijsko velenje preživelo že še huje in bolj napete ure, kljub temu pa dodaja, da so bili četrtekovi spopadi zelo ostri in upravičeno zburjali v prebivalstvu zaskrbljenosti, zlasti še ko smo pred skorajšnjim začetkom volilne kampanje. List poudarja, da tudi najstrožje besede niso dovolj stroge za obdobje umora mladega antifašista Claudia Vallarja, hkrati pa pravijo, da je bila huda napaka izbijati nasilje z nasiljem. Obenem obsoja napad demonstrantov na Montanellijev «IL GIORNALE» in s tem v zvezi poudarja, da nasilje in fizično obračunavanje zavirata demokracijo in razvoj Italije.

Vsekakor pa — nadaljuje milanski časniki — obsodbe ne zadostujejo več in vprašati se moramo, zakaj država ne zna preprečiti nasilja in terorja. Skrivalec in zbiralec fašistične drhalje so vsem dobro znani in notranji minister Gui je večkrat poudaril, da je policija nešteto krat zamenjala sodstvo fašiste in skrajneže. Kljub temu pa nasilje spiralo narašča in resno ogroža demokracijo ureditev države.

List zaključuje, da je minil že mesec dni, odkar je vlada zahtevala nova zakonska orodja, da za jamči javni red. Treba je odslej poseči odločno in brez oklevanja, saj demokracija Italija ne sme več trpeti takih izbruhov terorja kot ga je v četrtek doživel Milan.

Se ostrejši je komentar, ki ga milanski dogodkom posveča turinska «LA STAMPA», ki uvodoma ugotavlja, kako je za vse demokrate žaljivo, trideset let po osvoboditvi in padcu fašizma, ugotavljati, da fašistično nasilje spet zajema državo. Politično nasilje — nadaljuje list — ne obstaja samo pri nas, vendar le težko si je zamisliti nasilje brez vzroka kot je fašistično nasilje v Italiji, saj njegove korenine niso v družbeni in gospodarskih nasprotjih, pač pa so posledica ideologije, ki je bila osnovana na mrčnatstvu, ki ji je služilo kot orodje za nečloveško zatiranje. Prav zaradi tega je današnji fašizem nadstrukturna brez osnovnih struktur, je izkivljen odmev preživelih moreh sanj.

Časnik ugotavlja, kako vsa ta leta kriminalnih fašističnih izpadov dokazujejo, da so teroristi tesno povezani s tistimi političnimi skupinami, ki se sklicujejo na Mussolinija, in salojško republiko. Poudarja hkrati, da pozna in soglašajo stališči vseh demokracijskih strank od KD do KPI, ki so prenašale obstoj strank kot je MSI, katerega voditelji se sklicujejo na fašistično ideologijo. Sprašujemo pa se — nadaljuje list — če ta strpnost — MSI ni bila le prevetila in če nismo precejevali moči demokracije v Italiji. Morda je pravilno ne razpustiti misovske stranke, vendar pa ostrina in neizprosna obsodba vsega kar je fašistično mora postati odslej še ostrejša že iz samega nagona po ohranitvi demokracije.

Ob koncu list obsoja demonstrante, ki so naselili fašistični provokaciji, hkrati pa tudi poudarja, da je treba brez oklevanja ugotoviti in kaznovati tiste, ki so odgovorni za nasilni napad policije na demonstrante. Najpomembnejše pa je vsekakor, da zaključuje list, da vse demokracijske sile znova angažirajo v stvarni in konstruktivni družbeni dialektiki pred skorajšnjimi upravnimi volitvami. Vlada ima sredstva in podporo, da jamči miren potek volitev, vprašanje pa je, če se hoče poslužiti vseh teh sredstev.

Komunistično glasilo «L'UNITA'» objavlja na prvi strani izjavo svojega političnega tajništva, ki uvo-

doma poudarja kako številni fašistični izpadi zadnjih dni dokazujejo, da je nujno neizprosno udati po prevratnikih in tistih, ki jih vodijo. Država mora osamiti in kaznovati vse tiste sile, ki v tako težavem trenutku skušajo zaostriši do skrajnosti nasprotja in onemogočiti demokracije volitve. Doslej je vlada vse prevečkrat oklevala in pasivno opazovala kriminalne fašistične izpade, predvsem pa ni usmerjala in vodila s prepotrebno odločnostjo akcije vseh tistih teles, ki bi morala skrbeti za javni red. Čas je, da država in vsi njeni organi začnejo odločno in učinkovito akcijo proti fašistom ter onemogoči provokatorske skupine, ki delujejo v mnogih mestih in so vsem dobro znane. Varnostne sile morajo hkrati jamčiti civilno in svobodno življenje državljanov. Vsekakor pa — zaključuje komunistično glasilo — je enotnost in aktivna budnost vseh državljanov in njihovih organizacij ter demokracijski in antifašistični nastop vseh državljanov teles pogoj za strje verige fašističnega nasilja.

Glasilo socialistične stranke «L'AVANTI» pa v svojem komentarju uvodoma ugotavlja tako: je točno pred dvema letoma prišlo na milanskih ulicah do kriminalnih fašističnih izbruhov, ki so terjali življenje agenta Marina. Materialni krivci so pred sodiščem in vse kaže, da bodo obsojeni na smrtno ječo, misovska poslanca Serravalle in Petronio, ki ju je javni tožilec označil kot pobudnika izbruhov in kot tista, ki bi jih lahko preprečili vendar pa nista ukrenila ničesar v ta namen, sta še vedno svobodna. V teh letih je fašistično nasilje gospodarilo v središču Milana, ne da bi ga pristojni državni organi vsaj skušali onesposobiti. Korenine nasilja, ki je zahtevalo življenje agenta Marina pred dvema letoma so korenine istega nasilja, ki je še enkrat okrvavilo Milan.

Četrtekova manifestacija v Milanu je zahtevala še eno mlado žrtev — nadaljuje list — in obsodbe vredni so tisti, ki so naselili fašistični provokaciji. Vendar kako je mogoče preprečiti izbruh jeze in nasilja, če država ne poseže proti fašističnim prevratnikom, če z besedno obsodbo nasprotnih ekstremizmov daje vtis, da udriha le po levici in ne kaznuje pa tistih, ki streljajo in ubijajo. To je po men in nauk četrtekove demonstracije v Milanu.

Tistega dne so vsi dobro vedeli da se bodo demonstranti napotili proti sedežu MSI. Zakaj je pred sedezem te stranke strazilo le petdeset agentov? Močnejši od delki so posegli le, ko je izbruhnilo nasilje, vendar ga niso preprečili in onemogočili, pač pa so s streljanjem podžgali bes demonstrantov. Vsega tega ne smemo več trpeti. Država mora poskrbeti da stre fašistično drhal, naložiti demokracijskih sil pa je prepričati vse, da pravice si ne moremo krojiti sami, pač pa jo moramo doseči v spoštovanju zakona in s splošno mobilizacijo javnega reda.

Morda najostrejši od vseh je komentar milanskega lista «IL GIORNO», ki je odmeril največ prostora krvavim četrtekovim dogodkom v Milanu. List uvodoma ugotavlja, da je moreče prisotnostvi ponovnim izbruhom fašističnega nasilja trideset let po osvoboditvi. Tedaj je bilo nasilje državljanske vojne, izvajanje pravice, ki jo je fašistična oblast prevzela časa zapostavljala. Vendar s tistim nasiljem kot se zgodi vselej ob zgodovinskih prelomnicah smo se borili za svobodo in smo gradili demokracijo na pepelu krvoločne tiranije. Danes, trideset let po osvoboditvi, vsi državljani, zlasti pa še najmlajši, živijo znova v morečnem vzdušju, saj je fašistično nasilje s svojimi atentati, pokoli in zločini zastirpilo zrak, ki ga dihamo in dejansko ogroža temelje italijanske republike.

«Il Giorno» poudarja, da četrtekovi izgredi dokazujejo, kako so fašisti s svojo provokacijo dosegli svoj cilj. To pa jim ne bi uspelo, če vlada in vsi pristojni državni organi v minulih letih ne bi zagrešili toliko napak in ne bi popuščali fašističnim pretepačem. Zločinska fašistična mreža je vse preveč razprazena, nasilna in krvoločna, da bi lahko zahtevali, da je reakcija antifašistov sprito krivi in soprosta vselje v mejah spreprotebnega samopremagovanja. To kar zahtevamo od vlade — nadaljuje list — ni nekaj nemogočega, saj je notranji minister Gui osebno priznal, da ima nasilje, ki ogroža državo, jasen fašistični pečat. Ni nujno seči po posebnih zakonih kot je policijski pripor, da porazimo fašizem in ga onesposobimo. Sedanje zakonske norme zadostujejo pod pogojem, da tisti, ki jih morajo izvajati, ne popuščajo ali kar je še huje, prizanesljivo ravno s fašističnimi zločinci.

V zaključku list ugotavlja, da je odporitost današnji bolj živo kot kdaj koli in da italijanski narod hoče izboljšati to, kar je revolucija pustila nedokončano in nepopolno. Vlada mora razumeti to zahtevo in zadostiti, kot je njena dolžnost, tej želji.

NA ZASEDANJU GLAVNIH SVETOV CGIL, CISL IN UIL

Z VELIKO VEČINO GLASOV ODOBREN STORTIJEV PREDLOG O ENOTNOSTI

Ostre kritike na račun Scaliere razbijaške skupine

RIM, 18. — Glavni sveti treh sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL, ki so več dni zasedali na skupni seji, so odobrili z veliko večino glasov resolucijo, ki podpira stališče generalnega tajnika CISL Stortija. Slednji je zagovarjal potrebo po čimprejnjem organični enotnosti vseh sindikalnih organizacij. Resolucija, ki podpira njegovo zahtevo, je prejela 323 glasov, medtem ko sta manjšinski resoluciji, ki sta ju predložili Sartori in Muci v imenu večine v UIL prejeli 22 oz. 55 glasov.

Končno glasovanje je pomenilo hud poraz za Scalo in Sartorija, ki že dalj časa skušata doseči razbižanje v italijanskem sindikalnem gibanju. Scalo je bil deležen ostrega napada s strani pomočnika generalnega tajnika CISL Macaria, ki je v uvodu izjavil, da brezpogojno podpira poročilo tajnika Stortija, kar pa zadeva Scalo je dejal, da je slednji tu-žev v sindikalnem gibanju. Razkolu, ki ga zagovarja, pa nasprotujejo vsi delavci in nanj ne bi sindikalno gibanje nikoli pristalo.

Spregovoril je tudi generalni tajnik CGIL Luciano Lama, ki je v uvodu omenil nekatere pomembne rezultate, ki jih je dosegla sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL se zlasti na področju obrambe plač in pokojnin ter poudaril, da je splošna stavka, ki bo 22. aprila, izhodišča točka za nekatera specifična vprašanja, kot so zaposlenost in naložbe. Lama je dejal, da je enotnost nizebna pot, ki pa jo je treba prehoditi brez lahkomiselnosti. Polemi- ziral je z Ravennom in Sartorijem, ki sta v preteklih dneh izjavila, da skušajo nekateri sindikalni voditelji izsiliti enotnost pod vsako ceno in dodal, da je delavska baza tista, ki očita svojim voditeljem, da se ni prišlo do enotnosti, ki si je velika večina delavcev želi. V zaključku svojega pogoja je Lama podprl Stortijevo poročilo, ki je bistvenega pomena za dokončni korak k enotnosti.

Pred glasovanjem je spregovoril tudi generalni tajnik CISL Storti, ki je dejal, da pomeni zasedanje glavnih svetov treh sindikalnih konfederacij zaključni moment dolge razprave, ki se je razvila znotraj sindikalnega gibanja. Zelo pomembno je, da se večina izvoljenih predstavnikov vseh sindikalnih struktur izreče s kar se da široko večino za enotnost, v spoštovanju samostojnosti in z združitvijo CGIL, CISL in UIL.

Napovedujejo zakon za podporo tisku

RIM, 18. — V teku razprave o krizi tiska v Italiji, ki je bila na sedežu tujega tiska v Rimu ob prisotnosti nekaterih vidnih političnih predstavnikov in časnikarjev, med katerimi sta bila predsednik

vsedržavnega časnikarskega združenja Murialdi in tajnik Ceschia je minister za kulturne dobrine Spadolini napovedal, da bodo vladi kaj kmalu predložili osnutek ukreš-pov za kritje nujnih potreb italijanskega tiska. Predstavniki združenja časnikarjev so v teku razprave izjavili, ne da bi jih prisotni ministri popravili, da bodo odobrili zakon, s katerim bodo dodelili dnevnemu tisku finančna sredstva v višini 35 do 40 milijard lir. V kakšni obliki in po katerem ključu bodo ta sredstva razdelili med dnevnike, je treba še videti. Upati je, da ne bo šlo vse pretežno v korist velikih dnevnikov, temveč da bodo deležni bistvene podpore predvsem mali dnevniki.

Grčija bo zaprosila za vstop v EGS

PARIZ, 18. — Ob koncu pogovora s francoskim predsednikom Giscardom d'Estaingom je grški premier Karamanlis izjavil, da bo Grčija še pred letom 1980 zaprosila za vstop v EGS. Karamanlis, ki je danes zaključil tridenveni obisk v Franciji, je izjavil tudi, da bo njegova vlada kaj kmalu izdelala kop- ledar za pristop k evropski skupnosti. Francija bi, kot kaže, prošnja atenske vlade podprla.

Sedanji grški premier je preživel v Parizu deset let izgnanstva ter se je vrnil po padcu vojaške diktature.

IZJAVA AMERIŠKEGA DRŽAVNEGA TAJNIKA EVROPSKIM ČASNIKARJEM

Kissinger grozi Portugalski z izgonom iz NATO

Po njegovem mnenju je Portugalska sovjetska peta kolona v atlantski zvezi - Grožnja Italiji

WASHINGTON, 18. — Padec hlapčevskega Caetanovega režima v trenutku, ko ZDA zgubljajo na ugledu in položaje tako na Blaznem kot na skrajnem vzhodu po propadu Kissingerjeve politike «malih korakov» in po pekočem porazu v Kambodži in Vietnamu, postaja zelo očito trn v peti za Washington. To je neposredno potrdil v pogovoru z zahodnoevropskimi časnikarji ameriški državni tajnik Kissinger. Časnikarji bi lahko objavili njegove izjave, ne bi jih smeli pa pripisati ne državnemu tajniku ne nobenemu funkcionarju zunanjega ministrstva. Kissingerjev poskus, da bi vrzel kamen grožnje in nato skril roko, se je izjalovil, ker je ugledni «New York Times» objavil na prvi strani kratko poročilo o dogovoru in pripisal grozeče izjave Kissingerju.

Ameriški državni tajnik je v uvodu poudaril, da bo Portugalska po njegovem mnenju postala v teku leta komunistična država ali pa neuvrščena, vendar z vplivno prisotnostjo komunistov. Vsekakor bi po njegovem mnenju končna razjasnitev položaja tudi z mazo komunistov bila manj nevarna od sedanjega stanja. Po Kissingerjevemu mnenju je današnja Portugalska neke vrste sovjetska peta kolona v sklopu NATO in predstavlja veliko skušnjava za nekatere sredozemske države, med katerimi Italija, ki bi rade sledile njenemu zgledu ter dovolile komunistom prihod na oblast.

«Sovjetska zveza — je nadaljeval Kissinger — je povsem zadovoljna s sedanjim položajem na Portugalskem. V Moskvi dobro vedo, da bi NATO propadla kot zavezništvo za-

hodnih držav, če bi komunisti prišli na oblast v dveh ali treh zahodnoevropskih državah.» Kar zadeva Portugalsko je bil ameriški državni tajnik mnenja, da njena prisotnost v sklopu atlantskega pakta povzroča že danes vrsto preglavic, saj imajo libonski častniki vpogled v tajne dokumente, ki zadevajo pogajanja o vzajemnem in uravnoteženem razoroževanju.

Sprico vsega tega je državni tajnik poudaril, da je rana v atlantski zvezi nezacejljiva in ZDA ne vedo, kako bi izlečla brazgotine. Če pa bi komunisti neposredno prevzeli oblast v Lizboni — je zaključil Kissinger — bi se v zahodni Evropi sprožila reakcija, ki bi vsaj začasno združila vse zahodne zaveznike. Umevno je, da je za državnega tajnika ZDA nepojmljivo, da bi napredna in socialistična Portugalska lahko še bila članica NATO.

Izjave ameriškega zunanjega ministra na brutalen način potrjujejo to, kar je bilo že zdavnaj znano: NATO ni zgolj obrambno mednarodno telo, pač pa represivna zveza, s katero ZDA podreajo družbeni in gospodarski razvoj šibkejših članic svojim koristim velesile. Čeprav tokrat zelo diplomatsko izrečena je v Kissingerjevih besedah izvenela slabo prikrita grožnja predvsem Italiji, naj ne sledi zgledu Portugalske.

V zaporu domnevni ugrabitelj

BRESCIA, 18. — Brescianski agenti so danes priprli 22-letnega Faustina Taiola v zvezi s propadlim poskusom ugrabitve industrijca Angela Gravina. Preiskovalci menijo, da je Taiola, ki je prijatelj ugrabitelja Angela Gravina, sodeloval pri organizaciji roparskega podviga. Čeprav fant trdi, da ni vedel ničesar o prijateljevem naklepu, so ga vseno odvedli v zapor Canton Mombello, kjer ga bo jutri zaslišal preiskovalni sodnik Francesco Li-

Predsednik Tanzanije Nyerere prispel na obisk v Jugoslavijo

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 18. — Predsednik Zdrženje republike Tanzanije dr. Julius Nyerere je na čelu številne tanzanijske delegacije, v kateri je tudi šest ministrov, prispel danes jutraj na štiridnevni uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo. Na letališču «Beograd», je vidnega afriškega državnika, ki v Jugoslaviji in v nevrščinem svetu sploh uživa velik ugled, sprejel in toplo pozdravil podpredsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić, predsednik jugoslovanskih predstavnikov. Nyerereju so priredili glasben sprejem z vsemi državniškimi častmi, vzdolž cest in ulic z letališča do rezidence «Dvor» na Dedinju pa so ga navdušeno pozdravljali številni občani.

Predsednik Tanzanije je v kratki izjavi po prihodu dejal: «To je moj tretji prihod v Jugoslavijo in zelo se veselim, ker bom imel priložnost, da se znova srečam s svojimi prijateljem, predsednikom Titom in da razpravljam tudi z drugimi jugoslovanskimi voditelji.»

Šesto jugoslovansko - tanzanijsko srečanje na vrhu se je začelo pozno popoldne, ko je Julius Nyerere obiskal predsednika Tita v njegovem domu na Dedinju. Kot se je zvedelo, sta se državnikoma eno uro zadržala v sproščnem in prijateljskem razgovoru, ki ga bosta po programu nadaljevala v nedeljo popoldne. Tanzanijski predsednik se bo medtem pogovarjal z drugimi jugoslovanskimi predstavniki — s tajnikom partijskega izvršnega komiteja Stenotom Dolancem in predsednikom vlade Džemalom Bijićem.

Planarne jugoslovansko - tanzanijske pogovore bo z jugoslovansko strani vodil podpredsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić, ki je tanzanijskem predsedniku nocoj pri-

NA SINAJU BODO OSTALE DO 24. JUNIJA

Varnostni svet podaljšal mandat «modrim čeladom»

Čez mesec dni bodo odplule iz Sueškega prekopu ladje, ki so tam blokirane od leta 1967

NEW YORK, 18. — Varnostni svet je v teku svoje sinočnje seje podaljšal mandat mirovnim silam OZN na Sinaju za nadaljnje tri mesece. V preteklosti so rok podaljševali za šest mesecev, sprico spodietelega poskusa posredovanja ameriškega državnega tajnika Kissingerja, pa so tokrat sklenili ta rok skrajšati, tudi na zahtevo Egipta, ki ne bi hotel, da bi se sedanji položaj na Sinajskem polotoku izkristaliziral, kar bi koristilo samo Izraelcem. Z ukrepom varnostnega sveta svetovne organizacije so sedanji mandat podaljšali do 24. junija. Za to odločitev je glasovalo 13 od 15 članov varnostnega sveta, vzdržala sta se Kitajska in Irak.

Dejstvo, da se je pekinški zastopnik vzdržal, je povzročilo polemiko reakcijo sovjetskega delegata Safrončuka, ki je obožil kitajske voditelje, da hočejo povzročiti novo vojno na Blaznem vzhodu. «In morda ne samo na Blaznem vzhodu. S svoje strani pa mu Kitajec Huang Hua ni ostal dolžan in je obožil SZ, da izsiljuje arabske države ter da jim pošilja orožje v zameno za petrolej po nizki ceni, ki ga potem drago prodaja.

Egiptovski veleposlanik Meguid je ugotovil, da Izrael vztraja pri zaničju nove realnosti, ki je nastala v zadnjem času ter skuša zavlačevati z iskanjem rešitve za bližnje vzhodno krizo.

V Tel Avivu je predsednik izraelske vlade Rabin izjavil, da ne izključuje možnosti, da bi začasni sporazum z Egiptom lahko dosegli tudi na ženevski mirovni konferenci. V zvezi s potovanjem zunanjega ministra Allona v ZDA, pa je dejal, da bo Allon skušal orisati položaj in izraelsko stališče ter zvedeti od dr. Kissingerja, kakšna bo v bližnji bodočnosti ameriška politika do Blaznjega vzhoda in do Izraela.

Nova egiptovska vlada je v tem času sprejela nekaj ukrepov, da bi izboljšala življenjske razmere delavcev, katerih mesečna plača ne gre preko 30 egiptovskih funtov.

Vlada si prizadeva, da bi zvišala število združ, še zlasti tistih, ki se ukvarjajo z razpečevanjem živil.

Kairski dnevnik «Al Gumhuja» trdi danes, da bo 14 tovornih ladij, ki so blokirane v Sueškem prekopu za osem let, se pravi od šestdnevne vojne leta 1967, lahko zapustilo prekop 16. maja. Nekatere bodo odplule z lastnimi sredstvi, za druge pa bodo morali poskrbeti vlačilci. Vse bodo, kot kaže, odplule proti Severu in Sredozemskemu morju. Ladje so blokirane približno v višini Grenkih jezer. Uprava Sueškega prekopa je sporočila, da so za odprtje prekopa, ki bi moralo biti 5. junija letos, nakazali 120 milijonov funtov. Po računih svetovne banke bodo v prihodnjih petih letih s ponovnim odprtjem Sueškega prekopa prihranili 8,2 milijarde dolarjev na potrošju prevoza.

V. B.

de bellis / foto cesare

IN JUTRI?

Ljubiti svoje otroke pomeni tudi realistično misliti na njihovo bodočnost.

Res, svet bo vedno potreboval dobre strokovnjake, še bolj pa dobre obrtnike.

Obrotništvo z vsemi svojimi najrazličnejšimi panogami nudi tvojemu otroku ekonomsko zanimivo, neodvisno, gotovo in kvalificirano zaposlitev, bolj človeško delo in hkrati možnost, da dela to, kar mu bolj ugaia.

OBRTNIŠTVO za bolj človeško delo

USTANOVA ZA RAZVOJ OBRTNIŠTVA V FURLANIJU - JULIJSKI KRAJINI
ENTE SVILUPPO ARTIGIANATO FRIULI - VENEZIA GIULIA
viale venezia 100 videm - udine